

JO. BAPTISTAE
MORGAGNI
ADVERSARIA
ANATOMICA.

Ἄ' μέγαρ ὅστις ἔλω κείνον χρόνον ἰδεῖς ἀπὸ δ' αὖ
 Μυσάων θέρ' ἄπειρα, ὅτ' ἀκείρατ' ἔτι λαιμών.
 Νῦν δ' ὅτε πλῆτα δέδασαι, ἔχουσι δὲ πείρατα πέχνη,
 Ὑστατοὶ ὥς δρόμον καταλειπόμεθ', ὕδ' ἐ τοι ἔσαι
 Πλήρη παπ' αἰνόντα προζυγίς ἄρμα πελάσσαι.

Felix Musarum qui sacra colebat in illo
 Tempore cū in tonso surgabant gramina campo.
 Omnia nunc dispersa: suis stant finibus Artes.
 Postremi in stadio superamur; nec licet ulli
 Quodcunque aspiciat, modò junctum impellere currum.

Chavilur apud Marsum in Par. Edition. lib. 12. c. 14. &c.

JOANNIS BAPTISTAE MORGAGNI

FOROLIVIENSIS,
IN PATAVINO GYMNASIO

Primarii Anatomies Professoris, & Praefidis, .

ADVERSARIA ANATOMICA OMNIA

(*Quorum tria posteriora nunc primum prodeunt*)

Novis pluribus æreis Tabulis, & universali
accuratissimo Indice ornata .

OPUS NUNC VERE ABSOLUTUM,

*Inventis, & innumeris observationibus, ac monitis refertum, quibus
universa humani corporis Anatome, & subinde etiam qua ab hac
pendent, Res Medica, & Chirurgica admodum illustrantur .*

PATAVII. MDCCCXIX.
EXCUDEBAT JOSEPHUS COMINUS.
VULPIORUM ÆRE, ac SUPERIORUM PERMISSU.

LECTORI BENEVOLO
JOANNES BAPTISTA VULPIUS

PHILOS. ET MEDIC. DOCTOR;

& in Gymnasii Patavini Theatro Anatomico Publicus Incisor

S. P. D.

Um libros, qui ex Typographia Cominiana, nobis impensam facientibus, toto hoc biennio prodierunt, maximam partem ad studia humaniorum literarum pertinentes, non solum non improbari, sed contra & per Italiam, & apud ceteras excultas nationes, cruditorum atque elegantium hominum gratia quodammodo florere videremus; in spem optimam adducti sumus, gratissimum pariter iis omnibus fore qui rerum cognitione delectantur, si Anatomicum hoc Opus, a Celeberrimo Doctissimoque Viro profectum, iisdem typis excudi curaremus, nulli neque sumtui, neque labori parcentes, ut Auctoris & Operis dignitati industria nostra, saltem aliqua ex parte, responderet. Is est porro quem significamus, JOANNES BAPTISTA MORGAGNUS, in hoc
no-

nobilissimo Patavino Archigymnasio Anatomes Professor Primarius, & Præses, nec non Inclytæ Nationis Germanicæ DD. Artistarum Protector; de cujus laudibus si plura dicere instituam, laborem frustra suscepisse videar, cum eas nemo doctorum virorum ignoret; nisi forte in tanta ingeniorum varietate unus aut alter excipi debent, qui vel de novis inventis minime solliciti, in sola veterum doctrina libenter acquiescunt, aut malevolentia felle suffusi, ea quibus ipsi sunt impares, ut ait Hippocrates in Epistola ad Dionysium, tamquam exigua & supervacanea traducunt. At nemo profecto est hoc tempore, ex illis etiam qui singularem quemdam antiquitatis amorem & verbis & scriptis præ se ferunt, qui majore cura quam Auctor noster, veterum volumina scrutatus fuerit, eorumque existimationis & gloriæ (ubicumque per veritatem ei licuit) acriorem se vindicem defensoremq; præbuerit. Hujus rei tot testes locupletissimos proferre possum, quot hætenus ab eodem Scriptore edita sunt secundissimi ingenii Monumenta. Ceterum nec ipsi, nec ejus similibus viris vitio vertendum est, quod novis quotidie observationibus Rem Medicam, atque Anatomicam augere pergant; cum contra iis vel ob hoc ipsum quod in ea re majorum exemplum sequuntur, laus immortalis debeatur. Et sane quicumque recentium Anatomicorum libris perlegendis tempus insumunt, ii facile perspicere possunt, quo in pretio tanti Viri scripta sint apud gravissimos, experientissimosque ejus disciplinæ Professores, a quibus passim eorum quæ ipse vel solerter invenit, vel docte restituit, vel apte ac sapienter correxit, mentio perhonorifica fieri solet. Ne-

Nemo profecto Anatomicarum rerum cupidus invenitur, qui postquam ejus Adversaria Prima, sane aurea, & cedro digna, attentius evolverit, ea se magno cum fructu, parique cum voluptate evolvisse non fateatur. Nemo veræ Medicinæ, ceterarumque disciplinarum quæ ad eam percipiendam necessariæ sunt, studiosus in hoc Gymnasium adventat, qui a publicis, privatisque hujus egregii, atque omnium scientiarum peritia instructissimi Magistri assiduis exercitationibus, pulcherrima, perutilia, solidissima, uberrima universæ Rei Medicæ dogmata non accipiat. Nemo tandem qui summam modestiam in proponendis, humanitatem in communicandis novis, & præclaris observationibus in hoc omni virtute ornatissimo, & jam extra invidiam posito Viro non admiretur. Quæ cum ita sint; cur hæc ejus Adversaria quæ in Clarissimi Mangeti Theatrum Anatomicum conscripta sunt (Secunda præsertim ac Tertia) a ceteris hujus Auctoris Operibus severitate quadam discrepare videantur, quæret aliquis fortasse. Sed cum primum ea quæ ad eundem Mangetum scripsit, Præfationis loco Adversariis Secundis præposita, & quatuor præterea Epistolas a nobis Adversariis Quartis præfixas perlegerit, non dubito quin, si æquus esse voluerit, illam eandem scribendi rationem jure ac merito sit probaturus. Hæc autem Adversaria quinque ab Auctore incredibili quidem celeritate, & inter adversæ valetudinis fere assiduas molestias, at qua tamen solet sedulitate, fide, solertia, atque eruditione exarata, & jam diu absoluta, singulari autem diligentia nostra, nec mediocri sumtu typis excusâ, nunc omnia tandem in lucem prodeunt. Hæc dubio procul iis qui Theatro illo

illo Anatomico uti volunt, valde profutura esse speramus, quod illos veluti manu ducent ad confertissimos, gravissimosque errores, quibus (quæcumque tandem rei causa fuerit) opus id scateret, cognoscendos atque evitandos; ita ut sine his Adversariis inutile, immo perniciosum (tironibus in primis) fuisset; & præterea quod illos pluribus in locis admonent ut ad alium potius Auctorem confugiant quam ad illum cujus lucubrationes Theatro insertæ sunt. Sed & ipsos Auctores Theatri (Verheyenium præsertim) vel seorsim legentibus, eodem adjumento erunt. Potissimum vero omnibus qui raras novasque observationes, ad Anatomen quidem præcipue, sed tamen subinde etiam ad Chirurgiam, Praximque Medicam pertinentes, quibus innumeris hæc Volumina ornantur, consideraverint, ut valde jucunda, sic maximæ utilitati fore confido. Invenient enim, de omnibus Humani Corporis partibus Auctorem hunc Præstantissimum, magno cum Rei Anatomicæ emolumento disseruisse, nullam intactam reliquisse, sive multarum augendo vel corrigendo historiam, sive quarundam novos usus proponendo, aut ab aliis propositos illustrando; quod, si universalem Rerum Indicem qui statim sequitur percurrere non gravaberis, nullo negotio ita esse deprehendes. Et ne multorum quæ proponuntur desiderarentur Figuræ, ut has Auctor adderet, suadendo pluries, sæpiusque ipsum pro summa qua me prosequitur benevolentia, rogando, perfeci; quinque idcirco numquam antea editæ Figurarum Tabulæ appositæ sunt, quæ quanta cum fide diligentiaque fuerint ex vero delineatæ, non satis dicere possum. Assidue enim exercitissimus Auctor Joanni Baptiste

stæ Cromer Pictori peritissimo delineanti non solum aderat, sed circino sæpe magnitudines partium ipse recognoscebat, minimæque etiam lineolæ vel puncta addebantur cum opus erat, vel tollebantur: neque his contentus, si Figuræ aliquando veritati haud satis respondere viderentur, totas atque integras delebat. Tandem pictas novis cum partibus non semel & ipse per se conferebat, &, ut solet (more scilicet magnorum virorum in veri perquisitione) suis sæpe oculis diffidere, a me insuper, quem sibi per hos quatuor annos ad publicas sectiones administrum instruxit, & habuit, iterum conferri volebat. Fuit ideo incredibilis cadaverum numerus quæ in propositis hoc in Opere Observationibus repetendis, ab Auctore nostro Celeberrimo atque diligentissimo fuerunt dissecta; parque numerus illorum quæ eodem iubente ac monstrante ipse dissecai; non solum ob id, ut quod perpetuum, quod frequens, quod rarum esset, magis magisque percipere posset, sed etiam ut Celeberrimis Amicis (quos in hoc Opere honoris causa nominat) cunctisque auditoribus suis proposita, & quæ in universo hoc Volumine Lectoribus proponenda erant, ab oculatis testibus non semel cognoscerentur; quæ quidem omnia quocumque tempore, ut veritatem tuear, ostendere paratus sum. Uberrimas tandem Figurarum Explicationes non prætermisit, quas priusquam Opus attingas, ut perlegas tibi sum auctor; multa enim quæ hoc Volumine continentur, harum ope clariora fiunt. Quoniam vero Primorum Adversariorum Editio Prima Bononiensis non amplius apud bibliopolas reperitur, raroque secunda Lugduno-Batava in Italiam apportari solet; idcirco ipso recensente Auctore, elegantior,

tior, & quod ad typographiam spectat, accuratior Editio tertia Adversariis quinque novis præponitur, cujus in margine indicia quam plurima eorum locorum quæ in ceteris Adversariis reperiuntur, Auctor adjecit; in quibus nempe locis non pauca ad stabiliendas muniendasque primorum Adversariorum Observationes, Figuras, harumque Explicationes doctè diligenterque scripta leguntur; quod pariter, Lector Amice, ipsum generalem Indicem cursimvolvendo cognosces. Quatuor vero Tabulæ quæ ad Prima Adversaria pertinent, sunt eadem quibus Auctor in Prima Bononiensi Editione usus est, quæ quoniam ab egregio Scalptore Francisco M. Francia olim incisæ fuerant, ut ab ipso ceteræ quoque (Auctore particulatim edocente, multaque per literas iterum atque iterum admonente) inciderentur operam dedimus. Tandem Quintis Adversariis duas Celeberrimi & Summi Viri JOANNIS MARIAE LANCISII, Intimi Cubicularii, & Archiatri Pontificii, ad se scriptas & numquam antea editas Anatomico-Medicas Dissertationes, unam de Vena Azyga, alteram de Gangliis Nervorum, non magis ob affinitatem materiæ, quam ob raritatem utilitatemque observationum Auctor adjunxit; in iis enim plurima nova, Rem Anatomicam Praximque Medicam æque illustrantia proponuntur. Nec non duas elegantissimas utilissimasque Figurarum Tabulas Dissertationibus respondentes, ab eodem Amplissimo Lancisio delineationis ope communicatas iisdem Adversariis Quintis apponi jussit; quæ quidem pariter Tabulæ ab eodem Scalptore Francia incisæ sunt. Excipe igitur benigno gratoque animo, humane Lector, Summi Anatomici egregia, ac perutilia scripta,

pta, in quibus perficiendis, & ad suum autographum exigendis, ut Auctor studio, labori, & nos in divulgandis curæ, diligentia, magnis sumtibus non peperimus; ita non injuria confidimus, si forte (quod Primis Adversariis contigit) aliis typis recusa denuo prodierint, neque talem correctionem, neque perfectam adeo Figurarum delineationem præ se laturo esse. Fruere interim his laboribus atque studiis, & si faves, rursus ab eodem Auctore, & a nobis etiam fortasse, aliquid anatomicum, in usum Medicinæ & Chirurgiæ studiosorum expecta. Vale.

RERUM, & NOMINUM

magis in toto hoc Opere notabilium

I N D E X.

Major numerus Adversaria; minor autem paginas indicat.

A

Abdominis Ligamenta Suspensoria nota fuerunt Veteribus. III. 2
Eadem quid verè sint. Ibid.
Abdominis Musculi. II. 24
Acceleratores Musculi descripti. IV. 38.
39
Quando, & quomodo agant. III. 81. 82
Accretionis simplicior hypothesis unde eruenda. II. 51
Actorum Lips. Scriptores laudati. I. 20.
III. 5. 31. IV. 40. 54. 82. V. 53. VI. 8.
48. 58. 77. 79. 80. 107
Adiposa Vasa. De his quid sentiendum. III. 3
Adiposæ Membranz structura, & officium glandulare. II. 16
Tumores, sive Excrecentiæ. Ibid.
Æthiopum nigredinis sedes etiam in cuticula, & cute. II. 14
Anatomes Elementa quænam, & quot sint. II. 10. & seq.
Tradendæ methodus. Ibid.
Comparatæ utilitas ad medendum. II. 42. 43
Minutz, ut vocant, utilitas ad idem. Ibid. & VI. 82
Anellius Chirurg. Gall. laudatus. IV. 83. VI. 44. 47. 49. 53. 61. 77. 78. 79.
82. 83
Aneurysmata duplicis generis. II. 78. 79
Quomodo fiant, & cur frequentissimè ad curvaturam Aortæ. II. 81
In iisdem quare, & quomodo dispositi polypi sæpe inveniuntur. Ibid.
Eorum unum hians inventum, sed tamen ab affixo pulmone occlusum. II. 79
Alterum brachiales nervos immediate comprimens, sed tamen sine ulla brachii noxa. VI. 29. 30
Angellus Med. & Consil. Taurin. laudatus. VI. 81

Ani Cellulæ quædam, & Canaliculi.

III. 11
Levatores Musculi quales, & quot ex locis oriantur. III. 89. & seq.
Sphincter quidam magnus, communis etiam Vaginæ. Ibid. & 95
Valvule quædam, & Columnæ, earumque usus. III. 30. 31
Ad anum plurium animalium Folliculi. IV. 53. 54
Aortæ Arteriz humanæ quinam olim unum modò truncum proposuerint. I. 19
Apoplexiæ desperatæ curatio à Zacuto habita, per anatomen explicatur. VI. 108
Appendicula Intestinar. Vermiformis in homine nonnunquam deest. III. 17
Ejus orificium ubi sit. III. 25
Ad ipsum desinunt omnia Coli Ligamenta, & cur. III. 26. 27
Ejusd. Appendiculæ positio quænam. III. 25. 26
Ejusd. usus generatim inquiritur. III. 24. & seq.
Arteriz fibræ carnez sunt annulares; non spirales. II. 78
Fibræ longitudinales internæ tunicz non sunt satis manifestæ. Ibid.
Structura à Recentiorib. tradita, in bove tota satis apparet; non in homine. II. 77
Truncus quidam insignis per femur, non sub, sed super sociam venam descendens à Chirurgis attendendus. II. 87
Arteriz in mortuis, cur sanguine (non tamen semper) vacuz. II. 83
Hic illic ossificatæ ostendere solent erosionis signa. II. 81
Arteriz singulæ. Vid. suis locis.
Articulorum Hydrops Hildani quomodo explicandus. II. 58
Vulnera nec nimis serò, nec nimis citò occludenda, & cur. Ibid.
Arytanoidæarum Glandularum descriptio,

tio, & usus. L. 1. 3
 Arytznoidzi Musculi in brutis gemini,
 quomodo in homine se habeant. L. 37. 38
 Arytznoidum Cartilaginum articulatio
 cum Cricoidē, ejusq. usus. L. 15. 30
 Cavicantes, & harum usus. L. 1
 Cellulæ, & medulla sine ossifica-
 tione. L. 30
 Structura in bobus, & ovibus. L. 3
 Asphyxia. Quænam de hac investigan-
 di. II. 12
 De ipsa nova quædam sententia
 refutata. II. 81. & seq.
 Auriculæ Sebaceis Glandulis pilis innas-
 centur. IV. 47
 Auriculæ Cordis. Vid. Cordis.
 Azyga Vena, hoc est Sine Pari. De
 hac Vid. p. 76. & seq.

B

Bartholinus Casp. Th. F. laudatus. L. 43.
IV. 66. V. L. 16. 21. 24. 55.
 Bassoglossi Musculi. II. 33
 Bauhini Valvula adversus negantes ven-
 dicatur. III. 14. & seq.
 Quid verè & qualis sit. III. 19. 28
 seq. & 115. IV. 79. 80
 Quomodo suo munere fungatur.
III. 21
 Ejusdem Valvulæ duo Frena, &
 horum Usus. III. 22. 23. 115
 De Figuris ejusd. Valvulæ judi-
 cium. III. 29. 30
 Beccarius Prof. Bonon. laudatus. III. 80
 Bergerus Jo. Goth. Archiatr. Pol. lauda-
 tus. L. 19. 47
 Bernoullius Jo. Prof. Basil. laudatus. II. 13
 Nicolaus Prof. Patav. laudatus,
 Ibid.
 Bibliothecæ Anatomicæ edit. 2. Tabulæ
 quædam inversæ. II. 75. 89. 90
 Tabularum quædam Explicationes
 erronæ. VI. 16. 111. 130
 Bidloi lapsus. II. 17. 60. 61. 82. 83. 84. 85.
67. 72. IV. 16. 37. 38. 40. 41. 85. V. 4.
28. 7. VI. 12. 20. 42. 43. 97. 98. 100
 Bilis quidam usus impugnati. III. 57
 Vix in Vipera. III. 74
 Boerhaavius Prof. Lugdunobat. laudatus.
III. 1. 16. 81. IV. 23. V. 17. 18. 76. VI.
75. 76. 101. 115. 118
 Bohnius Prof. Lips. laudatus. L. 45. III.
36. 53. V. 3. VI. 74. 75.
 Bovis Partes quædam observatæ. II. 16.
III. 1. Vid. etiam Arteria. Arytznoid.

Cavæ. Clitorid. Cord. Cricoid. Fœtus.
 Hyothyroides. Lacrymal. Laryng. Lym-
 phæ. Penis. Sternothyroid. Subpalpe-
 brales. Thyroidæa. Tonfillæ. Trachææ.
 Uteri.
 Briggii lapsus. VI. 86. 87. 92. 93. 97
 Bronchiales Glandulæ ante Verheyenium
 notæ. V. 18
 An sint ex Conglobatis, & lym-
 pham fecernant. V. 47. 48
 Bronchialis Arteria Veteribus non igno-
 ta. L. 31. V. 45. 46
 Brownii lapsus. II. 22. 24. 25. 26. 27. 30.
31. 41. 50. 51
 Tabulæ undenam fuerint descri-
 ptæ. II. 27. 50
 Brunner Archiat. Palat. laudatus. III.
12. 14. 36. 50. 55. VI. 14. 31. 32. 33
 Eubonum venereorum in viris generatio-
 nis explicatio Cowperi laudatur. IV.
41
 — Eadem ad mulieres transfertur.
IV. 50
 Bucetii lapsus. L. 19. in calce. II. 38.
41. 47
 Burgos Alexander Prof. Patav. laudatus.
IV. 21

C

Cæci Intestini veri magnitudo incerta
 est. III. 25
 Situs perrarus observatus. III. 26
 Cæcum Intest. perperam dictum. Vid.
 — Appendicula.
 Calculi Cystis. Vid. Cystis.
 Caldeus laudatus. IV. 53
 Calvus P. B. Chirurg. Taurin. laudatus.
IV. 83
 Canis Folliculi ad annum. IV. 53
 Partes alix observatæ. III. 5. 31.
IV. 24. Vid. etiam Chyl. Cisterna. Cord.
Cricoid. Epiglott. Fœtus. Laryng. Lym-
phæ. Subpalpebral. Tubæ Fallopp.
 Capitis Recti Ant. Min. Musculi. II. 46
 Recti Laterales. Ibid.
 Carotidum Arteriarum in cranii trajetû
 curvaturæ. VI. 6
 Qualis cum Cervicali communi-
 catio. Ibid.
 Cartilaginum cavæ insensibiles, & sen-
 sibiles, harumque oleum medullare.
II. 54. 55. L. 30
 Cartilaginæ Tibiæ Semilunares, & ha-
 rum usus. II. 65. 66. 103
 Inter Maxillam Infer. & os tem-
 por. peculiariæ, earumque ulus. II.
60. 66. 103

C2-

Caruncula. Vid. Lacrymalis. Myrtiform. Seminal.

Casterii lapsus. L. 18. 24. 33
Castelli in Lexico lapsus. VI. 16

Cataracta, ut vulgò describitur, an, & quomodo gigni interdum possit. VI. 93. 94

Hujus vulgaris diagnosi quomodo interdum verax esse possit. VI. 95

Ad celebres adversus eandem diagnosim Demonstrationes, quædam animadvertenda. VI. 95. 96

In Cataractæ Chirurgia Crystallinum necessariò perforari, novit olim etiam F. ab Aquapend. VI. 93

De Cataracta Veterum Spuria. VI. 96

Cavæ Venæ nusquam in unum truncum propriè conveniunt. V. 22

Insigni musculo in bove (non ita in homine) prope auriculam cinguntur. Ibid.

Cerebelli elegans structura, & superficiei ingens amplitudo. VI. 13

Cerebrum ex fibris etiam constare (quavis non omnes ejus quæ creduntur, sint veræ fibræ) confirmatur. VI. 15

Intra Cerebrum vas ipsa sanguifera altè propagari, confirmatur. VI. 18. 19

Lacunar tertii ventriculi interdum duplex, interdum nullum. VI. 11. 12

Sub hoc lamina cinerea observata. Ibid.

Septum lucidum aliquantò anteriùs quàm Fornix procurrit. VI. 11

Ventriculorum anteriorum latera à quib. partibus fiant. VI. 13

Cerebri sectio ad quosdam vitandos errores quomodo instituenda. Ibid.

Circa Cerebrum contingens seri depositio in aliis levius, in aliis gravius nocet, & cur. VI. 109

Sine Cerebro editæ Infantis observatio. II. 73

Cerebrum. Vid. etiam Meningis. Medullæ. Nervorum. Pinealis. Pituitariz. Sinus. Plexus Choroid.

Choroides tunica. Vid. Oculi.

Plexus. Vid. Plexus.

Chyli Cisterna. De hac quædam in cane observata. II. 89

Chylifera Vasa statim infra Pylorum observata. III. 31

Ex Crassis etiam Intestini oriri, non est negandum. Ibid.

Ex tota intestini superficie emergentia in homine observata. II. 92

Sunt eadem ac Lymphatica Mesenterii. III. 31

Cicogninus Jacobus Med. & Confil. Taurin. laudatus. VI. 108

Circulatio quot præter sanguinem humoribus videatur concessa. II. 16

Sanguinis non à solis arteriis effici potest. II. 85. 87

Clericus Daniel Med. Genev. laudatus. III. 5

Joannes laudatus. IV. 65

Clitoridis, & Pudendi Muliebris Ligamentum Suspensorium. L. 20

Quomodo nonnullæ deceptæ sint, putantes, semen sibi è Clitoride effluere. L. 42

Clitoridis in vaccis mirifica infusio. L. 40

Ejus in iisdem, ovis, canibus &c. positus eundem ipsius Usui adversatur. IV. 42

Clysmata cur sæpe nequeant ob copiam statuum immitti. III. 34

Coccygis Musculus Levator. III. 94. 95

Coli intestini varia in variis dispositio in Praxi Medica, & Chirurgica non ignoranda. II. 13

Flexus extremi variant. III. 9

Flexus in sinistro hypochondrio non sufficit ad explicandum dolorem

Lieni vulgò adscriptum. III. 9. 10

Ligamenta quid verè sint. III. 16

Hæc non sunt duo, sed tria. III. 17. 114.

Unde oriuntur, & quò desinant, & cur. III. 16. 17. 114

Collum in Divisione Corpor. Hum. non omittendum. II. 13

Ejus Longi Musculi. II. 35

de Comitibus Antonius Patric. Venet. laudatus. IV. 9

Coracohyoides Musculi non oriuntur à Processu Coracoide. L. 36

Cordis Auriculæ. V. 11. 12

Fibræ rectæ extimæ, sunt quidem in bobus, & ovis, sed non in homine. V. 11

Nervorum ligatorum Experimentum. V. 17

Ostii omnibus esse validum tendinem circumjectum, non confirmatur. V. 21

Structura in Marina Testudine. V. 24. & seq.

Valvularum Semilunarium, & Sigmoideum curvilineus in limbo angulus non perpetuus. V. 30

Corpacula quædam, & Fibræ etiam

etiam ut in Bove, & Canē, eorum-
que omnium Ufus. *L. 21. 22. V. 39.*
uſq. ad *37*
Cordis rupturę obſervatio. *VI. 110*
Subſtantię ipſius, & Valvularum
offiſſicationes inſignes. *V. 20*
Coronariarum Cordis Arteriarum, ſive
oriſſiciorum ipſarum ſedes. *V. 27. 28*
Utrum hę eodem quo aliz arte-
riz tempore, an alio ſanguinem ad-
mittant. *Ibid.*
Venę Valvula. *V. 23*
Coſtarum tantum undecim obſervatio.
II. 68
Aliarum alia curvatura, & poſi-
tus. *Ibid.*
Levatores Muſculi, qui Caſſerio
olim noti fuerunt. *II. 35. & ſeq.*
Cervi lapſus. *II. 31. 32. 35. 42. 44.*
47. 82
Cranii Baſis ad foramen ejus maximum
videtur amplior, quàm revera eſt, &
cur. *VI. 39. 40*
In ipſa Fiſſurę, ſeu Foraminis cu-
juſdam inſculpti varietates. *VI. 38*
Foramina pro Nervis Opticis to-
ta ſunt intra os ſphenoides. *VI. 38*
Cranio anili ex recenti offca ſubſtantia
additę intrinſecus prominentię ſine
noxa. *VI. 109. 110*
Cricothyroidei Poſtici Muſculi. *L. 37*
Cricoidis Capitula per quę cum Aryte-
noidib. articulantur. *L. 15. 30*
In hoc articulo mucilaginofa glan-
dula (etiam in bobus, camb. ovib.)
reperita. *L. 15. 16*
Cellulę, & Foraminula. *L. 29. V.*
52. 60
Cubiti Extenſores Muſculi. *II. 39*
Tendinę Expansiones, Cubiti, &
Cruris, &c. muſculos univerſos com-
plectentes, Veteribus notę. *II. 23. 38*
Curtius Barthol. Mcd. Mediolan. lauda-
tus. *VI. 82*
Cuticulę natura, & generatio explica-
ta. *II. 11. & ſeq.*
Cutiſ multis in locis ubi perforari dicitur,
intř potius inſectis ex obſerva-
tionibus videtur. *II. 15*
Glandulę Sebaccę. Vid. Sebaccę.
Cutaneorum Aſſectuum generatio,
& curatio per notitiam exiſtentię,
& uſum dictarum Glandular. illuſtrari
poſſunt. *IV. 18*
Cyſt-hepatici Duſtus. *III. 17. & ſeq.*
Cyſtis fellex Recte internum quomodo
conſtructum. *III. 65*
Quxdam quaſi Hernia. *III. 74*

Calculi interdum dejecti quib. no-
tis dignoſcendi. *III. 59. & ſeq.*
Eos aquę innatare, etiam Veteres
tradiderunt. *Ibid.*
Duo eorum genera, & circa
utrumque obſervationes. *III. 60. 61*

D

Dentes. De hiſ in ſętu quęnam obſer-
vanda. *II. 68*
à Deventer Med. Belg. laudatus. *III.*
28. IV. 46. 47. 50
Diaphragma ab Aorta proprię non per-
tundi, olim monuerat Veſalius. *V. 17*
Verę autem pertunditur ab Inter-
coſtalib. Nervis: & ſuper hac re ani-
madverſio. *Ibid.*
Diaphragmatis continuationem cum Trāſ-
verſo Abdom. Muſculo olim docuerat
Veſalius. *V. 16*
De hac tamen re Vid. *Ibid.*
Poſitum bene ſciendi, etiam in
Praxi, neceſſitas. *V. 17*
Figuras quinam etiam Veterum
vero propiores dederint. *V. 15. 16*
In ipſo Foramen pro ſtophago
rectę olim collocaverat Veſlingius.
Ibid.
Diarii Eruditorum Italiz Auſtores lauda-
ti. *IV. 13. 65*
Diemerbroeckii lapſus. *L. 32*
Digaſtricor. Maxillę Muſculor. extenua-
tionis in medio cauſas quinam indica-
verint. *II. 28*
Digestio. Vid. Ventricleus.
Digitorum Pedis Extenſores Muſculi. *II.*
47
Horum prę ceteris, etiam in Ma-
nu, varietas. *II. 40*
Dorſi Latiffimi Muſculi. *II. 26*
Longiſſimi. *II. 38*
Drclincurti lapſus. *IV. 77. 78. 79. 81. 82*
Duodeni Intestini Glandulę. *III. 31*

E

Echini Partes quędam obſervatę. *IV.*
33. Vid. etiam Tub. Fallop.
Epiphyſis, & Teſtium canaliculos jam
olim Riolanus diſſolvit. *L. 22. in cal-
ce.*
Epiglottidis multi Iconiſmi ſunt fallaces.
L. 30
Foveę, & hiatus. *L. 2. V. 68*
Glandula (Berengario non igno-
ta) una eſt, & quomodo. *L. 2. V. 69*
Quomodo in Canē. *L. 2*
Lig-

Epiglottidis Ligamenta Lateralia, etiam
ut in Can. L. 2. 3

Ligamentum Medium. VL. 19. VI.

120 Musculi Depressores nulli sunt. L.

36. 17 Musculi Levatores non sunt in ho-
mine. I. 36

Pediculo Riolo notus fuit. V.

50 Epiglottis quomodo sit multo flexilior
ceteris cartilaginib. laryngis. V. 69

Equæ Partes observatæ. V. Tub. Fallopp.

F

Fabricii ab Aquapend. chirurgica obser-
vatio explicata. II. 54

Defensio. IV. 78

Lapsus. L. 18. 28. 34. 37

Faciei Musculorum varietas; ex qua
etiam ipsa facies varietas dedu-
cenda. II. 29

De Musculo quodam Faciei ab Eu-
stachio delineato quid observatum sit.
Ibid.

Fantonius Jo. Prof. & Consil. Taurin.
laudatus. II. 91. 92. III. 1. 6. 18. 27.
48. 61. 69. 75. 81. IV. 2. 3. 11. 12. 14.
19. 22. 37. 48. 53. 58. 62. 81. 82. V. 6.
31. 36. 37. 38. 45. 53. 55. 56. 57. 58. 71.
VI. 81

Femoris cum Ischio articulus, & liga-
menta. II. 65

Arteria ejus quedam notanda.

Vid. Arteria.

Fluoris Albi fontes, & origo. IV. 42

Fœtus Canaliculus Venosus, hujusque
supposita Valvula. L. 24. 25

Fontanilla, ut vocant, cur ponitur
sit in antica cranii parte, quàm in
postica. II. 67

Foraminis Ovalis apertura in a-
dultis observata. L. 24. V. 24

Hujus Valvulæ fibræ & chordulæ
in vitulis observatæ ex quib. vulgaris
Valvulæ usus vindicatur. L. 22. 23

Eundem usum mutare non cogit
anatomie cordis maxime Testudinis. V.

16 Eadem Valvula quomodo se ha-
beat in adultis. V. 23. IV. 90

Fœtus Pinguedinis substantia divulla, &
minùs mollis, minùsque oleosa est. IV.

87 Pulmonaris Arterix, & Magnæ
diametri, & crassities in vitulis, & ca-
nibus. L. 23. 24

Renes Succentur. Umbilicalia Va-
sa, & Urach. Vid. suis locis.

Fœtum per abortum cœstorum ætas
non siue multiplici difficultate æstima-
ri potest. II. 67

Quinam eorum eligendi ad per-
ficiendam Oostogeniæ historiam. Ibid.

Fontenellius Acad. Paril. laudatus. IV. 87

Frontales Musculi quamnam habeant fi-
brarum directionem à Chirurgis atten-
dendam. II. 23

Eorum pars est Corrugator. II. 23

Frontis ea corrugatio quæ Corrugatori
tribuitur, à quibusnam musculis fiat.
Ibid.

G

Gagliardus Med. Rom. laudatus. II. 55.
56. 57. VI. 116

Galli, & Gallinæ Foramen quoddam ex-
cum Ta Cloaca cui Partii in albis ani-
mantibus respondeat. IV. 13. 54

Aliz Galli Partes observatæ. II. 16.

Vid. etiam Seminales Capitulæ. Te-
lics.

Gemohyoidei Interni Musculi. II. 33

Glandulæ singulæ. Vid. suis locis.

Plures cur à Veneretibus probè agni-
te non fuerint. L. 9

De earum Catalogo Nuckiano quid
sentiendum. II. 90. 91

Ad earum structuram manifestan-
dam Cogitatum. III. 69

Earum structuræ Malpighianæ sim-
plex, obvia, & conspicua ideo. IV. 53

De eadem lis quæ inter Malpighii
Affectus, & Ruyschium intercedit, non
est de nomine. II. 91. 92

Conglobatæ ear, inter lymphodu-
ctus intestinales, sint in homine plures,
quàm in brutis. II. 88

Glycomacris origo verisimilis. VI. 90

Glissonii lapsus. III. 1. 2. 7. 9. 10

Gocliekius Prof. Patræ. laudatus. IV. 62. 67. 68. 71. 72

Gonorrhææ virulentæ sedem primam in
Majoribus Urethræ Canaliculis esse
ponendam, ostenditur. IV. 11. 16

Graafii lapsus. L. 1. 40. III. 102. IV. 2. 3.
8. 11. 42. 46. 47. 49. 52. 74. 76

Gratianus Jo. Prof. Primar. Patav. lau-
datus. IV. 10. V. 13. 68. VI. 124

H

Havers Cloptonis lapsus. II. 11. 12. 53.
54

Re-

Heisterus Prof. Altorf. laudatus. II. 5.
12. 54. 65. 88. in marg. III. 19. 31. 64.
in marg. & 114. 115. IV. 44. 45. 62. 76.
V. 1. 4. 7. 8. 15. 45. 49. 56. 57. 58. 62.
VI. 14. 17. 40. 45. 51. 61. 80. 82. 86.
99. 123. 124. 129. 130

Hemiplexix causam in opposita Cerebri
parte esse, observationibus confir-
matur. VI. 108. & seq.

Etiam prægressi, diagnosis. VI. 109
Henningerus Prof. Argentor. laudatus.
III. 32

Hepaticæ Arterix rami quò pertingant.
III. 39

Hætorix (libri sic inscripti) exa-
men. III. 37. & seq. usque ad 65

Hepati-cystici Ductus. III. 37. & seq.

Hernia peculiaris, descripta à Litterio,
ferri potest etiam ab Ilei Diverticulis.
III. 8

Hernia, ad illam Litrii reduceen-
da, quæ signa habuerit. III. 9

Higmorei lapsus. III. 17. IV. 49

Hirius Junior Acad. Paris. laudatus. II.
16

Hymen quid, & qualis sit. I. 39. IV.
43. 44

Hyoidis ossis nexuum varietates, & uti-
litates. I. 38. II. 62. 63

Hyothyroides Musculi ut in homine, &
ut in bobus, & ovibus. I. 3.

I

Ilei Intestini diameter, directio, & fi-
bræ in ejus sine ut se habeant. III.

12

Diverticula quid sint, & à quibus
antea observata. III. 8. 9

Hæ non inveniuntur ferè sem-
per. II. 9

Interspirales Musculi videntur noti fuisse
Cæserio. II. 36

Intestina singula Vide suis locis.

Intestinorum Fibræ non sunt spirales.
III. 7. 8

Glandulæ. III. 12. 13

Valvula Bauhini dicta. Vid. Bau-
hini.

Valvulæ Conniventes. III. 12

Valvula spiralis in plicibus de Ca-
num genere. III. 8

Intestinorum Crassorum Pingues Appen-
diculæ quem usum habeant. III. 10

In Tenuibus etiam, sunt Glandu-
læ Solitariae. III. 13

Intestinorum situs perturbatus in quibus
credendus. II. 12

Intraeostales Musculi noti fuerunt Eusta-
chio. II. 36

K

Kerekringii lapsus. II. 63

L

Labrorum Glandulæ Sebaceæ. I. 9

Ligamenta, horumque usus. I. 3.

VI. 123

Musculi. II. 19

Lacrymalia Puncta non in tarsis sunt,
sed ad horum fines. I. 18

Cur in parva prominentia inscul-
pta. I. 17

Continuatis tubulis (etiam in bo-
bus atq. ovibus) sunt angustiora, &
cur. VI. 47. 73. 79

A Puncto superiori in nares ut-
que, specilla immitti posse, confirma-
tur. VI. 80

Lacrymalis Caruncula neque est cum
lacrymalis pecudum glandula confun-
denda, neque est glandula. I. 16. VI.

40. 43. 58. 59. 134. 135

De ejus substantiæ genere. VI. 57

Caruncula ipsius usus. I. 17

Ejus glandulæ sebaceæ, & pili
tum in homine, tum in brutis, horum-
que usus. I. 10. 13. VI. 60. 72

Lacrymalis Ductus Majoris figura, di-
metri, positus. VI. 49. 50. 51. 52. 53

Finis non est horizontalis, neque
pelviformis, imò est proximo Ductu
angustior. VI. 51. & seq. & 136

Non habet valvulam, præsertim
ingressum prohibentem. VI. 63. & seq.

De injectionibus per eundem Fi-
nem, olim notis etiam Vegetio. VI.

84. 85

Lacrymalis Sacci fines. VI. 49. 50

De hujus supposito Roistro. VI. 62

de Lacrymalium fistularum sede, origi-
ne, & denominatione quid Carcanus
ante Recentiores olim censuerit. VI.

82

Lacrymalium viarum ab oculis ad nares
existentia quibusnam Veterum nota.

I. 37. VI. 83

Earum substantia, color, &c. I.

18. 19. VI. 61. 62

Ad earum Affectiones curandas
Monitum. I. 19

Lacrymalium Ductuum Novorum, idest
Dissertationis sic inscriptæ examen 44.

& seq. usq. ad 86. & 114. 117. 136

La-

- Lactez Venæ.* Vid. Chylifera.
Lactiferi Ductus. Vid. Mammarum.
Lactis in Virginibus, & Viro observationes. V. 3
Lancifus Archiat. Pontif. laudatus. II. 30. 46. III. 40. 44. 49. 63. 94. V. 66. 67. 74. & seq. 96. & seq. VI. 109
Laryngis Cartilagines quænam in senescentibus offe, cellulose, & medulla referre inveniantur. I. 39
Glandulæ parvæ. I. 30. V. 59
Glottis, ut in bobus etiam, atque ovibus. I. 16. 17
Laryngis Musculi. I. 3. 36. 37. 38
Ventriculi, etiam ut in cane. I. 16. 17. 18. 43
Horum, & ipsorum Appendicum varietates. V. 67
De horum usu. I. 17. 18. 48. V. 63. & seq.
Larynx elevatur etiam à pluribus Pharyngis musculis. II. 44
Lavagnolus Prof. Patav. laudatus. IV. 24
Laurentii lapsus. I. 17
Legius Andreas Senat. Venet. ac Præf. Patav. laudatus. VI. 69
Lien desit à primordiis in cane sine ulla noxa. III. 36
Desueritne verè in Ortelio, dubitandum. Ibid.
Lienis multiplex, aut perexigui observationes. III. 35. 36
Exfectio in canibus sine morus latione; unde Splenis Usus ab Hivers propositus rejicitur. II. 54
Pariter sine fecunditatis latione, sed cum latione bilis; unde Splenis Usus Malpighianus confirmatur. III. 36
Ligamenta singula. Vid. suis locis.
Linguz foramen in dimidia fere parte hominum. I. 4. 5. VI. 120. 121
Hoc à Chirurgis est attendendum. I. 5
De Canali ci Foramini nonnunquam continuato, ipsiusque Usu. I. 4. VI. 121. & seq.
Linguz Glandulæ, & harum structura. VI. 123. & seq.
Musculi. Vid. suis locis.
Papillæ postremæ sæpe geminæ, aliquando etiam ternæ sunt. VI. 126
Litteri lapsus. II. 69. IV. 2
Litteri Glandula. Vid. Urethra.
Litterus Acad. Paris. laudatus. I. 34. 44. 46. II. 5. 72. III. 8. 36. 39. 69. 70. IV. 7. 11. 23. 34. 35. 37. 47. 79. V. 24. VI. 9. 22. 24. 31. 32. 33. 94
Loweri lapsus. II. 12. V. 20. 21. 22. 16. 27. 28
Lumbares Glandulæ sæpe tribus plures, interdum quoque multo plures. III. 32
Lumbricalium Musculorum Pedis origo. V. 109
Ventricibus etiam nota. II. 43
Lymphæ ductus in lienis vitulini superficie, aere in venam mode. acè immixti, conspicui. II. 88
In pulmonis canini superficie varias notabiles habent inosculaciones. Ibid.
Mesenterii. Vid. Chylifera.
Uteri Muliebris, observati. IV. 26
Lymphæ morum juvari ab interjectis inter ejus ductus glandulis, confirmatur. II. 88

M

- Magari admiranda quædam inedita curatio indicatur.* VI. 117
Malpighii sententia de Æthinum nigredinis causa quomodo tollæ accipienda. II. 14
de Glandulis. Vid. Glandulæ.
Mamillæ cur Viris datæ, quæritur. V. 3
Organa lac secretoria continent. Ibid.
In recens natis à non expresso seroso lacte induræ, & quomodo curantur. Ibid.
Mammæ Areolæ Tubercula perraro pilis instructa, ut pinxit Bidlous, aut in coronæ modum disposita sunt, ut Verheyenius deinceps. V. 4. 8. 9
Non sunt ipsa ex pinguedine, sed maxima ex parte ex ductu lactifero in singulis hiant; & lac effundente, & cur. I. 11. V. 10. & seq.
Constant tamen etiam ex glandulis sebaceis, & cur. I. 10. & seq. V. 9. 11. 15
Mammæ Glandulæ non sunt plurimæ, minutæ, & sejunctæ, ut palim delinquant, sed una, ut Riolanus, & Whartonius docuerant: hæcque describitur. II. 23. V. 7
Pinguedo non intra hanc Glandulam, sed supra, & infra posita est, & cur. V. 8. IV. 90
Mammæ Papillæ cur exquisitè sint sensu. V. 6
Papillarum Glandulæ Sebaceæ. V. 15
Manfredii Fratres laudati. III. 60. 67
Maxil-

- Maxillæ Inferioris Cartilagines . Vid. Cartilagines .
 Musculi . Vid. Digastri .
 Maxillæ Superioris mobilitas in quodam Pisce observata . VI. 90
 Maxillarium Glandularum Ductus quibusdam Veterum noti . L. 34
 Mayo^W Joannis lapsus . II. 13
 Medullæ Oblongatæ duo quidam Tractus medullares confirmantur , & quomodo observandi sint , indicatur . VI. 15
 Pars postrema quæ intra cranium videtur , extra ipsum est , & quomodo . VI. 39. 40
 Medullæ Spinalis substantiam ab aere dissolvi , confirmatur . VI. 16
 Eiusdem corpus infra secundam lumborum vertebra non producit . II. 73. 74
 Ea pars quæ Cauda Equina dicitur , descripta . Ibid.
 Cavæ , & Fissurarum observationes . VI. 17. 18
 Involucrum primum . VI. 16
 Plerique Vasorum rami elegantius delineantur ab Auctoribus , quam observentur . II. 73
 Membrana . Vid. Adiposa . Panniculus . Musculorum . Oculorum .
 Meningis Durae Processus Falcatus est veluti suspensorium Cerebri Ligamentum . VI. 18
 Ejusd. Processus initium in nonnullis amputato . VI. 18
 Processus Posterior . VI. 1
 Sinus . Vid. Sinus .
 Menstruorum scaturigines non in vagina , sed in fundo uteri observatæ . L. 45.
 46 IV. 48. 49
 Mercurialis lapsus . L. 14
 Mercurius Acad. Paris. laudatus . L. 37. 44.
 III. 36. IV. 47. 81. V. 24. VI. 88. 91
 Mesenterii Pinguedinis usus inseriendi Hepatis secretioni proponitur . III. 1
 Michelotus Med. Vener. laudatus . V. 43
 Misthellii lapsus . VI. 15. 18. 19
 Mucilaginosæ Glandulæ conglomeratæ non fuerunt Veteribus omnino ignotæ . II. 52. 53
 De iisdem tum segregatis , tum conglomeratis quædam . II. 53. 56
 Earum descriptioni , traditæ ab Havers , addenda . L. 15. 16. II. 52. 53. 63
 De us quæ sunt in specu Ventrarum . II. 63
 Mucosæ de quibus Hippocrates in Aph. quomodo explicandi . II. 54
 Mucosæ Glandulæ . Vid. Urethræ . Uteri .
 Muniekus Prof. Ultraject. laudatus . I. 30. IV. 86. V. 33
 Musculi singuli . Vid. suis locis .
 Musculorum Membrana communis an , & quid sit . II. 17
 Motus à transversis eorum fibrillis non pendet . II. 18
 Ad eundem motum pertinentes Sectionis Experimentum consideratur . II. 10. & seq.
 Musculorum singulorum descriptiones , & delineationes quinam meliores adhuc dederint . II. 51
 Myoglossi Musculi . II. 33
 Mylohyoides Musculi . II. 33
 Myrtiformes Carunculæ quid sint . L. 32.
 IV. 44
 Sunt duplicis generis , & originis . IV. 45
- N
- Nabothus Prof. Lips. laudatus . IV. 69.
 70. 71
 Nafi Glandulæ Sebaceæ . L. 2
 Alarum Contrictor vulgaris , Musculus videtur fictitius . II. 18. & seq.
 Earundem quinam veri Contrictores . II. 39
 Prope easdem quidam in variis variis Musculus observatus . Ibid.
 Nafi interni dimensiones quædam . VI. 66. 67
 Basis quomodo disposita . VI. 66
 Membranz Nafi Glandulæ , & Papillæ non ita sunt conspicuæ , ut plures existant . VI. 114
 Quædam ejus Corpora Glandulosa . VI. 114. 115. 136
 Os Turbinatum superius non ita antèrius incipit , ut inferius . VI. 67
 Sensorium an potius à 5. quam à Nervorum Pari efficiatur . VI. 115
 Septi major quædam crassitudo interdum , curvatura autem in alterutrum laus sæpe observata . VI. 136
 Nafi totius interni , adjunctorumque , ac communicantium Partium structura , & positus qua ratione per Figuras penitus ostendi queant . VI. 136. 137
 Nervorum Involucrum tertium , sive intermedium ubinam manifestissimum . II. 69
 Structura à Convexo observata quomodo explicabilis . II. 70
 Origo multorum est incerta . II. 76. 77
 Trunci quoque majores variant . II. 75
- * * *
- Per

Per Nervorum certas connexiones vulgò explicata, non omnia firmo innituntur fundamento, & cur. II. 76
Nervorum Munia ab immediatè proximorum Arteriarum pulsationibus non turbantur. VI. 39, 39

Plexus Catidiaci superioris fedes variat. II. 76

Plexus quoque majores variant. II. 76

II. 75
Plexuum Gangliiformium five Gangliorum color, & ex eo deducit de horum natura, & usibus conjecturæ. II. 71

De his Gangliis. Vid. V. 101. & seq.

Nervorum 1. Par. VI. 18, 115

Pro 1. Pari Foramina tota sunt intra os sphenoides. VI. 38

De Paris 3. origine. VI. 34

De Parium 3. & 4. Vagina, quæ tantum interjecta Carotidibus insunt. VI. 35, 16, 39

De Paris 5. fibris, Plexu, & figura in prima ramificatione. VI. 16

De Paris 6. origine, & intra Sinuum alveum progressu, & immediato Carotidum contactu. VI. 17, 39

Paris 7. origo etiam ex quarto ventriculo, nota videtur fuisse Piccolomino. VI. 34

Hujus Paris Surculi quidam intra cranium redeunt descripti. VI. 34

35
De Paris 8. origine, septoque ejus fibris interjecto. VI. 14

Hujus trunci infimi variant. II. 76

Horum transitus per carnem Diaphragmatis partem dignus meditatione. V. 12

De Paris 9. origine, & duplici in Dura Meninge foramine. VI. 39

An Par 9. potius morui, quam sensui linguae inserviat. VI. 118

Par 10. oritur non ex Oblongato, sed ex Spinali Medulla, & tamen differt à Spinalibus. VI. 39, 40

Nervorum Accessoriorum ad Vagum initium, ut vocant, cur aliud aliis Auditoribus. II. 74

Ciliarium Observatores. VI. 107

De Intercoastali origine. II. 74

VI. 39
Horum continuatio, & genus quibuscum non ita certa videntur. II. 75

76
Eorundem Trunci, & Plexus variant. II. 75

Transitus ipsorum per carnem

Diaphragmatis partem dignus meditatione. V. 12

De Phrenicorum origine. Ibidem.

Novissus Chirurg. Gall. laudatus. I. 35.

41. 44. IV. 70. 71. V. 37

Nuckii lapsus. II. 90. 91. 92. V. 7

Nymphæ interdum nullæ, interdum una, interdum quatuor observantur. IV. 42

Earum Glandulæ Sebaceæ, & harum usus. I. & IV. 31. 61. 62

O

Obturatores Interni Musculi. II. 43

Occipitalis Vena truncum semper habet profundum, & interdum in minores plures divisum. VI. 108

Hinc Scarificationes ad ejus sanguinem educendam profundæ & crebriæ esse debent. Ibid.

Harum utilitas. Ibid.

Occipitis ossis inæqualis crassities, & duo quidam processus. II. 19

Oculis obversantium quorundam punctorum, aliorumque ejusmodi, varias esse causas, & quomodo hæc in Praxi distinguantur, dignoscere debeant. VI. 24

& seq.

Circa lucis quæ pressio oculo apparet, sedem, & naturam experientia. VI. 91. 93

An aliqua ex ejusd. observatione existere in rem medicam utilitas possit. VI. 93. 94

Oculorum tunicam Choroidem ex fibris probabiliter motricibus constare, & quis esse possit harum usus. VI. 89

Ciliare Ligamentum, seu potius Processus ex veris fibris, usque motricibus constare, confirmatur. Ibid.

Ciliares Nervi. Vid. Nervi.

Crystallini intimus nucleus durior, reliquum quò exterius, cò mollius est, & cur. VI. 90. 91

Intra Crystallinum quidam humor aqueus observatus, hujusmodi utilitas, & si ipsius secretio impediatur, noxa. Ibid.

Crystallini figuræ, in visione, mutatio à quibus causis repetenda. Ibid.

Crystalloides tunica etiam in homine confirmatur. VI. 17

Hæc videtur esse tendinea expansio Ciliarium Processuum. VI. 90

Oculorum Glandula Innominata: cujus ductus non satis adhuc in homine ostensi sunt. I. 26. VI. 41. & seq.

Per ipsam traducti ad palpebras dec.

nervuli quos usus habere videantur. VI. 42

Glandula, & Caruncula Lacrymalis. Vid. Lacrymalis.

Membrana inermi anguli Semilunaris: & an sit sedes Unguis, & Pann. L. 16. VI. 16

Musculus Obliquus contraria Rectis directione se insertum ire, jam olim noverat Eustachius. VI. 99

Hujus rei usus. VI. 100

Trochlea Obliqui Super. quomodo, & cur sit constructa. VI. 98. & seq.

De vagina quadam tendinis ejusd. Musculi. Ibid.

De Musculis Rectis ad Palpebras quodammodo, & cur producti. Ibid.

Palpebræ. Vid. Palpebræ.

Pupillæ motus constrictionis, & dilatationis Antiquis notus. L. 34. in calce.

Ejus motus causas tum naturales, tum morbosas non esse adhuc exploratas. VI. 88

Qua propterea cautione interim Medici in harum curationibus uti possint. VI. 89

Vitæ humoris quæ substantia sit, & structura, per conjecturas tantum novimus. VI. 106. 107

Has conjecturas primus Riolanus indicavit. VI. 107

Ocophagi carnea tunica. II. 35

Hujus fibræ in homine non sunt spirales. III. 4

Glandulæ interiores in variis brutorum speciebus observatæ. III. 5

Glandulæ exteriores verisimile (non certum) est, in Octophagum influere, & cur. Ibid.

Omenti Usus interveniendi Hepatis secretioni. III. 2

Ossa singula. Vid. suis locis.

De natura, & usu plerorumque foraminulorum, in ossium laminis ab Havers observatorum, dubitatio. II. 55

Offex substantiæ in senili corpore recens incrementum observatum. VI. 109

Osteogenæ historix persciendæ quinam Factus aptiores. II. 67

In edita à Kerckringio quædam desiderantur. II. 67. 68

Ovaria Viperarum, aliarumque Serpentum sunt clausa, & ramen non parva ova opportunè emittunt. IV. 51

De iidem quædam alia. Ibid.

Ovariorum muliebrum Vesiculæ quid

sint, & quos usus præstent, conjicitur. IV. 51

Superficies in junioribus Virgunculis lævigata solet inveniri. IV. 73

Luteorum Corporum structura Malpighiana subvita. IV. 78

Cellulæ quædam frequentes: & alia rariora, & morbosæ. L. 47

Ovium Partes observatæ. Vid. Arytznoid. Cord. Cricoid. Hyothyroid. Lacrymal.

Laryng. Prostata. Sternothyroid. Subpalpebrales. Thyroidæ.

Ovorum fecundatio, De hac quædam. IV. 79. 80

P

Pacchionus Med. Rom. laudatus. L. 31. II. 21. V. 20. 67. VI. 4. 26

Palati Glandulæ Falloppio notæ fuerunt. L. 21. in calce.

Ad Palatum Transitus ex Nariibus. Vid. Stenosis.

Palfynius Chirurg. Gandav. laudatus. II. 98. VI. 69

Palmaris Musculus non est perpetuus. II. 39

Palpebrarum Glandulæ Sebaceæ, & harum usus. T. 2. 10. VI. 101

Aliz. Vid. Subpalpebrales.

Musculi Orbiculares supercilia etiam possunt deprimere, & adducere. II. 23

Pancræaticus Succus non est acidus. III. 35

Panniculus Carnosus an, & quid sit. II. 17

Paralysis quæ convulsivos Affectus, & præsertim Colicos consequitur, explicatio. VI. 110

Parotidis Glandulæ Appendix sæpe observata. VI. 139

Ejus Ductus cur longior, & laxior. Ibid.

Hujus finis, & sedes à Chirurgis attendenda. Ibid.

Partus tempore an ossa Pelvis diducantur. III. 28

Pauli Jo. Guil. Prof. Lipsi. laudatus. IV. 12

Penis Glandem esse productionem corporis urethræ spongiosæ, quomodo observandum. IV. 1. 2

Glandis Coronæ, & Præputii Tubercula. L. 7. 8. IV. 19 & seq.

Septum, quod vocant, non est pars à Penis Corporibus distinguenda. IV. 8

His

- His inflatis, illud urethrae distendi non solet, confirmatur. [IV. 8. 9](#)
 Illorum substantia per injectiones in hoc instituta, tantum inficitur. [IV. 9](#)
Penis Ligamentum Suspensorium. [L. 20](#)
 Hoc quibusnam Veterum notum. [Ibid.](#)
 Musculi Transversi, qui non semper adfunt, à quibusnam Antiquorum cogniti. [IV. 32](#)
 Musculus Triangularis, ejusque usus. [IV. 37. & seq. III. 82](#)
 Hic quibusnam olim notus. [Ibid.](#)
 Musculi duo longissimi in Tauro. [L. 49](#)
Penis in Viperis, & Testudinibus quomodo se habeat. [IV. 7](#)
Peritonxi Processus à quibus descripti melius fuerint. [III. 1.](#)
 Cur in viro sint clausi, pervulgata quædam causa rejicitur. [IV. 3](#)
Peronxi Musculi. [II. 47](#)
Pharynx. De ea quædam. [II. 43. 44. III. 4. 1](#)
 De ejus Musculis. [L. 4. II. 34. 35. 43. 44](#)
Pinxi lapsus. [L. 13. 17](#)
Pincalis Glandulæ observationes, conjecturas de ejus natura glandulosa simili exteris Plexus Choroidis (quod olim Bauhinus indicavit) confirmantes. [VI. 10. 11](#)
 In ea sæpe dura corpuscula reperiuntur. [VI. 10](#)
Pilorum radices in Membrana Adiposa implantari, ubinam facilius ostendatur. [II. 15](#)
Pinguædinis circulatio est verisimilis. [II. 16](#)
 Ejus in fætu constitutio. [Vid. Fætus.](#)
Pisaurus Joannes Eq., Senat. Venet. & Pixf. Patav. laudatus. [VI. 69](#)
Piscium Partes observatz. Vide Intestinorum. Maxillæ.
Pitcarnius Prof. priid. Lugdunobat. laudatus. [III. 34. 42. VI. 27](#)
Pituitariæ Glandulæ substantiam esse duplicem, confirmatur. [VI. 33](#)
 Ejus Appendix, hujusque sedis descriptio. [VI. 32. 33](#)
 Ejus humorem per involucrium ipsius non exprimi, confirmatur. [VI. 31](#)
Pituitarii Sinus. Vid. Sinus.
Plantares Musculi. [II. 45](#)
Plexus Choroidis Glandulæ confirmantur. [VI. 8](#)
 Harum dilatationes, quas alii vocant hydatides, maximæ, & præcipuè in Plexus postrema parte sæpius observantur. [Ibid.](#)
Plexus Nervorum. Vid. Nervorum.
Plinii locus de specillo per oculum tracto quomodo accipiedus. [VI. 80. 81](#)
Pollicis Pedis Adductor Musculus. [II. 47](#)
Polenus Prof. Patav. laudatus. [IV. 21. 68. V. 9. 12. 68. VI. 120. 124](#)
Polypi quales, & cur in Aortæ dilatationib. sæpe observentur. [II. 81](#)
Polyporum Cordis, vasa à quibusdam descripta, in dubium revocantur. [V. 40](#)
 De eorum generatione sententiâ Malpighii descenditur. [V. 41. 42](#)
Pontedera, nunc Prof. Patav., laudatus. [III. 75. VI. 70](#)
Poupartii lapsus. [III. 2](#)
Prostatæ viriles sunt una glandula. [L. 34](#)
 Earum Propagatio. [IV. 34. 35](#)
 Humor quomodo interdum muretur. [IV. 34](#)
Prostatarum muliebrium lacenas, earumque humorem pro semine non proliquo etiam Veteres agnovere. [L. 41](#)
 Hæ quales in Ovis. [L. 43](#)
 Aliæ muliebres, dictæ Calp. Bartholini, descriptæ. [L. 42. 43. 63](#)
Pseudosphincter. Vid. Vesica.
Ploæ Musculi, Magnus, & Parvus. [II. 42](#)
Pterygopalatini Musculi desinunt in os palati; ideoque ad Uvulam non pertinent. [II. 35](#)
Pudendi muliebris Lacinæ multiplices, harumque glandulæ. [L. 41. & seq. IV. 63](#)
Pulmonem non implere vel in inspiratione totam thoracis cavam, experimento ostenditur. [V. 46](#)
Pulmonis Vasa sanguifera quem respectu ad bronchia situm habeant. [V. 43. 44](#)
 Ejusdem interstitia communicare quidem inter se, non verò cum aspera arteria, experimentis comprobatur. [V. 46. 47](#)
 De Viperarum Pulmone. [V. 43](#)
Pupilla. Vid. Ocul.
Pylorus. Vid. Ventrícul.

R

Ranarum quædam Partes observatz. Vid. Respiration.
Ravius Prof. Lugdunobat. laudatus. [L. 21. II. 22. IV. 2](#)

Rece-

- Receptacula ad Sellam Equinam** nota Veteribus. VI. 7
De eorum Positio. VI. 13
De Septo quodam in Lateralibus. VI. 39
Intra hæc quomodo Nervi respectu ad Arterias disponantur. Ibid
Hæc quatenus inter se communicent. VI. 33
Rectum Intestinum haud raro à suo recto situ facile dimovetur. III. 13, 14
Ejus Diverticulum. III. 2
Valvulæ quædam. III. 10. Vide etiam Ani. IV. 13, 14
Redii lapsus. IV. 13, 14
Renes an femini præparando interserviant, quomodo inquirendum. III. 70
Renum alterius defectus. III. 67
Cellulæ quædam morbose pluries in ipsis observæ. III. 69
Structura Malpighiana defensa. Ibid.
Superficiæ structura, & vasa. III. 70, 71
Pelvis magnitudo, & varietas. III. 68
Ejusdem Pelvis, & Ureteris vasa. III. 70
Renes Succenturiati in fœtu unum corpus cum Renibus videntur conficere primo aspectu. IV. 86
De eorundem Ufu. III. 66
de Respiratione Ranarum, & Testudinis, & organis illi interservientibus. V. 42, 43
Rete Mirabile ex parte constare ex lacteosis fibris, confirmatur. VI. 37
Non æquè in cunctis hominibus patet. VI. 38
Ridleyi defensio quædam. VI. 23, & seq.
Lapsus. VI. 6, 7, 11, 15
Riolani lapsus. L. 16, IV. 50
Rolfincii lapsus. L. 22
Ruyfchius Prof. Amstel. laudatus. L. 24, 31, II. 93, III. & 16, 19, 13, 64, 70, 114, IV. 2, 4, 8, 40, 41, 49, 66, 68, 79, 82, V. 6, 18, 41, 54, 55, 56, VI. 6, 8, 14, 42, 87, 88, 105, 114, 117, 128
- S
- Sacrolumbi Musculi.** II. 38
Saliva cur naturaliter subviscida. III. 50
Santorini Protomed. Venet. laudatus. II. 77, III. 38, 68, IV. 9, 23, 37, 34, 49, 61, 68, VI. 18, 110
Sealeni Musculi. II. 35
Scapulæ Sinus Semicircularis notus Veteribus. L. 16
Scapulæ Levator Musculus. II. 35
Sceletis conficiendis quorum ossa aptiora, & cur. III. 104
Schrœckius Acad. N. C. Præf. laudatus. II. 1
Scroti Septum quinam Veterum descripserint. L. 20
Sebaceæ Glandulæ. I. 8, & seq.
Qualem secernant materiam. IV. 22, 59, 60
Sebaceæ Cutis Glandulæ confirmantur. IV. 13, & seq.
Quænam habeant peculiaritatem. IV. 17, 61
Quinam tum singularum, tum universarum sint Ufus. IV. 58, 59
Per hæc explicari possunt oleaginosi sudores, &c. IV. 59
Sebaceæ cæteræ Glandulæ. Vid. suis locis.
Secretio animalis. De ea quædam sententia rejicitur. III. 45, & seq.
Sellæ equinæ, posterioris parietis lacies anterior concava est, & cur. VI. 33
Receptacula. Vid. Receptacula.
Semen Deferencia Vasa intus non spongiosa esse, sed unam cavitatem habere, confirmatur. IV. 43
Muliebri illud non prolificum. Vid. Prostata.
Seminales Capsulæ in gallo etiam observatæ. IV. 52
Seminalis Carunculæ Foramen tertium, & Sinus peculiaris observata, & descripta. IV. 5, 6
Seminalium Vermiculorum existentiam dubitationes quædam non valide impugnant. IV. 9
Serrati Musculi. II. 37, 38
Sesamoidea Ossicula sunt multò pauciora, quam vulgò credatur. II. 64, 65
In poplite non semper inveniuntur. II. 64
De iisdem alia. Ibid.
Similarium Particularum plures gradus, & dux Classes. II. 11
Sinus Duxæ Matris Laterales nonnuquam per transversum canalem communicant inter se. VI. 1
Lateralis Sinister sæpius incipit à Dextero, non autem à Longitudinali. VI. 1
Eius initium, & Torcular carneotendinea substantia à tergo firmatur. VI. 2, 3
Lateralium, in fine, aequalitatis Ufus. VI. 8
Diverticulum in quod singuli Lat-

- terales desinunt, Falloppius descripserat. VI. 36
- Sinus Longitudinalis sepiſſimè non dividitur bifariam in Laterales, ſed in alterum totus deſinit, eumque dextrum: ſiniſtro, aliquando ſalcem, latitorem. VI. 2. 133
- Postiores obſervati, & deſcripti. VI. 1. 4
- Quartus quomodo, & quò deſignat. VI. 3
- De quibuſdam aliis Sinibus. VI. 4
- 4 Sinus non ita crebra, & inſignia ſemper habent tranſverſa ligamenta. Ibid.
- In Sinibus Duplicationes nonnunquam obſervatæ. VI. 2. 8
- Sinus Duxæ Macris in Baſi Cranii duo quidam magni ab Ortolobio indicati, videntur fuiſſe ipſa Receptacula Sælle Equinæ. VI. 7
- De Sinu Circulari. VI. 14. 25
- Intra Sinus Breviores progrediuntur Trunci Nervorum 6. Paris. VI. 27
- Longiorum Sinuum principium eſt ſupra, non infra Truncum Paris 5. Nervorum. Ibid.
- De Longiorum ſine. VI. 31. 36
- Sinus Pituitarii non per canales, ſed per foramina cum Naſo communicant. VI. 115
- Hæc foramina ita ſunt diſpoſita, ut in quocunque capitis ſitu ex aliquo ſemper eorum humor opportunè efluat. Ibid.
- Sinuum horum varietates. I. 38. 39. VI. 116. 135
- Eorundem in Fœtibus, & Pueris obſervatio neceſſaria eſt ad illorum uſus determinandos. II. 68
- Vermium intra ipſos in homine nidulancium curatio admiſſanda indicatur. VI. 117
- Sphinder. Vid. Ani. Vaginæ. Veficæ.
- Soporofa quædam Affectio quomodo curata. VI. 108
- Specilli quatuorplex acceptio. VI. 80. 81
- Spigelli lapſus. II. 46
- Spirituum animalium exiſtentiam quædam impugnancia quomodo explicanda. II. 70. & ſeq.
- Ejuſmodi alia adhuc explicanda. II. 72. VI. 39. 30
- Eorundem Spirituum motus contrarii in iſdem nervis exemplo explicantur. II. 30
- Splenii Muſculi. II. 30
- Stahlius Archiat. Præſſ. Primar. laudatus. VI. 82
- Stancarius Jo. Ant. Prof. Bonon. laudatus. II. 30. IV. 34. 62 & in Epit. præfixa IV.
- Stenonis Experimentum. Vid. Muſcul.
- Transitus à Naribus ad Palatum non eſt ita brevis. VI. 117
- De eodem Tranſitu alia. VI. 66. 116. 117
- Sternohyoidum Muſculorum origo non tantum à Sterno. II. 32
- Tendines inſcriptiones. I. 4. II. 32
- Sternohyroidum Muſculorum origo non tantum à Sterno: & inter aſcendendum contractio. II. 32. 33
- Interiptiones tendinæ. I. 3. 4
- Iuſ ut in homine, & ut in bobus, & ovibus. I. 3
- Siblingualium Glandularum Ductus ubi, & quomodo perſepe obſervati. VI. 130
- Subpalpebrales Glandulæ quales in bobus, ovibus, canibus, in homine obſtendi non poſſunt. I. 9
- Suis Partes quædam obſervatæ. Vid. Ventricul.
- Suzulio. Vid. Cataracta.
- T
- Terranci lapſus. IV. 10. 11. 12. 14. 15. 16. 17. 21. 27. 28. 39. 30. 31. 32. 34. 36. 42. 43
- Teſtes muliebres. Vid. Ovaria.
- Teſtes viriles intus ad veſicæ lætæ obſervati. IV. 1
- Tertii Teſtis obſervationes multorum ſunt incertæ, & cur. IV. 2
- Teſtibus exiectis quæ animalia genuiſſe dicuntur, de his quid attendendum. IV. 5
- Teſtes in gallis Epididymide non caſent. IV. 52
- Teſtum veram ſtructuram quinam Veterum indicaverint. I. 21
- Eadem etiam in Teſtudine appareret. IV. 4
- In tubulorum Teſtium longitudinis metiendæ ratione à bellino propoſita quid deſideretur. IV. 4
- Eodem tubulos ex medio quoque teſte egredi, ex obſervatione ſuſpicio. Ibid.
- Teſtum Albuginæ Tunicæ diviſio in duas. IV. 3
- Erythroides confirmatur. Ibid.
- De Humore intra Vaginalem ſectro. Ibid.
- Teſtu-

Testudinum duæ in Cloaca vesicæ quod
facile pertinent. IV. 55

Aliæ Partes observatæ. III. 5. Vid.
etiam Cord. Penis. Testes. Respira-
tion.

Theopompus Laurentius Eq., D. Marci
Procur. & Triumvir. Litter. laudatus.
IV. 21

Thoracicus Ductus cur infinat in ramum
venæ Cavæ superioris. V. 77

Thymi quidam Usus rejectus. V. 19
De ejus extensione, succo, lobis,
& lobulis quædam. Ibid.

Thyroidæ Glandula una est. I. 33
Duarum rarissima observatio. V.

48. 49
Thyroidæ Glandulæ structura &c. in
homine, bobus, ovibus descripta. I.
33. 35

Appendix. I. 33. VI. 119

Ductus cur adhuc ignoti, conjici-
tur. V. 66

Succus: & sedes: & ex his de
Usu conjectura. I. 35. 36

Tumor frequens, & quid in eo
reperitur. I. 35

Thyroidis Cartilaginis prominentiæ duæ,
& harum usus. I. 3

Fissura nota fuit Riolano. V. 50

Tibiz Cartilagines Semilunares. Vid.
Cartilagines.

Tonsillæ non sunt, ut plerique Recen-
tiorum censuerant, una glandula. I.
34

Earum in bove divisio in lobos.
Ibid.

Tracheæ Arteriæ, Cartilagines cur se-
miannulares. V. 45

Ubi esse definant semiannulares.
I. 30

Quomodo se habeant in bobus, &
cur. I. 31

Intra pulmones quales sint, jam
docuerat etiam Bauhinus. I. 30

In Sene osses observatæ. I. 31

Tracheæ Arteriæ, Glandulæ quædam, &
Lacerti Laurentio olim nota. I. 31

Glandulæ, & præsertim quæ ad
Interstitium sunt, crebræ, majusculæ,
harumque excretoria oscula. I. 32. 33.
V. 51. & seq.

Lacerti diversi generis. I. 32

Transversalis Pedis Musculus. II. 48

Tubæ Falloppianæ sæpius quidem viden-
tur clausæ, sed non sunt. I. 40

Earum frequentior positus, & qua
cautione observandus. I. 40. 41. IV.
73. 74

Earundem in cane, & echino pec-
uliaris circum ovaria dispositio consi-
deranda. IV. 54

In ipsis in equa non gravida nul-
læ valvulæ. Ibid.

V

Vaginæ muliebri Columnæ, à quibus
illius initium in Virginibus angustius
redditur, in his descriptæ. IV. 41. 43
De ejusdem Glandulæ. IV. 45. 46
Papillæ, & harum usus. I. 12. IV.

45 Prominentia intra ipsam glandosi
urethræ corporis, & illius usus. I. 12
De ejusdem Rugis. Ibid. & IV.

45 Sphincter quid sit. III. 90

Vallisnerius Prof. Primar. Patav. lauda-
tus. II. 54. 72. 77. III. 8. 33. 34. 36. 59.
IV. 14. 20. 21. 68. 71. V. 53. VI. 117.
124

Valsalva Prof. Bonon. laudatus. I. 4. 11.
18. 36. 39. II. 34. 35. 54. 61. 70. III. 27.
36. 67. IV. 22. 46. 57. 59. 60. VI. 4. 8.
36. 96. 101. 108. 109. 110. 111. 112.
117

Valvula Bauhini dicta. Vid. Bauhini.

Valvulæ Cordis. Vid. Cordis.

Valvularum structura generatim indica-
ta. I. 19

Varolii lapsus. I. 14

Vasa. Vid. Adiposa. Chylifera. Lym-
phæduct. &c.

A vasorum majorum conditioni-
bus non licet inferre conditiones mi-
norum, & insensibilium. III. 40. 41

Venæ sigillatim. Vid. suis locis.

Veneræ Lucæ. Vid. Bubon. Gonorrh.

Uteri Cervic.

Ventriculi structura. De hac multa Fal-
loppius docuit quæ Willisius postea
tradidit. III. 6

Glandulæ etiam in hominibus ob-
servatæ. Ibid.

Pylori structura etiam ut in Sue.
Ibid.

Villi in eod. animali sævis osten-
duntur. III. 14

Ventriculum ingesta, non succo dissol-
vente, sed motu potius exteunte cou-
ficere, quibus disputari argumētis
possit. III. 33. & seq. & 19. 50

Vercellonus Med. Pedemont. laudatus.
III. 34. V. 57

Verheyenii lapsus. II. 13. 14. 15. 18. 19.
22. 23. 25. 26. 30. 31. 32. 34. 35. 36. 37.
38.

38. 39. 40. 41. 42. 45. 46. 47. 48. 59. 60. 63. 64. 68. 75. 77. 86. 88. 89. 91. III. 1.
2. 4. 7. 29. 31. 68. 70. 71. 102. IV. 3. 4.
5. 8. 17. 37. 40. 42. 44. 45. 49. 50. 51. 61.
74. 86. 87. V. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 18. 19. 21.
27. 35. 44. 45. 47. 48. 49. 50. 51. 57. 61.
62. 65. 73. VI. 1. 6. 16. 17. 40. 41. 42.
43. 66. 87. 110. 116. 126. 128. 129
Verneyus Jos. Acad. Paris. laudatus. IV.
53. VI. 111. 113
Vertebrarum Corporibus interjedorum
Ligamentorum structura, & varia pro
varia ætate crassities III. 104
Vesicæ lapsus. I. 22. 30. 33. 37. IV.
43
Vesicæ urinariæ duo Carnea Corpora,
etiam in brutis. I. 5. III. 86. 87
Musculi quidam, Levatorum, &
Depressorum nomine super propoliti,
rejiçuntur. III. 88. 92. & seq.
Sphincter verus, & falsi. III. 75.
81. 82. 90. 91
Tunicæ. III. 76. 77
Alia de Vesica. III. 83. & seq.
Vesicæ Urinar. novus quidam Mechanis-
mus examinatus. III. 74. & seq. usq. ad
104
De Acubus intra Vesicam reper-
tis. III. 73
Ejusdem quædam quasi Herniæ.
III. 74
Peculiares ad Vesicam Vix pro
urina potus non admittendæ, & cur.
III. 73
Vesicula fellis. Vid. Cystis.
Veshgii lapsus. I. 24. II. 31. 33. 63. V.
45
Vicussenius Acad. Paris. laudatus. II. 4.
20. 73. 74. 75. 84. III. 38. IV. 83. V. 17.
20. 21. 27. 38. VI. 6. 7. 10. 11. 12. 14.
16. 19. 22. 26. 27. 28. 31. 33. 35. 36. 39.
74. 96. 107. 116. 118
Viperæ Cloaca descripta, & peculiaris
positus oculorum uterinorum, atque
intestini. IV. 53
Aliæ Viperæ Partes observatz.
III. 10. 11. 54. Vid. etiam Penis. Pul-
mon. Ovaria.
Viscerum quorundam imi ventris sedes
in variis varia, in Anatomia, & Praxi
Medica, & Chirurg. attendenda. II.
12. 13
Umbilicalium Arteriarum origo unde sit,
& quomodo in hæc observanda errari
facile possit. IV. 85. 86
De Vena Umbilicali frequentissi-
mus quidam error indicatur. I. 24
Ungues. De his nonnulla. II. 15
- Volvulo correptorum rarissimi verum ster-
cus evomunt. III. 16
De Volvulo alia. Ibid. & seq.
Vomitu rejecta cur non incurant in Epi-
glottidem, & sic incident in alperam
arteriam. V. 49
Urachus. De hoc quædam. I. 25
Ureterum diametrum naturaliter esse
inæqualem, facile ostenditur. II. 88.
89
Ejus rei causa à CoWpero exeo-
gitata rejicitur. II. 89
Ureterum figura, & angustia in fine,
hujusque usus. III. 100
Glandulæ confirmatz. III. 71
Parietes cur crassiusculi. Ibid.
Dilatatio ingens. III. 100
Urethræ Muliebribus Foramina, & Canali-
culi ipsam intrinsecus obliantes. I. 7.
IV. 44. 45
Alia de eadem Urethra. III. 91.
IV. 44
Urethræ Virilis tota positio descripta.
III. 82
Hujus positionis observandæ mo-
dus, atque utilitas. III. 97
Caruncula. Vid. Seminalis.
Corpus spongiosum cur non undi-
que æquale. I. 7. Vid. etiam Penis.
Ejusdem Corporis Bulbus nunc di-
ctus, quomodo antea vocatus. IV. 39
Ejusdem Bulbi usus. IV. 38
Foramina, & Canaliculi, eorum-
que humor, & usus. I. 5. & seq. IV.
27. usq. ad 37
Sunt duplicis generis. IV. 12. 13.
15. & seq. & 34. & seq.
Majores Canaliculi sunt prima se-
des Gonorrhæ virulentæ. IV. 15. 16
Alii Canaliculi observati in Majo-
res influentes. IV. 30. 31
De horum omnium origine. Ibid.
Glandula Littii differt à Prostata.
IV. 24
Ejusdem Glandulæ Ductus. IV. 11.
12. 25
Mucosæ CoWperi Glandulæ non
semper ostendi queunt. IV. 26. 27
Hæc in brutis inventæ antea fue-
rant à Malpighio. IV. 27
Linea Urethræ alba. IV. 32
Urethræ ejusd. Musculi. Vid. Accelera-
tores. Penis Triangular, & Transver-
si.
Dolor contumax facile curatus.
IV. 16
Uteri in latum inclinati: & per sulcum
bifariam divisi observaciones. IV. 46
Ure-

- Uteri Structura musculosa in Puerpera
planissimè observata. IV. 47
In eadem nulla interna Uteri
membrana. Ibid.
Sinus sanguiferi quibusdam Vere-
rum noti. Ibid.
Hi, eorumque orificia in Uteri
cavitate aperta in eadem Puerpera
quàm ampla fuerint. IV. 48
Uteri Cavitatis vera figura qualis sit.
IV. 74. 75
Eadem Cavitas quomodo humida
servetur. IV. 49
Cervicis Valvulæ. I. 12. 13. 14.
VI. 65. & seq.
Hæ in quibus potissimum quæren-
dx. IV. 68
Analogæ in Vaccis structura de-
scriptæ. I. 13. 14
Vesiculæ Cervicis descriptæ. I. 43.
44. IV. 69. 70
De his quædam alia addita. IV.
70. & seq.
Sunt Glandulæ Mucosæ. IV. 71. 72
De hoc Muco. I. 43. 44
Num in Luc venerea sæpe vitien-
tur. IV. 73
Osculum cervicis aliquando Penis
subit. IV. 46
Uteri Ligamenta Lata, & Alæ Vesperti-
lionum distinguenda. IV. 49
- Rotunda, magna ex parte ex va-
fis, quorum nonnulla ad Cruralia per-
tinent, compingi, confirmatur. IV.
49. 50
De iisdem alia. III. 102
Uteri Lymphæductus etiam in Muliere
observati. VI. 76
De Uteri Prolapsu quædam. IV.
49
Vulpius Jo. Bapt. Incis. Publ. laudatus.
III. 75. IV. 24. VI. 70
Uvulæ Musculi. I. 4. II. 39
- W
- Whartoniani Ductus. Vid. Maxillarium.
Willisii lapsus. II. 75. 86. III. 6. V. 27.
43. 44. 45. 46. 47. 51. 72. 73. VI. 6
- Z
- Zacuti Lusitani admiranda quædam cura-
tio, per anatomen explicatur. VI.
108
Zambecarius Prof. Pisan. laudatus. II.
54. III. 25. 70
Zanottus Franc. M. Prof. Bonon. lauda-
tus in Epist. præfixa Advers. IV.
Zendsinus Med. Venet. laudatus. II.
77
Zygomatici Musculi. II. 29

INDICIS FINIS.

Uk 2
M 2. 110

JO. BAPTISTAE
MORGAGNI
IN PATAVINO GYMNASIO
PRIMARII ANATOMES PROFESSORIS
ADVERSARIA
ANATOMICA PRIMA.

*Bononia olim in Philosophica Academia quam nunc
Instituti Scientiarum vocant, publico
solemnique conventu recitata,*

IN HAC VERO TERTIA EDITIONE

Ab ipso Auctore recensita, & Notulis in margine plurimis adaucta
quibus cæterorum *Adversariorum* loca indicantur ad horum
confirmationem, aut illustrationem pertinentia.

PATAVII. MDCCCXIX.
EXCUDEBAT JOSEPHUS COMINUS.
VULPIORUM ÆRE, ac SUPERIORUM PERMISSU.

N 22

PRÆSTANTISSIMO VIRO
EUSTACHIO
MANFREDIO

Philosophicæ quæ Bononiæ est, Academiæ Præsidi,
CÆTERISQUE EX EADEM ACADEMIA
SODALIBUS ORNATISSIMIS

Joannes Baptista Morgagnus S. P. D.

Oactus assidujs tuis jussibus atque
adhortationibus, Doctissime Eusta-
chi, cum neque occupationes meæ, neque temporis
præscripti angustia majus suscipiendi opus & elabo-
randi ullam darent facultatem, rem nuper animosif-
simam feci. Leves quasdam, incomptas, longèque
inter se disjunctas anatomicas observationes, quæ ali-
quantò meliùs plura adhuc lustra, & omne fortasse
tempus meis in pluteis latuissent, ex adversarijs ipsis
informibus in solemni, & publico Academiæ nostræ
conventu recitavi. Quod postquam facere ausus sum,
satis causæ ampliùs non est visum quare Amicis ali-
quot earundem fortè editionem postulantibus, diu-
tius id negare pertenderem. Etsi enim quantum ea
res ab ætate, studio, meisque viribus, atque ab ipsa

a 2

item

item adversariorum ratione & videatur, & sit aliena, tam ipse intelligo, quàm qui maximè; non tamen existimo, me plùs ausurum, omnium iudicio meas observationes subicientem, quàm ea die cùm vestræ Academiæ, imò Urbis vestræ gravissimis auribus easdem committere non dubitavi. Additque vim animi ad hoc audendum & alacritatem quandam incredibilem etiam illa cogitatio, quòd per editionis istius ausum facultas mihi præbeatur longè optatissima agendi Vobis publicè gratias pro tot ingentibus Beneficiis quibus me singuli affecistis, & ornaistis universi. Namque in vestro isto Coetu florentissimo ii prope omnes connumerantur perhumani, & Eximii Viri quorum me præceptis in Botanica, in Re Anatomica, in Mechanica, in universa Re Medica optimis spectatissimisque usum esse, memoria teneo impermutabili. Sunt item in vestro numero Amici omnes mei, & Socius quisque suavissimus: suntque inprimis Fautores multi, & Tu quoque in his, Ornatissime Eustachi, Tuique præterea, & Stancarii Fratres hospites mei, singulari homines virtute, & humanitate. Per quorum, aliorumque omnium laudes singulatim ire cùm hujus brevitatis epistolæ vetet, non semper tamen quærenti præsertim & exoptanti ejus rei faciendæ decrit locus. Porro quæ, & quanta extiterunt universæ in me Academiæ Beneficia! quòd principiò adolescentulum benignè admisit, quòd deinde instruxerit, & prope educaverit, quòd Physicomedicam, atque Anatomicam provinciam commiserit, quòd novissimè ejus Institutum me nomine tenus instaurantem verè ipsa consilio, labore, & auctoritate propria adjuverit, quòd denique iis me nec opinantem Honoribus exornaverit
qui

qui utinam ejusmodi essent, ut pro ipsis publicè,
& nominatim sine magnæ ostentationis specie dignas
persolvere gratias possem. His tot maximis erga me
Beneficiis pro quibus & Omnibus, & Universis gra-
tias ago quas possum cumulatissimas, illud etiam,
Sodales, & Tu imprimis, Cl. Vir Praefes, adjicite,
uti observationes hæ meæ, quæ vestro jussu, & in
vestra Academia sunt recitatae, vestro Nomini in-
scriptæ prodeant. Quæ utinam meditationibus ve-
stris adjunctæ aliquam valerent Philosophiæ nostræ
particulam illustrare. Sunt enim (quod postremis
hiscæ temporibus necesse propemodum est accidere)
meæ observationes per se parvæ, tum mihi adedè ef-
fe videntur, ut his quas publicè recitavi, non co-
gitata quidem plura; hæc namque fermè hujus loci
visa non sunt; sed multas alias observatiunculas ex
iisdem adversariis interferuerim, si fortè quæ singu-
læ parum habent ponderis, conjunctæ ac congloba-
tæ majoris aliquid momenti acquirerent. Quod ta-
men non mediocriter me recreat atque confirmat,
quantum leves & pusillæ sunt observationes hæ meæ,
tantum veritati sunt consentaneæ, nisi me in cada-
verum longa serie attentè spectantem, & respectan-
tem mei prorsus oculi deceperunt. Quod ne fieret,
& Vestrum pluribus plura ostendi, & quid singulis
videretur, rogavi; nam haud tanti apud me inven-
tionis amor est, ut veritatem non magis diligam,
& quacunque datur ratione perquiram. Quocirca &
à Vobis omnibus, Sodales, & per Vos à Cl. Viris
quibuscum litterarum habetis commercia, in magni
beneficii loco etiam atque etiam peto, ut si quid in
plurimis, iisdemque aptis cadaveribus fortè depre-
hendatur contra atque à me propositum sit, id ne
me

me celare velitis. Etsi vero longè mihi potior cura est veritatis quàm novitatis; & aliquid tamen operæ in eo sumpsi, ut ne quidpiam pro re nova haberem atque adeò traderem quod ab aliis antea proditum esset, tum paucos meos, tum multos Amicorum libros versando, quorum nonnullam partem in observationibus meis nomino, & quoscunque item in hac litteratissima Civitate mihi inspicere proclive fuit, qui de Re quidem Anatomica conscripti essent. Quoniam tamen neque meæ diligentiae, neque memoriæ plurimum tribuo, & quosdam præterea libros invenire nusquam licuit, sive quòd vetusti, & rari nimis sint, seu quòd exteri sint, & recentes; neque enim, ut probè nostis, ob infesta milite itinera, peregrina scripta nisi serò ad nos importantur; siqua res propterea tanquam indicta, in observationibus his ponitur quam ante me ab aliis descriptam planè atque indubiè comperiatis, ut privatim aliàs, ita nunc publicè à Vobis peto, ut de illa me faciat certiores. Sicut enim falsa, siqua sint, primus ipse ex Adversariis delebo, sic quæ fortè aliena esse, monstrabitur; suis lubens Inventoribus referam. Meique hujus animi luculentum specimen credo me in his ipsis observationibus præbuisse. In his enim non pauca quæ nemine unquam indicante, meo labore ac Marte detexeram, postquam in Majorum exemplaribus comperi, suo quæque Auctori, à quo nihil certè in eorum inventionem adjutus fueram, cum sæpe alibi, tum in tota fermè Adversariorum secunda parte volens retuli atque restitui. Etsi enim aliquot serè singulis ipse adjeci, quæ fuerant ab Inventoribus prætermissa, poteramque Nicolai Massæ auctoritate, atque exemplo eorum mihi nostris tem-

po-

poribus inventionem asserere quæ longum jam tempus forent aut nullatenus, aut non satis etiam memorata, attamen æquum magis, piumque esse credidi, integram atque indivisam inventionis laudem Majoribus nostris referre, mihi verò aut amplificatoris, aut restauratoris, aut minus aliud aliquod nomen satis superque esse existimare. Quæ cum ita sint, nemo, opinor, graviter feret, quod nonnullas alias res quæ vulgò à junioribus inventæ putantur, eas quoque alicubi priscis Inventoribus restituerim, horumque perspicua verba & fidei faciendæ causâ, & quò Amicis ea fortè à me requirantibus indulgerem, in calce pagellarum adscripserim. Illudque etiam, spero, à Clarissimis aliquot Anatomicis quos ut doctos esse video, ita ingenuos esse audio, non ita difficilè condonabitur, quod nonnulla ab ipsis proposita in dubium aliquando vocem, aut pro rei natura minimè approbem, cum ego ceteros idèò admonendos existimaverim, ne propter tantorum Hominum auctoritatem in errorem laberentur. Quo enim id animo fecerim, vel ex ea re intelligi potest, quod illis in locis eorum nomina Virorum siluerim, quæ alibi & semper protuli, & suis honoribus affeci. Quos utinam, Præses, & Vos, Sodales, docere singulos possitis qua ego sim mente, quoque instituto, quantumque per totos hos octo annos quibus in vestra Academia versatus sum, in aliorum laudes, & obsequia fuerim pronus, quantum contra à reprehensionibus, quantum à quibusque contentionibus alienus. Illud, Sodales, relinquitur ut duo per humanitatem vestram à Vobis petam. Siquem fortè audietis (audire autem potestis plures) nonnulla in his meis ob-

observationibus pacatè, ingenuè, & ut sapientem hominem decet, non sine jure & ratione improbantem; eas, quæso, apud hunc multis nominibus excusate, tum quòd prima sunt quæ ediderim, tum quòd adversaria sunt: sperare Vos, me paulò aliter esse scripturum, siquando olim, non adversaria, sed librum, non prima ampliùs, sed ulteriora in manus omnium sim daturus. Quòd si aliquos vicissim audietis temerè, & procaciter insectantes; ut imperitos, aut etiam animo malè affectos persæpe facere videmus; hos verò homines; si ego meum omni tempore Academiæ officium præstiti, si ejusdem commoda privatis habui necessitudinibus potiora, si Vos & singulos, & universos præcipuo semper honore sum prosecutus; hos, inquam, homines aut candidis & liberis vocibus, aut sola etiam, quæ tanta est, vestri Nominis auctoritate, & opinione absterrete. Bene agite, & latè philosophamini.

Bononiæ IV, Kal, Novembr, M DCC VI,

*Præceptori Suo Celeberrimo,
Quod communè Patriam Forum Livi
Eximij cæterarum Doctrinarum Scriptoribus Ornatisimam
Rei quoque Anatomica Gloria Primus illustraverit;
Iosephus Carolus Auezanus Patricius Forohus Almae Vniuersit. Patavinae Consiliarius
F. C. AD. MDCCXVIII.*

Franciæ scul. 1718

Stampate da Giuseppe Fabri in Bologna da Salvatore.

JO. BAPTISTÆ MORGAGNI
ADVERSARIA ANATOMICA
P R I M A.

Quod ex meis Adversariis Anatomicis hodie in Academia lecturus sum, id omne divido in partes tres. In prima res aliquot ab nemine adhuc, quod sciam, traditas, in alia nonnullas res olim quidem litteris proditas, nunc autem serè obsoletas, in tertia circa res quasdam de quibus aliter ab aliis scriptum est, quid ego observaverim, qua summa potero perspicuitate, brevitate, fide proponam.

1. Nondum mihi contigit quemquam Anatomicum videre, duas qui Glandulas descripserit quas ego ab loco in quo reperi, appellare soleo *Arytanoidæas*. Singulæ enim ad singulas cartilagineas arytanoides positiæ sunt, formâ L litteræ serè consimili. Crus earum alterum quod longius est, superiori arytanoidum processui ab anteriore parte incumbens, altè in quasdam cavitates se se insinuat quæ ab eadem parte, uti animadversum mihi est, arytanoidibus insculpuntur. Alteri autem cruri quod thyroideam versùs protenditur, superius de duobus ligamentis per quæ arytanoides & thyroides inter se connectuntur, intrinsecùs attensum est, credo, ne glandula nimis aliquando humore distenta, intrò protuberet, spiritumque interceptiat. Nam eâ de causâ quasdam etiam veluti columella videtur ex-

Glandula Arytanoidæa.

Tabul. a.
Figur. 1.
Litter. e. e.
Fig. 2. Lit.
e. e. Fig. 3.
Figur. 6.
Lit. h.

Vide infra
num. 16.

trusta, interdum ex cartilagineis fragmentis, aliàs ex solidiuscula ejusdem glandulæ substantia, qua illud alterum longius crus intrinsecus pariter & secundum ejus longitudinem coercetur. Constant glandulæ arytænoideæ ex granosa substantia è livido albescente, de qua utilem obliniendo laryngi succum, maximè inter edendum, aut vociferandum, appressa epiglottis, vel contracti vicini musculi exprimunt.

Nonnulla
de Glandula
Epiglottidis.

Tab. 1.
Figur 5.
An. med.
ventr.

De Laryng.

De Glandulis.

Vid. Advers. V.
Animad.
47.

Ligamenta
Epiglottidis
latero-
valla.

3. Harum glandularum eadem atque *Glandula Epiglottidis* substantia est. Cujus hic descriptionem proponam, non uti novæ (hanc enim & nostris vulgò Anatomicis, & Jacobo Berengario notam esse, video, quam ille carnem glandulosam appellat) sed uti glandulæ non satis descriptæ. Hæc epiglottidis dorso incumbit, non modò inferius, veluti ab aliquo scriptum est, sed quanquam inferius crassior est, atque ibi à lateribus utrinque extat, ascendit tamen, & sub alba latens membrana, ad epiglottidem summam pertingit. Epiglottidem crebris pertusam foraminulis delineavit Fabricius, & post hunc Casserius, qui & superiorem arytænoidem multis foraminibus perviam sculpsit in ovibus tantum, quanquam & in bobus ita habere, & in utrisque glandulosos ductus, imò glandulosam substantiam per ea foramina transmitti, compertum habeo. Cæterum per ista epiglottidis foramina canaliculos hujusce glandulæ quam describere institueram, traduci, docuit Steno, quem cæteri, quotquot ego vidi, secuti sunt. Ego verò sicuti istis Fabricii, Casserii, Stenonis observationibus nihil verius esse, confiteor, ita oportere, ajo, aliis ut ad ditamentis perficiantur. Nam neque epiglottis foraminulis tantum pervia est, sed utrâque facie profundis, & inæqualibus foveis quibus suam altè glandulam excipit, potissimum propius basim, excavata & veluti corrosa est. Neque glandula suos modò canaliculos, sed & se ipsam non uno meatu à gibba epiglottidis parte transmittit in concavam, ibique rursus se se expandit, sic ut foveas, quibus epiglottidem etiam intrinsecus excavatam proposui, planè compleat & inæquet. Quòd ergo aliqui ex Recentioribus tradiderunt, faciem epiglottidis concavam à singularibus minoribus glandulis obsideri, ii videlicet ab una eademque glandula decepti sunt. Adjicere hic possem, quid epiglottis, ejusque glandula in bubulo atque ovillo genere differant ab humanis quas modò ostendebam, præsertim verò uti in canibus bino renui & foraminulis multis pervio epiglottidis pariete crassa glandula singulari positu includatur. Sed alia properantem me avocant.

4. Sunt igitur gemina *Epiglottidis Ligamenta* præter illud quod posita commemorabo. Crassa enim tunica qua radix linguæ, & cornu

nula

naa ossis hyoidis super contexta sunt, duplicata, assurgit in duo vincula, quæ proximis convexæ epiglottidis lateribus singula utrinque conjunguntur. Hæc licet in canibus propter peculiarem situm dilatam servare epiglottidem videantur, in nostro tamen genere nihil dubito, quin illius alterius ligamenti usum juvent, de quo infra demonstrabitur.

5. Etsi verò lateralia hæc epiglottidis ligamenta solent inquirentium oculis ultro occurrere, minus tamen miror, ab nullo adhuc, quod sciam, Anatomico descripta esse. Nam neque memini legisse, qui *Labrorum* evidentia adeò *Ligamenta* memoraverit. Porro utrumque labrum, & præsertim superius, subjectæ in mandibulis mediis gingivæ ceu quodam vinculo commissum est, nequando labra nimis extra suum locum avellantur. Ligamenta hæc etiam in his quæ dissectui, brutis, & sæpius crassa admodum, validaque, observavi.

6. Traditur ab Anatomicis prope omnibus, ab iis verò qui partium usus exponunt, non sine aliquo interdum consequente errore, præsumitur, *Hyothyroides*, & *Sternothyroides Musculus* se se in basi scutiformis cartilaginis implantare. Quod sicuti cum ovina, bovine anatome optimè congruere, sic non admodum convenire cum humana dissectione, compertum habeo. Etenim sternothyroides postquam ejus quam dixi, cartilaginis basim attigerunt, interioribus lateribus paulatim ad exteriora inclinatis, summis apicibus ad parvam quandam prominentiam ascendunt, quæ ab uno ferè Hieronymo Fabricio ab Aquapendente, neque tamen ita dilucidè, indicata est. Ea non procul à supernis processibus ejus cartilaginis utrinque protuberat, eique thyropharyngæi musculi superioribus angulis illigantur. Sternothyroides igitur tamen tota ea parte quam ad exteriorem inclinare, supra posui, à cartilaginis basi ad eas usque prominentias inferuntur, his tamen valentiùs alligantur, ut in hunc potissimum finem eæ videantur factæ, præsertim cum in pluribus animantibus quibus illi musculi ad thyroidis basim subsistunt, eadem desiderentur. Pariter hyothyroides etsi ex nonnulla parte in eadem basi inferuntur, fibris tamen multò pluribus ad totum hunc tractum terminantur, quem ad tractum sternothyroides finire, proponebam. Non sum nescius, tot inter descriptiones horum musculorum esse pauculas quæ ad nostras ex parte accedant: has tamen ab illis satis discrepare, intelligit quicumque ambas simul contendere voluerit.

7. Quoniam de his musculis sermonem habeo, non alienum esse, existimo admonere, fuisse ab hominibus anatomicæ rei longè peritissimis nervosas quasdam inscriptiones, quales in rectis abdominis musculis, in utroque sternothyroide memoratas, quæ ad eorum firmi-

T. i. Lit. c.

*Labrorum
Ligamenta.*Vid. tamè
Adv. VI.
An. 98.*Sternothyroidum, &
Hyothyroidum sermo-
ni.*
T. i. Lit.
g. r.De La-
ryng. P. i.
C. 4. 8.*Sternothyroidum, &
Sternohyoideum tendina inferi-
pauca.*

A a

tudi-

T. 2. F. 1.
Lit. n. n.

Vid. tamē
Adv. II.
An. 13.

De quibus-
dam Uvula-
e, & Pharyn-
gis Musculis.

Anat. c.
11. Differ.
Anat. I. 3.
Obs. An.

Foramen
ad Linguae
radicem.

T. 1. Lit. J.
Vid. Adv.
VI. Anim.
93. 94. 95.

tudinem, quodd longi sint, non parum conducant. Has mihi nonnisi semel, atque iterum videre datum est. Sed in Musculis sternohyoidibus, qui illis aliis, ut est notum, longiores sunt, nunquam sanē memini tendineas istiusmodi inscriptiones desisse. Quae quoniam aded sunt perpetuae, & à nemine, quod sciam, perspicuè indicatae sunt, has qui volet, sic observabit. A sterno duos tresve digitos transversos in posteriore sternohyoidum facie singulae occurrunt. Aliquando rectae sunt, saepius tortuosae & obliquae. Musculorum corpus altè subeunt, raro tamen ad eorum anticam faciem pervadunt.

8. Locus hic esset proponendi quid circa alios musculos superiore anno observaverim, & nominatim circa *Musculos Columella*, quorum duos comperio in thyroïdis lateralem utramque oram infixos, duos in triangularem expansionem deorsum productos, unum verò teretem ab horum tergo collocatum. Locus quoque esset denonstrandi quid porro exploratum habeam de sphinctere ejus pharyngis orificii quod est ad nares, quidque de musculis pterygopharyngeis quos nobilissimi Anatomici Paravini Marchettus, & Molinettus, alique praeerea descriperunt; eademque occasione possem traditam olim à Falloppio *Stylopharyngei Paris* in os hyoide, & superna thyroïdis ora implantationem restituere. Sed quoniam haec ferè omnia, eorumque usus & alia cum vestrum pluribus, Academici, communicavi, & in Epistola data nuper ad Cl. Antonium M. Valsalvam, quem vos Sodalis, ego etiam Fautoris, Amici, & in re anatomica Praeceptoris loco habeo, executus sum, non videntur ampliùs ex his Adversariis esse relegenda. Unum potiùs addam, quod dum in iis rebus perquirendis operam ponerem, jam olim ad linguae radicem animadverti. Scilicet ad anticos limites ejus glandulosae expansionis quae postremam linguae superficiem occupat, *Foramen* in medio hiat, quod cum primò vidi, pro sinuosi ulceris orificio perperam habui. Interdum hoc foramen est arctius, saepe verò latum est. Papillis aliquando longiusculis, quales ibi solent occurrere, impeditum est, aliàs parvum & omnino vacuum spectatur. Et quamvis non raro immixtus foramini stylus parum altè adigi possit, pluries tamen memini, ad longum spatium obliquè deorsum nullo negotio descendisse. Sic nuper tamen per tractum bini transversi digiti ad basim usque ossis hyoïdis eundem adeg; canalemque secundum ejus longitudinem penitus apertum mucosa scatenem saliva comperi, qualem & ex parvo orificio expressi, quod in medio canali à parte inferiore aperiebatur. Hunc canalem, seu potiùs sinum, cum extat, pro magnae partis earum glandularum excretorio ductu agnosco. Sed neque ipsum, neque verò descriptum foramen semper invenire est. Hoc tamen si

non

non in majore, certè in dimidia parte eorum quæ secui, cadaverum conspicuum fuit. Cujus descriptionis ea saltem utilitas est, ne quis aliquando imperitus Chirurgus, si in aliquo linguæ morbo eam rem aut intorti specilli ope, aut alia ratione animadvertat, id foramen pro ulcere habeat, & tractet, quod à Natura ipsa frequenter aded posuitur est. Eodem consilio Falloppius proxima tonsillarum descripsit foramina: quæ, fateor, perpetua sunt, ubi nostrum frequenter deest. Sed hoc ipso nostrum multò fallere aptius est, quod perpetuum, & constans non est.

Obs. An.

9. Nunc juvat nonnullas ex his rebus proponere quas in dicatis urinæ, & semini instrumentis compertas habeo. Et primum ubi ureteres ætato orificio in vesica finiuntur, productis ulterius ex se fibris, unum utrinque crassiusculum, teres, & compactum corpus excitant, quod solet posterius intra vesicæ collum protuberare. Carnea hæc duo corpora aliquantulum progressa, concurrunt, raro lineâ rectâ, nempe inter utrumque ureterem, raro etiam ad modum curvæ lineæ, verum oblique deorsum lata ad angulum inclinantur, quo ex angulo in maribus sæpius vidi nescio quam lineam deorsum promissam, illique urethræ prominentiæ, quam gallinaceum caput vocant, continuatam. Hac lineâ, sive iis corporibus digiti apice deorsum tractis, contrahi ureterum oscula, & coarctari videntur. Quas res postquam frequenter observavi, tum primò agnovi, quid essent duo teretia corpora, quæ in virili aperta vesica, at sine ulla explanatione, delineavit solertissimus Auctor Graafius in suo de Virorum Organis tractatu; etsi fateor, non posse me assequi per anatomen, quid sit illud tertium corpus quod ad priorum concursum descendere ad perpendiculum in Figurâ eâdem facit, & præterea non intelligere, quamobrem in posteriore de Mulierum Organis tractatu in his quas pariter apertas delineat, muliebribus vesicis ea semper corpora prætermittat. Porro hæc duo quæ descripsimus, corpora non modò in mulieribus, sed neque in his ferè omnibus, quæ quidem ego dissecui, brutis, sive nostri sexus, sive sequioris, Prudentissimus animantium Conditor prætermisit.

Duo quâdam carnæ Vesicæ Corpora.

Vid. Adv. III. An. 42.

10. Plures ante annos in superiore urethræ virilis pariete multa interius peculiaria *Foramina*, seu excretoria oscula animadverti, quæ in eadem recta lineâ secundum urethræ longitudinem disponuntur. In plurimis ostendere se se incipiunt ab extremo urinario meatu pollicem unum transversum, desinunt autem septem, vel octo transversos digitos ab eodem. Et sicuti raro decem, vel undecim plura sunt, sic raro tribus, vel quatuor pauciora inveniuntur. Hæc quamvis certam inter se distantiam magnopere non servant, tamen non sæpe

Urethra
Foramina,
& Canaliculi
peculi-
liares.
T. 4. F. 4.
Lit. B. C.
D.
Vid. Adv.
IV. An. 8.
9. 10. 11.
16. 17. 18.
fit,
19.

fit, ut alterum ab altero totum digitum transversum absint, & novissima præsertim, ut quæ minùs inter se distare solent, quàm prima. Ut distantia, ita magnitudo incerta est, sic tamen ut quàm sapissimè quæ prima sunt, eadem maxima quoque sint. Maxima autem nunquam tanta fuerunt, ut eorum orificium frumenti grano operire non potuissem, & rarò minima observavi quibus setam indere non potuerim. Elliptica figura sunt, quamvis non rarò triangulæria ferè conspexerim; at semper secundùm urethræ longitudinem eorum figura protensa est. Pressione guttas emittunt liquoris subalbidæ, crassiusculi, & lenti, quemque cùm nuper in quodam viro cùm eo contulissem qui ex mucosis præstantis. Cowperi glandulis in urethram pariter exprimitur, consimilem admodum observavi. Post primas guttulas si supra foramen quodvis appressum digitum deorsum ducas, id alias dabit; non ita promptè, si infra foramen, aut ad ejus latera appressum, ipsum foramen versùs ducas. Pariter si specillum, aut setam per ea foramina sursum adigere volueris, minimo negotio adiges, non ita verò, si deorsum, aut ad latera impellere libueris; quamvis & oppositum, & utrumque simul aliquando observavi. Sunt ergo ut plurimum hæc foramina secundùm urethræ ductum & naturam disposita, credo, ne aliquid seminis, aut urinæ interciperent, si contra horum cursum conversa essent, tum quò liquor is faciliùs prodire, & per urethram diffundi queat; quamobrem neque in pariete urethræ inferiore, sed in superno hæc foramina statuta sunt. Continuati autem singulis foraminibus Canaliculi statim ferè sub interna urethræ tunica protensi occurrunt, alii ad brevem, alii verò ad longiorem tractum, quisque pro sui foraminis amplitudine, & pro spatio (nam totum hoc ferè occupant) inter illud, & foramen proximum interjecto; quin interdum continens ab uno in aliud foramen aditus est. Quorum canaliculorum cùm maximos nunquam secundùm eorum longitudinem aperuerim, eadem qua urethram, interiùs obstructos membrana comperi, tum è foraminibus variæ magnitudinis eam membranam pertendentibus, guttulas descripti liquoris intra canaliculos expressi. Præter majora hæc, & peculiaria *Foramina*, longè plura, sed plerumque admodum minora, urethram permeant *Foraminula* ubique passim ad latera majorum foraminum, interdum quoque paulò infra hæc, supraque occurrentia: quæ retento intus liquore turgidula non rarò specie subrotundorum albescentiumque corpusculorum imponunt. Is liquor admodum similis descripto est. Eum ego turgente spongioso urethræ corpore intra hanc opportunè exprimi, opinor, ejusdemque corporis turgentia hunc etiam qui in majorum foraminum est canaliculis, extrudi, quan-

quanquam hoc magis tribuo tumentibus eodem tempore penis corporibus; nam illud urethræ quod magis circa superiorem hujus partem, atque ideo circa majora foramina protenditur, ne vitiet tere-tem, cui inservit, colis figuram, eò magis attenuatur. Porro urethra uti superius à prostaticis, & Cowperi glandulis, sic inferius ab his omnibus Foraminibus oblitur, ne fortè transituri seminis mul-tum subsistat, atque depereat, nisi per lubricum transmittatur; tam-etsi adversus etiam acrimoniam urinæ, faciliè in vesica acrioris fa-ctæ, id fortasse præsidio est, quod continenter ab iisdem loculis de-stillat. Nam in fœminarum quoque urethra sæpe subrotunda corpu-scula, qualia in urethra virili, sæpe mediocria etiam prope vesicam observavi foramina, circulari, elliptica, triangulari figura, setam sursum versis tantummodo admittentia, simillimumque cum virilis urethræ foraminibus liquorem proferentia. Quorum jam aliquot de-monstravit Præcl. Bidlous; sed à glandoso urethræ corpore pa-riter ac paulò inferiora lacunarum oscula deduxit: qua de re ego amplius querendum puto. Cæterum cui minora hæc urethræ foramina videre placuerit, is virilem urethram secundum ejus longitudi-nem apertam, super tabella sic extendat, ut nihil digitis exprimat, nihil abstergat, tum si foramina nimis fortè parvula laterent, sole, vel præclara luce admissa, variè ad lumen tabellam inclinet: hac nempe ratione (quæ ad multas quoque res, quas in ulterioribus proponam, dilucide magis perspicendas conducet) tum ea forami-na assequetur, tum alba quædam vascula limpidi humoris, lentique plena per virilis urethræ superficiem longè latèque discurrentia: Quæ tametsi non semel vidi, & alicubi in urethra hiare perspexi, quo-niam tamen mihi de illorum ortu atque principio nondum constat, non videntur hic pro exploratis esse ponenda.

Vid. Adv.
IV. An. 24.

An. hum.
Corp. T.
51. Fig. 3.

11. In tauri, atque etiam in canis præputio, & glande secreto-rios folliculos demonstrare facillimum est; sed in homine non nisi in glandis corona posse glandulas ostendi, Solertissimus apud Parisien-ses Anatomicus observavit. De quibus quoniam aliàs secundum Cl. Viri descriptionem ad Academiam retulimus, nunc pauca tantum juxta posteriores nostras, easque multiplices observationes proponen-tur. Et primùm ut reticeam, eas glandulas, sive alba illa, & sub-rotunda quæ in corona occurrunt, corpuscula rarò descriptum ordi-nem, & dispositionem servare, illud non respondet, in omnibus sem-per glandibus esse admodum manifesta. Glandes enim vidi in qui-bus conspici vix poterant, & in quibus nullo modo conspici pote-rant. Illud multò minùs respondet, semper ipsa eodem circiter esse numero; Illudque etiam minùs, quòd nulla unquam in præputio se-osten-

De Glan-
dulis Coro-
næ Penis
nonnulla.

T. 4. F. 4.
Lit. K.

Vid. Adv.
IV. An.
12. 13.

ostendant, cum aliquando in eodem statim infra coronam plura conspexerim, nonnunquam ferè omnia in summo præputio, sæpe verò aliquot ad latera, aut ad finem freni, aut ipso super freno in eodem pariter præputio observaverim. Hoc potius animadverti, quod etsi ea corpora, magnâ profectò varietate, duobus modò, modò tribus, modò quatuor, aut quinque seriebus coronam ambiunt, atque aliàs in coronæ dorso, aliàs in lateribus creberrima & confertissima existunt, in eo tamen ut plurimum constant, ut cum appropinquare freno incipiunt, primùm rara utrinque, & singularia, post nulla omnino ad certum aliquod intervallum conspiciantur. At hæc quidem omnia non magni momenti sunt; illud gravius, non potuisse unquam me ex eis corpusculis aliquid exprimere, aut certè albam crassamque materiam, quæ egrediens in fila formetur, sed neque foraminulum, aut foraminuli vestigium ullum in eo ubi descriptum est loco, visu attingere potuisse. Sed non propterea ad illorum sententiam continuò accedam qui ea corpuscula non glandulas, sed papillas potius esse, censuerunt: neque enim meas cum dexterrimi Anatomici observationibus comparari, nedum his anteponi, postulo: tantùm quid ego observaverim, fideliter propono. Cæterùm ut hæc sunt, certè ego plurimum semper observationi Cl. Viri debebo. Postquam enim certior factus sum, descriptas ab illo esse glandulas quæ scaturigines essent materiæ, quæ non sine certa utilitate intra virile præputium congesta invenitur, tum ex consimili materia conjecturam cœpi, similes glandulas in muliebri genitali esse detegendas. Qua conjectura adductus cum circum tentiginis coronam nequicquam primò perquisivissem, inveni postmodum in alis sive nymphis longè confertissimas, uti jam pridem in commentariolo Academiæ tradito testatus sum, pluribusque postea accuratioribus etiam observationibus confirmavi. Sunt nempe in tota alarum utraque facie creberrimæ glandulæ, modò extremum earum limbum, supremamque partem excipias. Exterius item ab lateribus, necnon supra, infraque ipsas alas solent occurrere. Et parvulæ quidem sunt, sic tamen ut leniter tractis, extensisque alis, sæpe in singularum glandularum medio foraminulum conspici queat, ex eoque proflans concolor glandulis subalbum, & pertenuè filum: quod si à pluribus glandulis admoto digito abstergeas, proclive erit intelligere, has ex illarum esse genere quas sebaceas vocare placuit nostro quem supra laudavi, Academicò. Quare & ego has soleo *Sebaceas Nympharum Glandulas* appellare.

12. Quoniam ad *Sebaceas Glandulas* perventum est, non alienum est, Sodales, de iisdem, quorquor mihi, &, ubicunq; cognitæ sunt, & quo differant hæc omnes glandulæ inter se, proponere. Malpighius

*Sebaceæ
Nympharum
Glandulæ.*

T. 3. Lit.
e. e.

Vid. Adv.
IV. Anim.
34.

De Aure
hum. c. 2.

ghius vester de his glandulis meminit quæ in facie, quæque in ipsis labris occurrunt. Quarum de primis, quæ scilicet in genarum, mysticis, menti, nasique potissimum inferioris cute cernuntur, deque pluribus istarum loculis, innatoque ductui frequenter pilo, aliàs mihi videor ad Academiam retulisse, easdemque in majores, & minores divisisse. Quæ verò in labris positæ sunt, eas nuper observando, haud multum absimiles comperi his albis subrotundisque corpusculis quæ paulò ante in glandis corona extare, dicebam. Raræ admodum, & paucæ sunt, ex iisque aliquid materiæ sebaceæ nonnquam expressione elicere visus sum. Idem Cl. Civis vester huic glandularum generi illas etiam quodammodo accensuit quæ in palpebris miliares sunt, quibusque hydatides istarum partium aliquando fieri, existimavit: qua in re omnino videtur Galenum (*) in animo habuisse. Nam Galenus easdem utique glandulas vidit, etsi, ut multas alias, non corpora glandulosa, sed adiposa esse, credidit: quæ res cum aliis deinceps Anatomicis ad eundem modum imposuerit, hinc, opinor, factum est, ut complurium glandularum vera agnitio, atque adeò inventio in hoc usque ævum dilata sit. Et hæc sanè, quas dico, glandulæ interiori tunicæ palpebrarum intextæ in bobus, atque vervecibus nil aliud primum nisi adipis subflavi confectiones videntur: quæ paulò attentius inspectæ glandulosi plexus esse inveniuntur ex creberrimis, minutissimisque lenticularibus particulis in varias formas, magnitudinesque coagmentati. Hi potissimum in palpebra inferiore ad internum angulum insignes, & conspicui sunt. Glandulæ præterea ex eodem genere singulares, sed majores, in ovibus, atque item in canibus solent occurrere. Cæterum ex hujusmodi glandulis serosa materia, non sebacea exprimitur: nec mihi ipsas in palpebris humanis demonstrare proclive est, ut ut recentiores Anatomici non desint qui in his descripserint, atque etiam delineaverint. Illas contra glandulas faciliè in sebacearum genus admiserim, quas in hominum pariter, atque in brutorum tarsis linearum albarum formâ conspicimus ad extremum tarforum limbum in foraminula, sive in parva excretoria oscula definitentium. Quæ foramina etsi quoddam veteres Professores ex parte novisse, suspicor, lineas verò ipsas Bauhinum, utraque autem ante quadraginta annos descripsisse Meibomium, intelligo; non pigebit tamen, ex meis circa hæc glandulas observationibus

Op. Posth.

De Sebaceis Nesi & Labiorum Glandulis.

De Glandulis Subpalpebratibus.

Glandula Palpebrarum Sebacea.

T. 4. F. 1.

Lit. c. d.

Theatr. Anat. l. 3.

T. 20. F. 5.

B

bus

(*) De usu part. l. 10. c. 7. ubi postquam docuit, palpebras à periotio descendente, & rursus remeante bis succingi, hæc adjecit. Spatium verò inter duas porciones periotii corporis medium viscosa, atque unguosa occupatur cum membranis quibusdam à musculis extensis, quo loco etiam quæ vocantur videntur gigni consingit, unguosus hæc corporibus (quæ mollitudinem suam pinguedine palpebrarum gratia à natura sumuntur composita) supra medium naturalem aliquando anitit.

bus hic pauca aliquot proponere. Epistolam namque Meibomii, quodd, uti opinor, rarissima est, reperire nusquam potui: quæ fortasse causa est, quare in palpebrarum historia à plerisque Recentioribus hæ glandulæ prætermittantur, ab aliquo etiam earum oscula pro abducentibus ad nares vasculis proponantur: & præterea ista Meibomii Figura quæ cum Blasio quidem, & Bartholino circumfertur, in pluribus rebus tam à vero aliena est, quàm quod alienissimum. Igitur glandulosæ hæ lineæ, quæ in superiore palpebra ut plurimum inclinatæ, nonnunquam etiam tortuosæ, & quò magis ejusdem palpebræ medio appropinquant, eò longiores sunt, in universum in superiore longiores, in palpebra autem inferiore esse solent latiores. Certum numerum minimè, in eodem etiam homine, observant; attamen in palpebra inferiore supra triginta, aut infra viginti, in superiore autem infra triginta, aut supra quadraginta raro numerantur. Nil aliud verò sunt nisi aggeries minutissimarum glandularum, quarum exiles canaliculos in majorem ductum confluentes, qui lineæ cujusque medium tenet, sæpe in bobus, nonnunquam & in ipso homine videre vitus sum: is ductus in foraminulum terminatur. Harum glandularum in ipsis palpebrarum angulis nullæ sunt præterquam quæ carunculæ lacrymalis dictæ superficiem inserviunt. Hæc namque, uti ego aliàs indicavi, albicantibus quibusdam tuberculis inæqualis est in plures lobulos divisis, atque osculum excretorium in medio habentibus, unde sebaceam materiam, non minus quàm istam linearum, aliquando in fila formatam pluries meminisse expressisse. Ab iisdem tuberculorum oculis nonnulli prominent pili, qui, ut exigui tenuissimique sunt, in nullis tamen quæ quidem ego secuerim, brutis à Natura prætermittuntur. Porro eas omnes palpebrarum glandulas fontes esse, existimo, illius materiæ quæ in ophthalmiis, & generatim in illo oculorum affectu qui Græcis *Λίμυ* appellatur, copiosior, & viscidior reddita, cilia præsertim in somno coëdat, atque conglutinat, quæque absente etiam ophthalmia, ad oculorum majores angulos noctu præcipuè colligitur, circaque ipsos efficitur. Et de Palpebrarum glandulis hæcenus. Jampridem verò in mammarum virilis, muliebrilque sexus areolis tubercula quædam animadverti totas nonnunquam areolas confertissimarum verrucarum modo occupantia, aliàs ad basim papillæ potissimum prominentia, sæpius verò hic illic per areolas disseminata. Haud raro duo, vel tria in unum junguntur: habentque singula excretoria oscula attentè inspectantibus manifesta. Et licet ea tubercula aut perexigua, aut etiam nulla interdum mihi se se ostenderint, ut in senibus præsertim tabidis, & macie confectis; id tamen raro admodum contin-

Anat. Animal. T. 1. F. 13.
Anatom. quart. renov. l. 3. T. 10. F. 5.

Vid. Adv. VI. An. 45. 46. 47.

Vid. Adv. VI. An. 79.

Glandulae
Avascularum
Sebaceæ.
T. 4. F. 2.
Vid. Adv. V. An. 6. 7. 8. 9. 10.

tingit. Hæc postea vidi tubercula in Bidloi Tabulis delineata, naturalibus quidem valde majora, ut quæ ope microscopii descripta sunt, neque ita præterea, ut auferri, mutarive aliquid non possit: qua in re diligentiam magis desideres trium, vel quatuor Anatomicorum qui eandem in suos libros Figuram, sed proportionis nulla habita ratione, transulerunt. Tradit autem Billous, aliquando ex iis tuberculis humorem limpidum emanare. Ego verò non hunc modò, sed haud rarò ceu serosum lac, interdum quoque ceu veri, albisimique lactis guttas de tuberculis iisdem expressi ex cadaveribus etiam (quod magis admirere) virilibus. Adlere etiam possum, me in duabus, vel tribus mulieribus lactiferos ductus vidisse, quales ad papillam pergebant, & hæc versùs areolarum tubercula contedentes; & præterea cùm nutrix quædam, hortante me, sibi areolam admotis digitis vix pressisset, continuò albas velut lactei feri guttas de his tuberculis erupisse, tum abtersà areolà, rursusque pressà, easdem rursus erupisse. Quibus observationibus factam est, ut eam interdum mihi suspicionem injecerim: juventne tubercula hæc, suppleative officium papillæ tunc præsertim cùm introrsus hæc, non infrequenti nempe vitio, subsidente & quasi retracta, nihil quod infans labris exceptet, nihil quod sugat, præter areolam relinquitur. Nil tamen pro certo de re hac affirmare nunc ausim, ut qui neque ex una, aut altera sectione asseverare quilibetquam soleam, & vicissim sciam, nutrices duas, cùm, me suadente, ea tubercula compresserint, nil tale exprimere potuisse. Ea potiùs tubercula pro sebaceis glandulis interim habenda existimarem; propterea quòd sebaceam materiam ex eorum osculis prostantem frequentissimè viderim, neque minùs frequenter expresserim. Super has quas hucusque exposui, glandulas, alias de eodem genere per observationem extare didici, non modò in auriculis, in quibus à Cl. Sodale nostro Valsalva descriptæ sunt, sed intra ipsas statim nares, in cervice, in clunibus, latèque in mammis circum areolas, ad genua, ad scapulas, circa umbilicum, in scroto, in penis integumentis, in perinæo, circumquæ ipsum anum; ubi à Cl. etiam Bidloo observatæ esse videntur, qui tubercula glandulosa vocavit; in pube item, & monticulo Veneris, inprimis verò (ut alias denique reticeam partes) in muliebris pudendi labiis. In his namque omnibus locis & certa quædam observavi tubercula, & sebaceam ferè ex omnibus expressi materiam. Quoniam tamen cunctis memoratarum partium tuberculis sive mediocres, sive perexigui, & visum sermè eludentes pili innascuntur; posset aliquis ista omnia tubercula quæ ego glandulas sebaceas voco, illaque etiam quæ in caruncula lacrymali descripti, nil

An.hum.
corpor.
T. 19. F. 3.

Catena
Glandula
Sebacea.
De Aure
hum c. 1.

An.hum.
corpor. in
Expl. F. 5.
T. 47.

Vid. Adv.
IV. Anim.
31. 32. 33.

nisi pilorum conceptacula, & bulbos vocare : cum quo sanè (tamen aliquot non desunt, quæ reponantur) haud magnopere contendam. Unum tantummodo admonebo : è pinnarum nasi glandulis pilos, ut antea dictum est, prodire, & faciliè quidem non sine certa ob excernendæ materiæ rationem utilitate; non inde tamen effici quò minùs illæ pro sebaccis glandulis habeantur. Ut ut est; non idem iudicium ferre oportet de his glandulis quæ in corona penis, quæ in nymphis, quæ in tarsis, quæque in labris descriptæ sunt. Ex his enim pronasci pilos nunquam vidi, ut neque ex iis quæ per areolas disseminantur. Nam quòd Bidlous, quique ejus figuram descripserunt, hisce ultimis pilos appingunt, id nempe cum meis frequentissimis observationibus non consentit. Cæterum unusquisque per se poterit de glandularum istarum usibus existimare, si nympharum, areolæ, glandis, labrorum, oculi, aliorumque quibus appositæ sunt, locorum naturam, utilitatēve consideraverit.

Vid. Adv.
V. An. 2.

Nonnulla
de Vagina.

T. 3. Lit.
I. I.

Vid. Adv.
IV. Anim.
24.

Vid. Ibid.

13. Nunc ut eò unde digressus sum, redeam, duo adhuc, vel tria quæ in locis muliebribus observata habeo, protinus exponam. Atque illud primùm minoris fortasse momenti videatur, vaginæ rugas contra atque ab Anatomicis traditum est, minimè circulares esse, aut in orbem commeantes, sed utrinque ab lateribus vaginæ, nonnunquam etiam inter utrumque latus posterius certum quoddam spatium folere intermittere : quo loci quiddam quasi tendineum, firmumque interjectum est. Sunt porro eæ rugæ creberrimis prominentiis crenatæ aliis majoribus, aliis perexiguis, plerisque autem pyramidalibus; *papillas* dices, quibus magis mulier venerem sentiat, præsertim quoniam interior vagina, ejusque adeò rugæ ferè ex nervo corpore, quodque in cute papillare vocaremus, contextæ sunt; nec verò eæ prominentiæ solent ampliùs in his mulieribus reperiri quibus crebra venus, creberve partus, diuturna ætas, longum profuvium, aliudve consimile vitium ejus partis sensum hebetaverit. Quòd si aliquis etiam velit, & has prominentias, & mox iandandas cervicis valvas in eum potissimùm finem constructas, ut sit unde possint in partu muliebria loca dilatarì, huic ego homini non sum magnopere adversaturus. Illud denique hic loci prætereundum non existimo: corpus istud glandosum quo muliebris urethra ambitur, quantum longum, latumque est, tanto spatio intra vaginam protuberare. Cujus hæc protuberantiæ utilitas est, ut eo tempore quo fibris carneis ab ano productis idem corpus deorsum trahitur, & viri genitale arctius comprimat, & vicissim arctius ab hoc compressum, liquorem quo scatet, largè, & opportunè profundat.

Valvula
cervicis,
Uteri.

14. Uteri cervicem rugosam atque asperam esse, apud Anatomicos

cos

cos plerosque omnes reperitur. Illud non video legisse, has rugas, hancque asperitatem fieri à *Valvulis*, non sursum, sed deorsum versus spectantibus. Severinum quidem Pinzum sic observasse, has rugas radices inferne sitas habere, aciem autem sursum tendentem, atque adeò ingressum facile, regressum difficile concedere, de Thoma Bartholino didiceram. Sed ex virginis, aliisque potissimum integrioribus uteris, propria inspectione sic didici. Præter quosdam fibrarum fasciculos intra uteri cervicem secundum ejus longitudinem, aliquando in medio, aliàs à lateribus extantes, jamque Anatomicis fatis notos, carnez nonnunquam, & crassæ fibræ, sæpius verò plures firmæ valvulæ ex duplicata cervicis interiore membrana producitæ, in transversum, vel obliquè inter illos fibrarum fasciculos protenduntur ea ratione uti loco superiori, unde nascuntur, limbo altero firmè inhæreant, sed alterum qui solutus est, deorsum conversum habeant. Ob eamque causam efficitur, ut admoto ipsis appressoque specillo deorsum quidem minimo negotio aditum permittant, sursum verò adactum omnino ascendere prohibeant, contra atque à Severino traditum est. Quem structuræ modum atque rationem negligendam non existimo hoc magis, quòd in pluribus præter mulierem animantibus eandem ferè ab Natura servari, constat. In terrestri namque echino succingi uteri orificium annulo eadem ratione constructo, in *Miscellaneis Inculyæ Academiæ Leopoldinæ* conscriptum est. In ove autem, & vacca uteri cervicem haud absimili structura impeditam esse, cum alii antea indicaverunt, tum ego, quòd haud inelegans, nec fatis tamen cognita sit, quomodo saltem in vacca habeat, demonstrabo. Uteri cervix, sive is tubus qui à cornuum concursu ad vaginam usque protenditur, in crebras & confertas plicas rectà secundum ejus longitudinem ductas assurgit. Hæ plicæ loco omnes eodem magis elevantur sic ut universæ annuli imaginem repræsentent: idque cum semel aliquando, bis nonnunquam, aliàsque ter faciant, propterea uno aliàs annulo, aliàs pluribus impedita cervix reperitur. Solent tamen inferiores plicæ aut modicè, aut nihil assurgere: hoc unum annulorum formæ perfectæ deest. Et quoniam annulo qui cornibus propior est, minùs insequens arcus est, & deinceps cæteri quòd exteriores, eò minùs contracti sunt, fit ob eam rem, ut ita obicibus & quasi valvulis deorsum conversis, longè specillo proclivius sit uterum egredi, quam subire. Neque parvo impedimento est ipsius etiam osculi uteri constitutio. Cum enim eandem plicæ, in fine haud ineleganter laciniatæ, ad osculum construendum omnes producantur, tum quæ superioribus proximæ sunt, & deinceps cæteræ quanto magis à superioribus remotæ sunt, tanto

ma-

T. j. Lit.
L. l.Vid. Adv.
IV. Anim.
37.38.Anatom.
quart. re-
nov. l. i.
C. 29.Dec. 1/
Ann. 2.
Obl. 18.

Pisn.
Prælect.
C. 13.
Anat. l. 4.
c. 4.

magis ex ordine elongantur: hinc fit uti osculum, non ad pudendum è regione converratur, sed parietem vaginæ supernum spectet. Quæ res sicut excipiendo taurini membri meatui, qui scilicet in glandis apice inferiore aperitur, singulariter juvat, ita ad externas injurias defendendas non mediocriter conducit. Atque hic osculi uterini positus, si quid ego judico, errorem objecit Amicis, Virisque duobus longè præstantissimis Mercuriali meo, vestroque Civi Varolio, dum illam idcirco figuram in procreandis liberis magis naturalem censuisse videntur quæ à brutis præmonstratur, quodd ad posteriora in muliere etiam, uterinum osculum conversum esset. Quæ res à muliebri quidem dissectione tam discrepat, quàm quod maxime. Illud contra in mulieribus pariter, atque in vaccis ad obstruendum uteri aditum cum illis valvulis concurrat, quodd muco quodam, seu lentore uterina cervix redundat: qua de re in ulterioribus amplius dicemus. Cæterum cur Natura sic uteri cervicem præsepsit, an arcendi aeris, nocuique adeò frigoris causâ, an verò etiam uti feminis crassiorē partem, quam subire uterum, de multorum sententia necesse non est, in hunc jaculari prohiberet, aliorum, vestrumque inprimis, Sodales Clarissimi, judicium facio. A me quidem & illud, & quidam etiam nervorum plexus super tubarum uteri vincula quæ alis vespertilionum assimilantur, eleganter, ut non semel vidi, proferpentium, atque alia insuper quæ in muliebribus, cæterisque corporis partibus cognita compertaque habeo, quoniam nostra, quæ primo loco pollicitus eram, jam plura videor proposuisse, in aliud tempus rejiciuntur.

De Uf.
Part. l. 7. c.
11. & alib.
Arytænoideum cum
Cricoidē
Articulatio-
nibus.
T. 2. F. 6.
Lit. c. d.
Vid. Adv.
V. An. 49.

15. **J**Am verò illa, quæ à gravissimis Anatomicis olim quidem propofita sunt, nunc autem ferè obsoleta, omittuntur vulgò, ac delitefcunt, ex parte aliquâ enarrabo, ut si minùs ipse de meo proferre possum digna quæ hic recitentur, ac certè nonnulla ex iis referam Viris qui digna oppiddò scripserunt quæ in antiquum notitiæ, communisque usus locum restituantur. Gale- nus igitur in cartilagine cricoide capitula ostendit, in arytænoide autem sinus; per hæc verò utramque cartilagine[m] mobili admodum committi articulatione, demonstravit. Cujus rei utilitas tanta est, ut eâ remotâ, potissimus laryngis usus amplius non constaret. Neque enim aut plerique istius muscoli, quos proprios vocant, utiles essent, aut horum, atque arytænoideum actiones, & utilitates explicari satis possent, nisi ea capitula, ii sinus, eæ cartilagine juncturæ habe-
ren-

rentur. Quæ cum ita essent, à Curtio (a) postea, Vesalio (b), Stephano (c), Valverde (d), Fuchsio (e), itemque à Columbo (f), à Fabricio (g), atque à Casparo Bavhino (h) minimè prætermissa, sed ab omnibus descripta sunt, à multis etiam delineata: ut alios mittam Anatomicos, eos præcipuè qui aut inferioris subfellii sunt, aut qui illam saltem juncturam commemorare contenti, neque cætera delinearunt, neque accuratè descripserunt, quos inter demior esse Caserium, ut qui tam diversis, tamque elaboratis Iconibus cæteras hujusmodi partes est persecutus. Sed qui à Caspary Bavhini temporibus in hanc usque diem Anatomici floruerunt, quos mihi quidem videre contigerit, ita de iis rebus multum silent, ut perpauca articulum ipsum nominent, vix unus, isque ante hos totos triginta annos, Antonius Molinettus exponat.⁽ⁱ⁾ Sic igitur habendum est. Cricoides cartilago fert in ipsa superna ora ab laterali postica parte oblongum utrinque capitulum eleganter candidum, & lævigatum. Lævis pariter sinus est in utriusque arytenoidis basi à parte externa, & posteriore. His sinibus arytenoides iis quæ dicebam, capitulis insidunt, atque ita articulatae circum perichondrio, laryngis tunica, musculisque etiam aliquot continentur. Sicque facilis arytenoidibus mobilis est, sive antrosum, sive retrorsum, sive pariter ad utrumvis latus sint agendæ: quibus de motibus copiosè inprimis ab Hieronymo Fabricio disputatum est. Neque verò Divini Opificis Providentia his tam crebrò, tam diversè motis articulis illud negavit quod cæteris impertivit, ut à glandulis mucilaginosi lubricarentur: Quod cum ego à primo conjectura tantum fretus, existimarem, dearticulando postmodum diligenter ab externo latere has juncturas, reperi ad ambas utriusque capituli extremitates, totumque insuper latus internum parvulam substantiæ cujusdam laciniam naturâ mollem, & subrubentem, quam cum aliquando cum mucilaginosâ glandula, quam de vagina cujusdam tendinis ob hanc ipsam causam extraxeram, non sine microscopii auxilio comparassem, ejusdem generis, & structuræ judicavi. Certè ex ea lacinia satis pro articuli parvitate mucilaginis exprimitur, quæ & intra cavitatem juncturæ agnoscitur ab his præsertim qui in bove antea perquisiverint. Sunt enim in bove non solum juncturæ istæ (quas præterea

Diff. Anat.
l. 3, c. 11.

De Laryng. P. 3.
c. 7. & c.

in

(a) In Mundin. Anat. Explic. ubi de anat. epiglot. (b) De hum. corp. fabr. l. 6. c. 38. (c) De dissect. part. corp. l. 3. c. 43. (d) Anat. corp. hum. l. 1. c. 39. (e) De hist. hum. corp. l. 1. c. 43. (f) De Re anat. l. 1. (g) De Laryng. Part. l. c. 5. & seq. (h) Theatr. Anat. l. 1. c. 94. (*) Dum hæc præ-
ludium jam jamque subitura essent, etiam in Idea Machinæ Humanæ Cl. Viri Joh. Mau-
ricii Hoffmanni nunc primò ad nos importata factam harum rerum mentionem vidi
Sed. 17. §. 7. & 6. quod meæ fidei esse duxi hic saltem Lectoribus indicare.

in canibus, ovibusque reperi, quasque in consimilibus extare brutis, vix est, cur dubitem) sed cum glandulæ mucilaginosæ in his in quibus demonstravi, locis conspicuæ satis sunt, tum tanta inesse mucilaginis copia solet, quantam quis in iis esse juncturis, ita facile non putaverit.

Larynx
Ventriculi.

T. 2. F. 1.
Lit. g. F. 2.
Lit. f. f. g. g.
h. h. F. 3.
Lit. a. a.
F. 4.

16. Sed est aliud in larynge ab recentioribus Anatomicis vulgò omisum, quod si non æquè necessarium, est longè certè memorabilius, longèque dignius quod vestris, Sodales ingeniosissimi, meditationibus subjiciatur. Id quò facilius accipi possit, prius quid sit glottis, ex quibus, & quomodo fiat, paucis est verbis commemorandum. Glottis itaque, sive potissimum vocis organum rima oblonga est à particulis effecta pluribus utrinque in laryngis cavitate protuberantibus: quæ cum posterius obliquè ascendat, anteriori horizontalis sint, rima quoque à posteriore parte obliquè ascendat, à prior sit horizontalis, necesse est. Obliqua autem rimæ pars ab arytenoide utrâque efficitur, & ab longiore item glandularum arytenoidæarum utroque crure, sicque ea pars glottidis duplex est. Duplex horizontalis quoque est. Utrunque enim sit ex duplici albo ligamento, sive ex duplici fibrillarum fasciculo, quibus arytenoides, atque thyroides inter se conjunguntur. Ex his ligamentis quod superius est, à media fermè arytenoide exortum, ad anteriorem & ferè mediam thyroïdem producit, ibique infigitur. Inferius prope ab extremo arytenoidis inferiore processu enascitur; hinc ad thyroïdem protensum, in hac statim infra primum ligamentum implantatur. Duo hæc ligamenta ad horizontalem glottidem efficiendam protuberant, eoque magis, quoniam ligamentum inferius, quod quidem extantius est, inferiorem thyroarytenoidæi musculi partem, superius verò crus brevius glandulæ arytenoidææ exteriori appositum, adjunctumque habet, uti supra demonstratum est. Nunc illam rem exequar cujus rei causâ hæc à me glottidis descriptio suscepta est. Igitur inter hæc duo quæ proposui, ligamenta rima utrinque ferè ellipticâ figurâ relinquitur, eâ longitudine, ut modò pollicis, modò aliûs digiti apex pro varia laryngum magnitudine intrudi queat. Hæ rimæ orificia sunt Cavitatum; si quid ego video; longè notabilium: quarum inferiori parti inferior Paris thyroarytenoidæi pars subtenitur; à tergo autem ad modicam altitudinem medius atque etiam superioribus eorundem musculorum fibris internuntur; superius verò breviora glandularum arytenoidæarum crura aliquâ ex parte posita habent; nam qua parte epiglottidis basi appropinquant, illic majore modò, modò minore adjectâ appendice Cavitates altiores sunt: quod facile immisso stylo observabitis. Eadem qua larynx interior tunicâ,

inte-

num. 2.

interiores undique Cavitarum parietes obducti sunt; quare multis foraminulis eâ præsertim parte qua glandularum arytænoidearum crura imminet, perunduntur ex iis foraminulis lubricantibus, lenticque humoris guttulæ prodeunt. Galenus has Cavitates princeps invenit, & *Ventriculos* appellavit: quod ego nomen tamen in suis, in quibus hæc eum observasse, volunt, magis congruere, non ignoro, quoniam tamen imposita ab Antiquis vocabula non sine gravi, & singulari causa mutanda censeo, *Laryngis* additâ distinctione, retinebo. De iisdem orificiorum nomine meminit Curtius (a), sed Carolus Stephanus (b) etiam descripsit, ut mirum sit, homines hujus populares Pinæum (c), atque Laurentium (d), illum à Galeno tantum, hunc neque ab ipso Galeno descriptos postea tradidisse. Mirum quoque est, Fabricium ab Aquapendente, auditorumque hujus Caslerii editis tanto studio de Larynge operibus, ventriculos, quos copiose è brutis proponunt, in homine non descripsisse, hunc verò neque eorum saltem orificia delineasse. Bauhinus (e), & Riolanus (f), paucique alii Veteres potius indicaverunt, quam descriperunt: quod pariter factum est à perpaucis illis Anatomicis qui ab eorum ætate ad hoc tempus de ventriculis meminerunt. Quæ cum ita sint, cumque in Galeni, itemque in Stephani descriptionibus, quæ facile hominis non sunt, non pauca sanè desiderentur; nemo postea admirari debet, si propositi à Galeno, à Bauhino, à Riolo, à Caslerio (g), sive potius à Stephano ventriculorum usus non arriperint, aut quòd nihil de usibus eorundem apud posteriores Anatomicos reperiatur. Quibus de usibus vestrum, Sodales perspicacissimi, judicium, & sententiam rogo, cum nihil ego de ipsis, ut de re perdifficili, mecum adhuc constituerim. Illud tamen aliquando in mentem venit. Faciantne aliquid ventriculi ad tonorum vocis diversitatem. Suspicionem hanc certa quædam observatio quam apud Fabricium memini legere, suscitabat. Docet enim Fabricius: quæ ranæ graviorem vocem edunt, in his ranis prope aures ex utraque parte foramen esse tenui laxissimæque obductæ membranâ, quam quidem aer in iis gravibus vociferationibus impulsam extrorsum inflet, atque dilatat, sic ut opportuno ejusmodi cavitarum additamento ea vocum gravitas, vel potius, ut ingeniosissimus Dodartius loquitur, earum saltem gravis resonitus debeatur. Porro laryngis ventriculi sicuti facile coarctari, & comprimi queunt,

De Ufu
Part. I. 7.
c. 13.
Vid. Adv.
V. An. 43.

Vid. Adv.
V. An. 44.
45-46.

De Laryng. P. 3.
c. 11.

Memoires
de l'Acad.
R. des Sc.
1700.

C

ita

(a) In Mundin. Anat. Explic. ubi de anatom. epiglott. (b) De dissid. part. corp. l. 1. c. 41. &c. (c) apud Bauhin. in Theatr. Anat. l. 3. c. 94. (d) Hist. Anat. l. 9. c. 16. &c. (e) Theatr. Anat. l. 3. c. 94. & Institut. Anat. &c. (f) Anthropol. l. 4. c. 11. (g) de Laryng. l. 3. c. 1. Cæteros vide locis antecitis.

ita invicem minimo negotio extendi possunt, & prolatari; imò res verà in acutis tonis arctantur, in gravibus expanduntur. Sunt enim ventriculi, ut ante demonstrabam, statim intra Paris thyroarytænoidæi, atque aded etiam intra thyroidis circumferentiam constituti, sic ut his contractis, aut relaxatis, illi quoque necessariò comprimantur, vel amplientur. Illud autem musculorum Par sicuti in acutis tonis constringendæ glottidis gratiâ contrahitur, unàque ob eandem causam thyroides ab staphylopharyngæis, atque à thyropharyngæis, velut in Epistola ad Cl. Valsalvam posui, coarctatur, ita opposita de causa illud idem thyroarytænoidæum Par, eademque cartilago in tonis gravibus remittuntur. Atque hæc, Sodales, meæ suspicionis rationes erant. Cæterùm sive hanc, seu conjecturam aliam aliquam circa usum ventriculorum rectè, ut soletis, & diligenter judicare velitis, ante illud faciliè requiretis: quibus porrò in brutis, & qua ratione, quemque ad modum conformati hi ventriculi repellantur: quod quidem ego hoc in loco ex parte aliquâ indicare constitui. In cane igitur ab anterioribus arytnoidis duobus processibus (sunt enim in cane arytnoides figura peculiari) duo ligamenta ad thyroidem utrinque producta officium inter se relinquunt singulari forma, quæque admodum ab delineatione Casserii diversa est. Inde incipit ventriculus, qui statim inferiore parte subsidit, & cavus est. Ahsurgit deinde per ventriculi cavitatem thyroarytænoidæus musculus in quoddam septum; quod tamen hanc primam ventriculi partem omnino ab altera non diducit, quæ multò quidem spatiosior est. Quod enim inter id septum, atque thyroidem interjectum spatium est, hoc totum non modò tenet, sed aliùs quoque ascendit, & præterea retrorsum versùs dilatatur. Et in cane quidem ventriculi ad hunc modum utrinque habent. In equo autem, itemque in sue ad quem modum constructi sint, describere occupavit Fabricius, de quo hæc, opinor, sat cognoscetis. In ovibus verò, atque in bobus neque ulla pars glottidis duplex est, neque ulli uspiam ventriculi, aut aliqua saltem ventriculorum similitudo reperitur. Sicque ibidem Fabricius in eo labitur, quòd dicendum statuatur, terrestria omnia animalia laryngis ventriculos obtinere. Aded Anatomicis proclive est in errorem rapi, cum ad universum quodpiam animantium genus extendunt quod in aliquot observarunt speciebus. Quam quidem præfidentem consuetudinem Dissectorum animis infedisse, semper humanæ historiæ studiosis, maximopere dolendum fuit. Inde enim Galenus, qui ut incomparabili & studio, & ingenio fuerit, scire tamen omnia non potuit solus, tam multa in humani corporis descriptione peccavit, ut à Vesalio, aliisque industriis Anatomicis ostensum est, Inde.

De Laryng. T. 9.
F. 10.

De Laryng. P. 1.
C. 2.

Ibid. P. 3.
C. 2.

Indeque ipsum etiam Vesalium in larynge, in oculis, in locis muliebribus, in foetus involucris, inque aliis partibus deceptum miramur. Inde illa defluxit vulgata adeò, & celebris humanæ aortæ divisio in truncos ascendentem, & descendentem, ut paucis demptis Fabricii (a), Casserii (b), Bucretii (c), & Loweri (d) Figuris, Rolfincii (e) autem, & Molinetti (f) descriptionibus, Anatomicum prope viderim neminem qui humanæ loco, bubulam, aut ovillam, vel alterius ferè bruti aortam non describeret, aut delineaverit: quod quidem Anatomes vitium à Bergero (g), Verheyenio, (h), aliisque Cl. Viris tandem aliquando emendatum est. Neque porro his etiam temporibus defuere qui brutorum structuram in hominis descriptionem invexerint, ut qui cochlearem fibrarum cœlophi circumductionem in cane, in bove, inque aliis hujusmodi animalibus observatam, in nostri corporis anatomen intruserunt: quibus tamen à peritis Professoribus, & quidem meritò, reprehensus, à quibusdam non oportebat admisceri Stenonem, ut qui in tractatu de Musculis suo (i), ubi istam gulæ structuram proposuit, non eam quidem in nobis, sed in quibuldam esse animalibus, auctor fuit. Atque utinam ii tantum errores in Anatomen irrepsissent eorum vitio qui Naturæ operum similitudini jure à summis Viris celebratæ, à paucis tamen bene intellectæ, multò quàm par erat, fidentius omni sæculo atque ætate innixi sunt. Sed errata ejusdem generis alia fortasse in ulterioribus attingentur.

17. Nunc ut eò me referam unde meæ Facultatis amor abduxerat, supra pollicitum esse memini præter lateralia quæ proposui, epiglottidis ligamenta, de alio etiam quod superesset, dicturum me fore. Ex illà igitur tunica qua linguæ radix instrata est, duplicatà, atque altè ad epiglottidis dorsum assurgente *medium* inter duo posita *Ligamentum* efficitur, quod istis quidem multò insignius, atque altius est, neque in bobus, ovibus, aliisque insuper præter hominem animalibus desideratur. Hujus munus est epiglottidem ciborum pondere, linguave in deglutitione elevatà, & retrorsum actà depressam, eadem linguà ad anteriora relabente attollere, elatamque servare. Quod quidem ligamentum post Casserium (k), Bauhinum (l), & Joannem Riolanum (m) Anatomicorum quos ego legerim, proposuit nemo.

Medium
Epiglottidis
Ligamentum.
Tab. 1.
Lit. d.
Vid. Adv.
VI. An. 92.

C 2

18. A

(a) De form. Fœtu Fig. 15. (b) De Larynge Tab. 15. F. 1. (c) ad Spiegel. de hum. corp. fabr. Tab. 1. hb. 9. F. 1. quanquam & hanc Figuram Bucretius acceptam Casserio referre poterat, cum eadem atque illa quæ modò citata est, esse videatur. (d) De Corde Tab. 1. F. 4. 5. 6. (e) Dissert. Anat. l. 6. c. 17. tametsi post paulò ibidem sibi in eo non constat. (f) Diss. Anat. Pat. h. l. 5. c. 5. (g) Vid. Ad. Lipf. A. 1698. M. Jun. (h) Corp. hum. Anatom. tr. 7. c. 1. & Animadvers. in Blancard. (i) De Musc. Observ. Specim. (k) De Laryng. in Explicat. Fig. 5. Tab. 1. (l) Theatr. Anat. l. 3. c. 96. & c. (m) Anthropogr. l. 4. c. 11.

Ligamentū

Penis Suf-

pensorium -

T. 4. F. 4.

Lit. E. f. f. g.

18. A Vefalio (n) litteris proditum est, membraneis quibusdam vinculis cum ossis pectinis commissura virile genitale connexum esse: idemque ab ejus sectatoribus Fuchfio (o), atque Valverdo (p), post etiam ab oculatissimo vestro Varolio (q) in libros anatomicos relatum est, tandem est à Caserio (r), nisi multum ego fallor, delineatum. Ex eo tempore perpauci omnino rem hanc indicarunt: in his Lyferus (s) fuit, itemque Dionisius (t), esseque præterea Cowperum, à quo ligamentum id penis suspensorium dicatur, ex Aëtii Eruditorum Lipsienfibus (u) accipio, quorum Cl. Scriptoribus cum tot alia, tum eorum indicium debemus quæ de Anglorum tanto Anatomico Italis hominibus subolueret. Igitur *Ligamentum Penis Suspensorium* (placet enim uti Cel. Viri vocabulo, quoddam ligamenti hujus positum, usumque significet) primum aliquando ab lineæ alba abdominis, multò sæpius à medio osse pubis nunc altiore loco, aliàs paulò inferius ortum, arctèque ei cartilagini qua os illud committitur, ab anteriore parte innexum, firmæ, valentique membranæ modo, in subiectum penis dorsum protensum est. Huicque proportionem, & usu respondet ligamentum illud mulierum à Graafio (x) primò indicatum, quod consimili modo ab iisdem locis in clitoridis corpus productum, & præterea in vicinum labiorum angulum, partesque contiguas observavi. Sed descriptum penis ligamentum simul atque ejusdem attigit dorsum, minimè, quod à primo opinatus eram, in illius septum insiguitur, verum in firmam explicatam tunicam, penem prope omnem, atque insuper scrotum ipsum sub cute investientem. Ea namque à posteriore parte expansa super hos musculos etiam subit quos passim urethræ dilatatores vocabant, ab anteriore autem id quod penis carnosum panniculum appellant, efficit, seu mavis, eidem continuatur. Atque ita denique in scrotum delapsa, & *διὰ τὸν*, & restitutum hinc temporibus scroti septum constituit. Namque ipse, de septo scroti memoriâ teneo, istud me apud Carolum Stephanum (y) descriptum vidisse, his ipsis quæ per illud discurrunt, venulis non omisfis, itemque apud antiquiorem paulò Auctorem Nicolaum Massam (z), imò & apud Gallum Anatomicum (a) cujus quadraginta ab hinc annis, vix amplius, liber prodit.

(n) De hum. corp. fabrica l. 5. c. 14. (o) De Hist. hum. corp. l. 4. c. 2. (p) Anat. corp. hum. l. 3. c. 13. (q) Anat. l. 4. c. 4. (r) Vid. ad Spigel. de hum. corp. fabr. Tab. 9. l. 4. (s) Cult. anat. l. 1. c. 9. (t) Nouvelle Anatom. Demon. 4. Sect. 1. (u) Suppl. II. Sect. 11. (x) De mulier. Organ. c. 3. (y) De Dissect. part. corp. l. 1. c. 19. Inter utrumque quæ rest. in diaphragma quoddam est, & rest. in septum, ac membranula quadam tenuis extensa, per multas venulas intertexta: quæ quidem obstat, quò minus se invicem collidant. (z) Lib. introduct. anat. c. 20. Elabet hujus panniculum mediastinum, qui panniculus est ex ejus substantia, qui di. vid. in v. scutulum dextrum à sinistro, & sic hujus habet duos sinus. (a) L. Anat. Franc. par M. Geleë l. 7. c. 5. De son milieu (du dartos) s'avance une cloison membraneuse qui sépare les testicules l'un d'avec l'autre, de peur qu'en s'entrechoquant ils ne soient froissés.

diit. Quæ ita in transitu indicare volui, cùm quosdam legerim, atque interdum in colloquiis etiam audiverim, qui recentioribus Anatomicis (quos ego tamen plurimi facio, magnaue semper, & multarum habituros, confiteor) illius septi inventionem tribuerent. Ceterum qui Anatomicæ historia oblectantur, plura, opinor, hac de re, & fortasse etiam vetustiora Majorum testimonia comperient in Epistola quam Cl. Joh. Jacobus Ravius (b) de Inventoribus Septi Scroti conscripsit, siquando ea cum tot aliis quibus destituimur, libris in has regiones importabitur.

19. Postremo & quædam restituere placet *Corpuscula* in Aortæ, & Pulmonaris Arteriæ Valvulis à vestro Arantio animadversa. Quæ corpuscula ut parva sint, minùs tamen vereor, ut levia alicui videantur, quod *observatione digna* à tanto Anatomico sint pronunciata, tum memini, in ea me Academia loqui, cui nihil in hac rerum universitate, nedum in absolutissimo humano corpore, tam exiguum est, tam contemptum, suis ut dignum meditationibus non arbitretur. Arantius igitur in elaborato Observationum Anatomicarum libello (c), in quo minimam testiculorum structuram (quam tamen antiquioribus aliis etiam adscribi, non ignoro) ab eodem visam comperio (d), sicut postea à Cabrolio (e) perstrictam, fusiùs verò à Riolo (f) expositam scio, tamen ab nemine; ut in consimilibus erat captus temporum eorum; probe intellecta, & cum illa, cum qua debebant, parastata connexa est: quæ nempe laus diligentissimo Graafio reservabatur; Itaque Arantius in eo libro (tandem enim ad propositum me referam tamen) in medio prope omnium valvularum limbo, quæ orificiis pulmonaris, magnæque arteriæ præficiuntur, appositum esse, tradit, cartilagineum corpusculum, quod grani panici imaginem repræsentet, & præterea totum eundem limbum, quasi ex duplicata membrana constaret, reliquo esse valvularum corpore solidiorem. Tum eorum omnium usum adscribit satis, ut in ejusmodi rebus,

Corpuscula
quædam,
& Fibra
Valvularum
Aortæ, &
Arteriæ
Pulmonaris.
T. 4. F. 3.
Lit. a. c. d.
b. b. b.

[b] ex Act. Lips. A. 1700. M. Maji. & alibi. [c] cap. 33. [d] cap. 36. *Perfissum* sive ab innumeris quasi plantis cuiusdam tenuissimis radicibus per vestrum ceruam variè dispersis, tanquam à succosa tellure attrahitur, quæ quidem radices, quod minimè animadversum est, caproterum visis in modum convoluta, & crispæ conspiciuntur, tenuissimæque capillamenta candida, & crispæ referunt, &c. [e] Observat. var. obs. 3. *Testes* fibræ pilorum instar, multoque sero plenos vidimus. [f] Anthropogr. l. 2. c. 31. Cùm *superius* testiculis putrefactis substantiam digitis distrahentem, eam instar retis in fibras multiplices, admodum ductiles, semicubiti longitudine producerem. his autem fibræ revulsis lineam transversam inseparabilem à testis tunica [id est ductum, seu corpus Highmorianum postea dictum] atque circa adhasum epididymidis, & in extremis hujus corpusculi intra testis tunicam observabam, atque poros quinque, vel sex, &c. Adde quod paulò infra habet de epididymide. Quamvis coniecta, & instar xylocampi rugis quibusdam complicata sit, tamen si apic, & peritæ fecerint fibrilla, videlicet, ipsas revolutiones dissolvi, & in longitudinem abire, serrata rase comminuitate, & integratæ, quod ejaculanti simile propterea existit.

rebus, ingeniosè excogitatum: hunc in illius libro videritis. Ista Præceptoris Arantii observationes, in suis de corporis humani fabrica libris ad verbum ferè descripsit Bauhinus. At cæteri, quantum ego memini, Anatomi prætermiserunt, si modò Rolincium demas; quem tamen Arantii mentem, quod illius manium pace dixerim, assecutum esse, non existimo. Arantius namque non ea corpuscula proposuit ut ossa quædam, neque ut superventuræ ossificationis inchoamenta. Quorum ut corporum natura clariùs elucescat, ego breviter ostendam, quid super Arantii observationibus adnotaverim. Principiò igitur subrotunda ea corpuscula sæpiùs in aortæ, quàm in pulmonaris arteriæ valvulis comperio. In ove quadam nusquam vidi: in canibus verò, quos nuper dissecui, interdum in aliquo pulmonaris arteriæ ostiolo, in omnibus verò aortæ conspexi; aliàs vix in magnæ arteriæ valvulis videre visus sum. Sed in bobus, sive ineditos adhuc fœtus inspexerim, seu grandes, & adultos boves, prope in omnibus utriusque arteriæ ostiolis semper inveni. Corpusculorum positum, & structuram in his animantibus sic observavi. Earum omnium valvularum medius limbus assurgit in angulum curvilineum; eaque pars valvulæ in se convoluta, nonnunquam corpusculum repræsentat, quod nusquam est. Sed istud cum est, sub eo angulo positum est, figurâ aliquando rotundum, aliàs oblongum. Nec verò ex cartilagine, aut ex osse, sed ex fibris carneis factum est. Fibræ enim carniæ transversæ per valvulas ab harum lateribus promittuntur: suntque istarum sæpe aliquot quæ ad eum limbi angulum sursum protensæ descriptum ibi corpusculum faciunt. Neque admodum absimilis in nobis est eorundem corpusculorum, & valvularum structura. Ea namque corpuscula aliquando intus carnea, aliàs verò quasi tendinea comperiuntur. Valvulæ autem cum tendinea omnes fibræ in ipso limbo firmanantur, tum inferiùs fibris carneis ornantur pluribus, valvulæ quidem pulmonaris arteriæ in transversum ductis, ostiola verò arteriæ magnæ obliquè ut plurimum etiam protensis: harum sæpiùs aliquot hinc, atque hinc evidenter ad corpuscula elongantur. Sunt igitur cordis valvulæ, ut Hippocrates, & post ipsum reliqui Anatomi appellant, *valvulæ*, seu membranæ, non tamen, quod Vesalius inquit, substantiâ sunt *propræ membranæ*, cum propriis nempe lacertis carneis & ad firmitudinem, & faciliè etiam ad motum propellendo cruori utilem instruantur. Sed & ipsa valvula quæ venarum anastomosi in corde fœtus præficitur, semicircularibus fibris carneis evidenter ornata est, quantum ego, eadem valvulâ luci objectâ, in vaccinis fœtibus observavi. Et hæc quidem super his quas retuli, doctissimi Arantii observationibus.

20. Ha-

L. 1. c. 13.

Diff. Anat.

L. 6. c. 19.

Vid. Adv.

V. An. 20.

21. 22. 23.

24. 25.

De hum.

corp. fab.

L. 6. c. 13.

10. **H**Actenus de illis dixi quæ nova, aut obsoleta viſa sunt: relinquitur, ut ſuper aliquot rebus de quibus aliter ab aliis traditum eſt, quid ego obſervaverim, proponam. Quod antequam facio, haud alienum puto monere: me non tantum mihi ſumere, ut ſperem magnorum hominum controverſias poſſe componere, & pro arbitro dirimere, quaſi nempe plûs me, quàm illos, de re anatomica ſentire, exiſtimarem. Ego verò quid mihi obſervatum ſit, quidve mihi videatur, pro ſtudio veri, & pro officio apertè, ac liberè propono; iudicium aliorum facio. Celebris, ſicubi alibi, & pervulgata apud nos ea controverſia eſt, quæ inter Mercurium, & Tauvrym, alioſque ex Inclÿta Academia Scientiarum ingenioſiſſimos homines eſt agitata: Fluatne ſanguis per eam anatoſiſmum quam eſſe in fœtuum cordibus, paulò ante commemorabam, de cava in pulmonarem venam, quæ opinio in vulgus edita eſt, an verò potiùs de pulmonari ſeratur in cavam. Qua de re cùm in fœtibus vaccinis, ut qui commodiùs ad manum erant, aliquando perquirerem, ſic obſervabam. Inprimis, valvula eo in loco à parte venæ pulmonaris ita ampla, atque inſignis extabat, ut non videam, quam ergo aliam ſint valvulæ nomine appellaturi, qui hanc non appellent. Dum autem ſpecillum huic admoverem, à parte quidem venæ cavæ, nullo negotio, & quaſi ultrò in pulmonarem id labeatur. Contra ſi ab hac vena in illam tentarem traducere, tum valvula moram injiciebat, tum ea prior liberè, & facilè elabendi facultas non dabatur. Illud accedebat, quod inter ejus etiam, quam dico, moræ, & impedimenti cauſas erat, chordulæ aliquot ad venæ pulmonaris anticam partem limbum valvulæ alligantes: quas etiam Præſantiſſimo Riddleyo cognitâs video, quaſque ille in humanis, ego in fœtibus caninis fruſtra poſtea perquiſivimus. In his una erat præ cæteris, longè craſſior: ſimileſque admodum omnes erant earum ſibrarum quibus mitralium, & tricuspidum valvularum limbi columnis cordis inneſcuntur. Quibus ſibris, ſi rectè ego memini, nihil prohibet quin munere etiam officioque respondeant, ut nimirum in auricularum diaſtole contendantur, attractâque valvulâ cruorem admittant, in ſyſtole autem invicem remiſſæ, valvulæque laxatâ, ſibi viam claudere cruorem ſinant, ne qua de auricula venerit, in hanc conſeſtim relabatur. Ut ut eſt, certè has ſibras à parte venæ pulmonaris non oportuit poſitas, ſi valvula non in hanc venam, ſed in cavam concedere aditum debuiſſet. Quod tamen pertinet ad aortæ, arteriæque pulmonaris diametrum; qua de re acriter in Regia Academia diſceptatum eſt; mihi ſanè in aliquot vaccinis fœtibus, item

De Foraminibus Foribus, ut vocantur, Ovali, riuſque Valvula, &c. Hiſt. de l'Acad. R. des Scien. An. 1699. Traité du Fœt. par M. Tauvry. &c. Vid. Adv. V. An. 16. 17.

Vid. A. A. Lipſ. A. 1791. M. Mart.

que in caninis quatuor pulmonaris arteria evidenter aortâ major cõmperta est! Attamen in aliquo vaccino fœtu, atque in his quatuor caninis paulò erat major parietum arteriæ magnæ, quàm pulmonaris crassitudo. Cæterùm illam de qua ante diximus, anastomosim foramen ne ovale, ut vulgò appellant, an potiùs cum Viris Diligentissimis Fabricio, atque Ridleyo *orbiculare*, & *rotundum* vocare oporteat, quemque ad modum in adulto homine illud idem apertum compererim, aliàs mihi videor in Academia proposuisse.

De form.
Fœt. P. 1. c.
10. P. 2. c.
8.
Vid. Aq.
Lip. loc. c.

Nemulla
de Vena
Umbilicali,
&c.

21. In *Vena Umbilicalis* descriptione, & delineatione invenio alios ab aliis Anatomicis dissentire. Nam legere est qui hanc venam prope jecur bifidam tradant, alio ramo in cavam, alio in venam portæ dimisso, item qui eandem venam umbilicalem intra capsulam venæ portæ exceptam hujus omnes ramificationes imitari, unaque diduci per hepar totum, contendant. Quos quidem, arbitror, confutare non est operæ. Sunt igitur pauci, & in his Glissonius (a), Ruy-schius (b), Verheyenius (c) singulari homines diligentia, qui cum venam umbilicalem ingredientem in jecur, aut in venæ portæ sinum delineant, à sinisteriore ejusdem visceris, aut sinus parte intrantem proponunt. Contra cæteri subeuntem à dextris pingunt, sive proprios exhibent, sive alienos, Caserii (d) inprimis, & Veslingii (e) Iconismos recidunt. Est verò hæc res tantò dignior quæ disquiratur: Utrorum pictura verior sit, quantò majores hi Viri sunt qui utrinque dissentiunt, quantòque crebrior ejus delineationis est usus. Nam præter foetuum complures imagines, sive apertus adultorum venter, sive hepar est, seu vena portæ delineanda, scilicet appareat ligamentum umbilicale, quaque ex parte se se innexum eat jecinori, necesse est. Ego verò ligamentum hoc nunquam non insertum comperi in jecoris partem sinisteriorem, neque ex his omnibus quos secui, foetibus omnino ullus inventus est cujus vena umbilicalis in venæ portæ sinum à sinistra parte non influeret. Quo fit porro, ut admodum mirer, ita explicatum esse ab Anatomico, cæteroquin hujusmodi in rebus exercitato, quare sanguis à vena umbilicali in eum sinum delatus facilè is canaliculum venosum subire possit, cum delatus à trunco venæ portæ non possit, scilicet quòd valvula ei præfixa canaliculo nihil obstat sanguini ex umbilicali vena erumpenti, propterea quòd hic sanguis à dextris ingressus ad lævam versùs progrediatur. Acceditque inluper, me sæpe in vaccarum fœtibus

[a] Anatom. Hepat. in Tabulis excarnato hepatis adscriptis. [b] in Figuris adjectis Dilucidationi Valvular. in Lymphatic. [c] Anat. corp. hum. Tab. 8. F. 4. & alibi. [d] Ad Spigel. de hum. corp. fabr. Tab. 8. lib. 8. l. 1. &c. [e] Syntagma Anat. Tab. c. 4. F. 6.

tibus hanc, quam iste Auctor appellat valvulam vidisse, sed qua ratione appellari sic possit, quemve ad modum adscriptos usus præstare queat, non vidisse. Dum hæc, & cætera de hoc genere in vacinis fœtibus indagarem, memini me pluries Urachum insipientem animadvertisse, alterum hujus tubi extremum quod vesicam propius est, lacertis intus prominentibus multis ornari, cum reliqua ex parte ita allantoidis texturam simplicem imitetur, uti ejus tunicæ propago esse videatur. Ut enim illinc vesica in ipsum constringitur, sic in eum sensim allantoides illinc contrahitur: quemadmodum ab diligentissimo homine Fabricio præclaris Iconibus, & nominatim Figura XXIX. in suis de formato Fœtu lucubrationibus demonstratum est. Quam quidem Figuram nollem ego à præcellente alio Anatomico in cognomine tractatu primo loco exhibitam esse, non modò quia accepta Auctori suo non refertur; id namque nimis hoc sæculo frequens est; sed quia cum rectè à Fabricio instituta sit ad ovinum fœtum cum ejus involucris exprimendum, veluti caruncularum formâ significatur, iisdem tamen nihil mutatis carunculis, ad bubulum fœtum repræsentandum ab hoc alio Anatomico tracta est. Sed de fœtibus in præsentia quidem satis.

22. Varia admodum, & inter se discrepantia de *Oculorum Glandulis*, & inprimis de *Caruncula lacrymali* dictâ Anatomici prodiderunt. Sunt enim perpauci, & in his Fallopius (a), Dionisius (b), atque etiam, ut perhibent (c) Verneyus Anatomicus Præstantissimus, qui negant, eam carunculam in humanis quidem oculis pro glandula posse haberi; hi præterea in angulo interno oculi ejus substantiæ quæ glandulosa appellari possit, agnoscunt nihil. Contra autem Recentiores plerique omnes celeberrimum hujus memoriæ Professorum securi, similes in homine atque in brutis ad angulum utrumque oculorum glandulas statuunt, tum ejus Viri conjecturam pro re compertâ arripientes, eosdem in nobis quos in brutis, earum glandularum ductus proponunt. Atque eorum aliquis est, qui vel cartilaginem brutorum propriam ad humanam anguli interioris glandulam sine ulla dubitatione traducat. Pars etiam plura in nobis ab ea glandula deducunt vasa, quàm quæ in brutis describuntur, inque illis vel ipsa puncta lacrymalia palpebrarum limbis insculpta connumerant. Extantque præterea aliæ super hisce rebus sententiæ quæ ut hic commemorarentur, satis causæ eise, non puto. Hæc cum ita varia, & discordia sint, non pigebit hic ea perstringere, quæ observanti mihi in istis partibus se se obtulere. Et primum est cur aliquid in dubium

De Oculorum Glandulis, de Carunculis, & lacrymalibus Præstitis, de quæ duntaxat connumerantur.

T. 4. F. 1. Lit. a, e, f, g. Vid. Adv. VI. An. 79. 80.

Vid. Adv. VI. An. 33. 34. 35.

D

revo-

(a) Observat. Anat. [b] Nouvelle Anat. Dem. 8. [c] Anatomie Raisonnée P. 2. c. 7. &c.

revocem circa glandulam exteriorem, quam vocare solent innominatam. In bobus quidem tum ipsa rectè passim describitur, tum eidem adscripti ductus minimo negotio obvii fiunt, hiantibus eorum oculis in quibusdam tuberculis quæ aut glandulæ singulares sunt, aut plexus etiam earum glandularum quas supra, esse sub palpebris, ostensum est. In nostro autem genere, in quo ea glandula minor est, nervi quidem ramuli per eandem subterlabuntur, inque plures furculos tenues, rectosque diducuntur palpebram versùs contententes; hinc est, ut sicut exiles quosdam ductus de illa glandula prodeuntes primo aspectu, & perquisitione mentiantur. Id fortasse alicui incautiori imposuerit. Scilicet haud uti in brutis, ita in homine proclive est illius glandulæ ductus attingere; multùmque ego fallor, nisi bona pars eorum à quibus ponuntur, id conjecturæ innixi fecerunt. At tamen, etsi est vero plurimùm simile, nos iis ductibus non destitui, de iis adhuc plùs quàm censent aliqui, in humanis oculis quærendum puto. In angulo autem interno oculi quæ sit glandula, quæque cartilago, semirotundo nimirum isto, & ferè membranaceo limbo inquirentibus ultro conspicua, in vitulis quidem accuratè, & diligenter ab Stenone traditum est. Porro in cane, in ove, & in similibus animantibus eadem sermè comperiuntur. Estque præterea & in ipso vitulo, & in his omnibus caruncula, quam vocant lacrymalem: eademque etiam in nobis in ipso angulo interiore oculi extremos inter palpebrarum limbos se ostendit. Ea nihil aliud nisi tuberculum quoddam oblongum est ex substantia quasi densæ, compactæque carnis; facilèque ex duplicata, contractaque palpebrarum interiore membrana factum est. Atque iis parvis glandulis in his cunctis in quibus id vidi, animantibus insternitur, unde tenuissimi prominent pili, ita uti supra demonstratum est. Sed neque ea quæ in brutis, glandula, neque ea cartilago in hominibus reperitur. Loco tamen cartilaginei istius limbi cuius paulò ante mentionem faciebam, locata est in nobis carunculam inter, & oculum rubella quædam, & semilunaris membrana, quæ ex duplicata interiore palpebrarum tunica constructa est. Hæc in obvio quocunque homine unà cum caruncula longè conspicua est, diductis præsertim manu palpebris, oculoque ad angulum exteriorem abducto. Et tunc facile etiam est ibidem lacrymalia puncta, seu foraminula duo perspicere in palpebrarum limbo interiore, ubi prominentia exigua est, alterum quidem in palpebra inferiore, alteram autem in superiore, sic ut inter bina foramina caruncula ferè interposita sit. Qua quidem ex inspectione carunculæ usus cognosci potest, si non verus, certè ad veri similitudinem propiùs accedens, quàm hi qui eidem passim adscribi solent.

num. 12.

Obs. Anat.
de Gland.
Ocul.Vid. Adv.
VI. An. 45.

num. 12.

Vid. Adv.
VI. An. 44.

lent. Nam quodd humorem lacrymalem minime separet, id nempe ex ejus substantiæ descriptione pauld est ante subindicatum. Quodd autem operimenti usum præstet ei meatui qui à proximo osse incipiens ad nares introrsum pertinet; uti est à plurimis existimatum; id verò tam à veritate alienum est, quàm quodd alienissimum. Hæc mea igitur opinio est. Humor qui oculum, & palpebras alluit, sive is ab innominata, & subpalpebralis quoque glandulis, ut in brutis, sive aliunde etiam in nobis destillat, assidua palpebræ inferioris contractione, crebroque superioris motu, angulum internum versùs continenter adigitur eadem ratione qua extrinsecus in oculos illapsa ad eum angulum propelluntur. Itaque ne illic aggestus turpiter per eum angulum redundet in genam, sed lacrymalibus exceptus punctis, in nares, fortasse ad muci dissolutionem, corripitur, propterea in ipso extremi anguli hiatu, interque ea puncta carunculam lacrymalem positam judico. Eà namque effluxurus humor non modò continetur, verùm proximis utrinque punctis quasi sistitur, atque ingeritur, dum hæc palpebrarum frequenti motu, carunculam versùs apprimuntur. Quam carunculam, aut saltem eam oculi partem quæ carunculæ continens est, ut tantò facilius attingerent, in eà quam dixi, prominentià puncta lacrymalia insculpta sunt. Neque forsitan diversa admodum Galeno mens erat, cum inter disputandum de carnei illius corporis quodd oculi majori angulo incubat, hoc est de carunculæ utilitatibus, hæc conscribat. *Ne igitur per angulos excrementum effluat, neve assidue lacrymemus; prædictis meatibus corpora hæc carnosæ fuerunt apposita, quæ prohiberent quidem, ne oculorum excrementa per angulos vacuarentur, ad proprios autem meatus impellerent; & cætera quæ libro de usu partium decimo, undecimo autem capite licet reperire.* Quo ex capite alia præterea quæ huc spectant, duo cognoscuntur, unum quodd ductus harum glandularum quæ circa oculos sunt, quos nuper in brutis memorabam, Galeni solertiam non fugerunt (a); alterum quodd neque puncta lacrymalia eundem latuerunt, neque illud quodd ab his punctis aditus ad nares usque perpetuus aperiatur (b). Post verò sunt ea puncta à Berengario (c) commemorata; à Falloppio (d) autem non ea tantum, ve-

Vid. Adv.
VI. Aa. 56.
57.

D 2

rùm

[a] Ad motuum etiam facilitatem duæ quoque glandulæ in utroque angulo existunt, altera partibus infimis, altera superius, quæ meatibus non obsecant humilum in oculos effundunt: similiter ac glandulæ, quæ lingua radici attingit salivam in os derivant. [b] Quæ in palpebris sunt, sunt admodum foramina, quæ paulo sunt extra maiorem angulum: ad nasum enim usque pertinent, &c. [c] Anatom. anatom. venit. suprem. In substantia palpebrarum in quolibet angulo, seu cævo versùs nasum sunt duo foramina parva sine sine manifesta, unum in superiore palpebra, aliud in inferiore. [d] Duo foramina parva in angulo interno posita [quorum utrum est in palpebra superiori, alterum in inferiori] in viventibus adhuc hominibus, si quæ inspicere volueris, apparentia. Quæ foramina habent meatus,

rūm & isti in quos producuntur, meatus, sinusque præterea per quem meatus ad narium cavitatem pertingunt, luculenter propolita sunt. Quæ hic loci ante istorum ductuum descriptionem minime admonerem, nisi animadvertissem, à multò recentioribus Anatonicis aut unum modò, aut utrumque etiam eorum punctorum in elaboratis alioquin, & magnis humani corporis historiis esse prætermisum, tum à Professore nobilissimo, atque ab his qui illum sequuntur, perpetuum ab illis punctis ad nares aditum fuisse alicubi inter noviter inventa connumeratum. Igitur hic aditus initium capit ab lacrymalibus punctis. Hæc autem non in caruncula lacrymali, ut ab aliquo positum est, sed in eo in quo proposui, loco sunt constituta, haud tamen in ipsis tarsis, quod plerique ajunt, sed ad tarsoforum internos limites insculpta sunt. Non enim ulla omnino sunt lacrymalia

De Ocul. puncta in limitibus eorundem externis, quæque in his à Fabricio, P. 1. c. 13. atque ab alio Anatomico statuuntur, ea videlicet nihil esse aliud pos- num. 12. sunt, nisi duo orificia glandularum sebacearum quas supra in palpebris describebam. Etsi verò idem quem modò ajebam, Fabricius loc. cit. punctorum lacrymalium angustiam longè infra verum extenuabat, cum in cadaveribus omnino illa sensum effugere, docebat; re tamen

Vid. Adv. verà ea admodum angusta sunt foraminula. Quamobrem fortasse pro- VI. An. 37. xima caruncula lacrymalis tenuibus, ut dictum est, instruitur pilis; num. 12. ut nimirum quidquid visceris ad angulum internum compellitur, aut abstergendo, aut certè implicitum retinendo, prohibeat, ne exigua adeò foramina obstruantur. His autem latiores multò sunt duo mea-

Vid. Ibid. tus, in quos ea foramina producuntur. Isti verò postquam caruncu- An. 9. 40. lam lacrymalem inter se mediam ferè excipientes, ad canalem qui 48. in subjecto osse insculpitur, accessere, albo quasi nervæe membranæ amiso colore, in ampliori confluent tubum, crebris sanguineis vasculis, & fortasse etiam glandulosa substantia rubescentem.

Vid. Ibid. Qui priusquam narium tunicæ continetur, ipso suo extremo fine & An. 41. 42. orificio contrahi solet: sicque hæc quæ ad nasum à punctis lacryma- 43. 50. 54. libus via est, in utroque extremo coarctatur: quod pariter in bobus, 55. aliisque brutis servatum invenio. Nullaque præterea valvula est, qua sursum, deorsumve permeans quodpiam fluidum impediatur. Quamobrem videlicet possunt & medicamenta oculis adhibita non multò post inunctionem emungi, aut etiam expui, quod à Galeno

De Ur. Part. I. 10. c. 11.

obser-

qui sub caruncula *εὐκωδὶδ*, vel *εὐκωδὶδ* dicta univertur in quendam communem sinum in narium cavitatem desinentem per canalē propriū in osse squamoso quod internum angulum occupat, insculptum. Observation. Anatom. p. mihi 212. In quibus & glandulas palatinas p. 211. & tunicarum ventriculi, atque intestinorum structuram p. 159. & sequentibus, & fortasse etiam renum tubulos p. 179. aliaque præterea esse propolita, à me alibi indicatum est,

observatum est, & vicissim exceptus ore aliquis fumus, obstructis Vid. Adv. VI. An. 45. 66. 51. postmodum naribus, ipsoque ore, ad palpebras usque compelli, indeque, ut in quibusdam videmus tabacifugis, emitti: quarum rerum meminisse haud omnino inutile fortasse erit his, qui earum viarum affectionibus medicinam facere studuerint. Desinit porro is tubus in nasi cavitate, non exiguo sanè ab extremis naribus intervallo. Quòd si aliqui ad narium extremitatem pertingere, tradiderunt, ii certè brutorum, non hominum dissectionem in humana historia spectarunt: sed hoc nihil est, cum hos ipsos in eadem historia describere ad verbum ex Stenone videamus illum quoque alterum narium ductum Append. de Nar. Val. quem iste, ut canibus modò, atque ovibus peculiarem, proposuit. Quòd verò addidit peritissimus Vir Needhamius de quodam foramine è medio eo tubo palatum versùs tendente, neque mihi esse adhuc licuit tam solerti, ut illud perspicerem, neque ulli ex tot præstantissimis hujus ætatis Anatomicis licuisse, compertum habeo. Disquis. Anat. de form. Fac.

23. Nimius sim profectò, si in quacunque parte se se offert ali- quod Anatomicorum dissidium, in quo mihi quidpiam sit observatum, id omne exequi nunc contendam. Præstabit igitur, ut cunctis ferè aliis, quàmlibet gravibus, & nobilibus controversiis in aliud tempus omisis, de iis potissimum verba faciam, quæ attineant ad has partes quibus de partibus sæpius antea locutus sim. Ita enim minus ad absolutam earundem historiam deerit: eaque de causa nuper quoque dum res obsoletas referrem, non per omne corpus; ut potuissis animadvertere; pervagabar, sed in genitalibus, atque in larynge potissimum subsistebam. *Laryngis* igitur *Cartilaginee* (ab his enim initium ducam) ab Realdo Columbo pleræque in numero ossium habita- De Laryngis Cartilaginibus. De Re Anat. l. 1. c. 13. De Laryng. l. 1. c. 9. Anat. l. 2. c. 15. bunt, quòd in consistente præsertim ætate non modò osseas, sed medullosa refertas substantia sæpenumero comperisset. Ejus judicium Viri minimè à Casserio probatum est. Observatio verò (de qua nunc agere constitui) ea ratione à Diemerbroeckio accepta est, uti addiderit, rariùs id contingere ut eæ cartilaginee osseæ fiant; quòd autem medullosam in senibus substantiam obrineant, id verò negat posse facilè demonstrari. Illud non me fugit, qua ratione uterque possint discrepantes adeò observationes habuisse. Sed mihi cerè nihil frequentius in laryngis dissectionibus oblatum est, quàm senu- Vid. Adv. V. An. 43. m, aut etiam ad senectutem inclinantium hominum thyroideum, & cricoidem aut osseas, aut osescentes videre, multasque intus cellulas in thyroide quidem ad latera potissimum, in cricoide verò ad partem posteriorem. In his autem cellulis medullosam substantiam ea persæpe copia inveni, ut levi cartilaginum earum, seu potius ossium, compressione per foramina quibus illæ, & cricoides inprimis per-

pertunduntur, prodiret. Quare aliquando dubitarem, annon ejus liquoris pars circumjectorum muscutorum pressione ad obliniendam laryngem eliceretur, nisi præter arytænoidæas, & epiglottidis glandulas, parvas etiam alias cognovissem, quibus interior cricoidis tunica in eundem finem instructa est; essemque præterea suspicatus, annon idem liquor ad arytænoidum articulos scanderet, ubi vulgato Naturæ instituto mucilagini admisceretur, præsertim cum foraminulum quoddam singulare ad posteriorem capitulum cricoidis extremitatem interdum vidissem; sed alia quæpiam quæ hic explicare necesse non est, ab hac me dubitatione fermè retraxerunt. Cæterum in cricoide adhuc etiam cartilaginea & multas aliquoties cellulas, & magnam in his medulloas ejusdem substantiæ copiam inveni, contra atque plures de cartilaginibus in universum agentes posse fieri, arbitrati sunt. Multòque etiam sæpius totam arytænoidum basim cellulofam vidi, & medullari liquore turgentem, quamvis istas cartilagineas videre oseas potuerim nunquam. De cartilagine laryngis reliqua epiglottide rem etiam unam animadverti qua in re Anatomici non conveniunt: quæ etsi minoris momenti est, attamen propter Figurarum emendationem prætermittenda non videtur. Sunt multi qui epiglottidem ita describunt, atque delineant, uti ab latiore basi in angustum apicem extenuetur. Contra alii inferiorem illius partem multò apice contractiorem proponunt. Cum his meæ observationes consentiunt.

De Cartilaginibus
Aspera
Arteria.

24. Super proximæ *Aspera Arteria Cartilaginibus*, quonam loco esse definant semiannulares, varia ab Anatomicis tradita sunt. Pars enim scribunt id fieri ut pulmones attigerunt. Alii autem extra pulmones, ut qui ajunt, id accidere ubi arteria in bronchia diducitur, quive ubi œsophagus ab illa secedit, quique ubi eadem primum in thoracem descendit. Horum quidem assentiri possum nemini. Etenim non isti modò arteriæ parti quæ intra thoracem est, sed & duobus in quos primum scinditur, bronchiorum ramis semiannulares cartilagineas obtigere. Illos autem alios facilius sequar qui, velut primo ægebam loco, cartilagineas nolunt esse amplius semiannulares simul atque intra pulmones ventum est; quanquam scio, oppositum statui ex Galeno (a) à celeberr. Vesalio (b), atque ab his qui Vesalii delineationes acceperunt. Porro illud sic concedo, ut perfici annulos, tamen negem, qui videlicet intra pulmones ex pluribus, & diversæ quidem formæ cartilaginibus compinguntur, ut Bauhinus (c), & Re-

cen-

[a] De uf. part. l. 7. c. 3. [b] De hum. corp. fabr. l. 6. c. 4. & alib. [c] Theatr. Anat. l. 1. c. 37. ubi loquens de bronchiorum ramis, *Quorum* [inquit] *cartilagineas nunc triangulares, nunc quadratas, hunc alio modo formata per pulmones ad extremum diffeminantur*.

centiores prodidere. Est Figura in nostris libris anatomicis qua arteriæ asperæ cartilagine sic ostenduntur, ut non solum utrinque omnes in acutum delinant angulum, sed interstitium quod in posteriore arteriæ parte est, illud quoque explere totum videantur. Hanc non minus miror Cl. Homini excidisse, quàm à studiosissimo alio Professore in suam humani corporis Anatomiam receptam esse. Ex bove enim, opinor, ea Figura, non ex homine expressa est. Constat namque, in bobus, & consimilibus animalibus multò eas cartilagine esse longiores, ut quæ postquam consuetum in nobis arteriæ spatium ambivere, productis ulterius suis jam solutis extremitatibus super dorso ejusdem arteriæ passim connivent, credo, ut defendant, ne rudi, ingentique transeuntium illac ciborum mole animæ aditus intercludatur. Quo fit etiam, ut paulò æquiores Præcl. Ruyschio esse potuissent qui completos ferè annulos prehenderunt in postica vitulinæ tracheæ parte ab eodem sculptos in eo Iconismo in quo posteriores bronchialis arteriæ ramificationes primus demonstravit. Namque hujus initium, atque insertionem jam quondam cum arteriam magnam describerent, Galenus (d), & Fernelius (e) tradiderant; ut magis mirandum sit, à multis post Ruyschium scribentibus, eandem restitutam modò, auctamque bronchialem in descriptione universæ aortæ esse prætermisam. Cæterum illud in asperæ arteriæ dissectionibus non infrequenter reperitur, ut nempe aliquot ejus cartilagine extremis invicem connascantur, utque aliquot multò cæteris latiores sint. Quæ si in ulla alia, certè in prima cartilagine observavi: quippe hæc non rarò per se latior, non minùs rarò ob unius, itemque alterius cartilaginis unionem latissima est. Longitudine quoque, & imprimis figurà dissimilis aliarum est; nam sæpe omnium brevissimam vidi, formà autem plerumque ad triangulum accedentem. Quæ ferè omnia & in brutis aliquot observavi. Memini etiam in sene quodam & asperæ arteriæ, & bronchiorum cartilagine in medio osseas, & in his medullosum quidpiam vidisse. Sed de hisce cartilaginibus satis.

25. Nunc porrò quid in *Glandulis Asperæ Arteriæ* Anatomiz Professores discrepent, videndum est. Else autem glandulas in ea arte-

ria,

Vid. Adv.
V. An. 32.De Glandulis, &
Lacertis
Asperæ
Arteriæ.

(d) Altera virò pars arteria quæ à corde se promit, quæ major est (vulgò Aorta descendens) ad spinam deflectitur, quintam thoracis vertebra ascendens, & inde per totam jam spinam usque ad latum os descendit, primum propaginem quandam tenuem emittens quæ in eam dividitur thoracis partes quibus pulmones adjacent. Extrema autem ipsius ad arteriam (idest: ut in margine; ad tracheam arteriam) usque ascendunt. De dissectione, venar. & arter. c. 9. & alib. (e) de part. corp. hum. descript. c. 12. ubi incipit exponere propagines aortæ descendentes. Primus in tanta productione ramulorum editur in eam pulmonis regionem quæ spatium inter quintam vertebra, & cordis basem medium implet, cujus extrema in asperam arteriam sursum adducuntur.

T. r. sub
Lit. F.
T. a. Lit.
O.O.O.

Vid. Adv.
V. An. 37.
38. 39. 40.
41.

ria, jam usque à Laurentii (f) temporibus notum est. Sed qua magnitudine, & quo loco ex glandulæ positz sint, id verò inter omnes minimè convenit. Namque animadverti, Anatomicos, maximam partem, miliares illas & exiguas dicere, & delineare, atque in tunica interiore, aut prope hanc, earum sedem constituere. Contra perpaucos, & in his Cl. Bidloum (g) exterius super musculosam tunicam ponere, item docere, sæpius illas turgentes admodum inveniri: ex his etiam aliquem non ita exiguas delineare. Quibus ego Anatomicis non assentiri non possum. Nam certè in toto asperæ arteriæ, primorumque bronchiorum dorso, quæ cartilagine intermittunt, sublata exteriori tunica, crebræ statim glandulæ in conspectum dantur, figura subrotundæ, & ovales, sed compressæ, varia autem magnitudine, at miliaribus pleræque majores: hæ per subjectas fibras carneas intra arteriam asperam canaliculos transmittunt suos. Eà namque, & continentibus bronchiis ab antica parte secundum eorum longitudinem discissis, atque intus absterfis, appressoque subius digito, sic ut ex glandulæ comprimentur, certæ mucilaginosi humoris guttulæ prodeunt, & subjectorum foraminum indicium faciunt. Hiant autem foramina hæc passim per totum quo annuli cessant, interstitium, eà tamen ratione quæ nunc demonstrabitur. Extant in tunica interiore ceu lacerti quidam insignes ex albicantibus fibrillis compacti. Hi digitos aliquot supra asperæ arteriæ divisionem initium capiunt, & secundum ejus longitudinem dispositi, interstitiumque illud quod memorabam, tenentes, ubi ad secundam bronchiorum divisionem pervenerunt, ibi primum solent per omnem undique bronchiorum superficiem ad istorum extrema versus decurrere. Quorum lacertorum usum nunc perquirendum non existimo. Porro ea quæ dicebam, foramina, exque guttæ in his tantum locis se se offerunt quæ loca ab iis lacertis, fibrillisve eorum intermittuntur. Sunt etiam alii intra asperam arteriam lacerti quamque cartilagine cum subiecta colligantes, quos perexiguos esse musculos, ante omnes videtur Andreas Laurentius (h) indicasse. Vidi hos ego aliquando admodum extrantes, nonnullisque eorum superata una, vel altera cartilagine, tunc demum implantari, perque omnia esse eorum lacertorum similes qui non raro ad duræ matris septum medium, & interseptum eminentes adeò & prostantes occurrunt, præcipuè in cernis quibusdam capitibus; ut rectè à Cl. Pacchiono (i) admonitum est.

Sunt

(f) Hist. anat. l. 9. c. 14. Observavimus aliquando in asperæ arteriæ vivis exiguas glandulas tam ad sustentationem, tum ad humectationem. (g) Anat. hum. corp. Tab. 35. F. 3. (h) loc. cit. Interjuncta sunt inter annulos (tracheæ) membranae, in brachijs quidem omnino exangues, in hominibus (quod nemo adhuc observavit) musculosæ; ut videantur cartilagineum spatium optere muscu- lorum, & in modum X interfecantes non secus ac intercostales. (i) De duræ Mening. fabr. c. 1.

Sunt autem & sub iis lacertis brevioribus parvæ aliz glandulæ de propriis foraminulis humoris guttulas emittentes]. Eæ cum inter unam, arque alteram cartilaginem potissimum sint constitutz, simul atque breves hi contrahuntur lacerti, unaque ad alteram cartilaginem adducitur, suum necessariò humorem transmittunt. Nec dissimili ratione quotiescunque eæ fibræ carneæ contenduntur quæ inter unam, atque alteram cartilaginum extremitatem per dorsum arteriæ asperæ ductæ sunt, non potest non is liquor propelli qui per canaliculos inter eas fibras transductos ab illis quas primo loco descripsi, glandulis corrivatur. Quas quidem glandulas si quis optet diligentius cognoscere, is inferiorem ejusdem arteriæ truncum inspiciat; hic enim solent; nec sine ratione; & majores esse, & conseriores. Quòd si præterea in eorum cadaveribus perquiret quos inflammatio pulmonis sustulerit, cum in his lento, & subalbido ichore scatent, atque turgere multum soleant, minimo negotio in conspectum dabuntur.

26. Inter reliquas glandulas quæ factæ in asperæ arteriæ gratiam existimantur, facile *Thyroidæa* præcipua est. De qua duas præsertim video inter Anatomicos esse dissensiones, alteram, an glandula una sit, alteram, an peculiari ductu instruat. Sunt ergo perpauci qui unam glandulam esse, ponunt, in quibus sunt Hornius (k), atque Casserius (l), quorum iste tamen alicubi in hac re sibi ipsi non constat, unam tamen pinxit in eo Iconismo qui postea à Bartholino, & Diemerbroeckio recusus est. Sed pars multo maxima Anatomicorum binas esse glandulas, tradunt, tum Vesalius (m), quique ejus delineationibus usi sunt, hinc atque hinc unam à lateribus summx asperæ arteriæ, inque medio penitus disjunctas depingunt. Quos ego ab ovium, boumque, & consimilium brutorum anatome fuisse deceptos, dubitandum non existimo, propterea quòd in hisce animalibus ea pars glandulæ quæ utrumque lobum continuat, quamque isthmum à nupero quopiam Scriptore vocatam scio, cum gracilis valde est, tum verò, superaggesto, intertextoque adipe, latere solet. Contra in homine longè ea pars conspicua est: quæ infra cricoidem in transversum posita lobi utriusque, non supremam, ut aliquis pinxit, sed infimam solet partem connectere. Inde lobi utrinque ad thyroididis latera inferiora pertingunt; ut tota glandula crescentis lunæ imaginem quodammodo repræsentet, nisi quòd plerumque ab isthmo, vel ab alterutro lobo exilis, sed longa Appendix glandulosa sursum per thyroididis faciem producit. Et quando in hujusmodi disquisitiones descendimus, haud alienum est admonere,

De Thyroidæa, aliisque aliquas Glandulis.

T. I. Lit. M. N. o.

Vid. Adv. V. An. 35.

Vid. Adv. VI. An. 92.

E

etiam

(k) Apud Bartholin. Anat. quart. renov. l. 2. c. 11. (l) De Laryng. Tab. 15. F. 3.
(m) De hum. corp. fabr. l. 2. c. 21. Fig. 2. 4. 5.

etiam Prostatas à multis Anatomicis ceu duas glandulas esse propositas, quas tamen antiquissimus Auctor Herophilus (*h*) ἀδονοειδῆς ὡς ἡ δακτύλος, & post hunc Vesalius (*o*), Fuchsius (*p*), vestrique Arantius (*q*), & Varolius (*r*), atque alii præterea etiam Recentiores, quos inter Cl. Litrius (*s*), corpus, ut revera fuit, unicum appellare. E contrario autem Tonfillæ glandulæ, quas, sicut sunt, ita duas esse, Majores tradiderant, à præcellente hujus memoriæ Anatomico una continens, & perpetua glandula dictæ sunt, nempe ob interjectam in extremo palato, & linguæ radice glandulosam expansionem: qua is quidem in re videtur, nisi ego plurimum fallor, sui se dissimilem præbuisse. Et si enim ejusmodi Viri, eorumque qui hunc sequuntur, auctoritas alios omnes, serè uno excepto Nuckio (*t*), in eandem sententiam pertraxit, illud tamen certum est, utramque tonsillam consistentiâ, colore, secreto succo à memoratis expansionibus glandulosis fatis differre, & præterea ab iisdem penitus esse distinctas, ut quæ propriis finibus continentur, tunicâque peculiari in ove præsertim, cane, bove (in quo manifestè in tres divisæ sunt lobos) circumcirca concluduntur. Sed ut eò unde digressus sum, redeam, unam quidem esse thyroidæam glandulam, certum est; an verò ductum peculiarem habeat, ambiguum. Hinc enim Galenus (*u*) aut quisquis est auctor ille qui librum de Voce, & Anhelitu scripsit, negat, eam glandulam quemquam ejuscemodi canalem obtinuisse; idemque docet peritissimus Vir Caserius (*x*): quorum ea res testimonium adjuvat, quòd in ductuum consimilium anatome longè plùs fuerint, quàm à multis creditur, exercitati. Constat namque, eisdem in his ipsis librorum locis in quibus thyroidæam ductus esse, negarunt, maxillarium utrumque canalem agnovisse: qui canales enimvero, uti Eruditis notum est, neque aliis antiquis Anatomicis fuerunt ignoti, & in his Achillino vestro (*y*) homini, ut illis temporibus, bene docto, cujus in scriptis unum (*z*) quoque ex iis arcanis reperio quæ Fabricius (*a*) postea suo cuidam Amico observata pri-

mò

(*h*) Ita omnino apud Fuchsiū de hist. hum. corp. l. 4. c. 1. (*o*) De hum. corp. fabr. l. 5. c. 15. (*p*) loco modò cit. (*q*) Observat. Anat. c. 36. & alib. (*r*) Anatom. l. 4. c. 1. (*s*) Memoires de l'Academ. Roy. des Scienc. 1700. (*t*) Sialograph. cap. 2. in fin. (*u*) Tract. 2. Lingua autem habet duas glandulas in quibus sunt due vene in quibus currit saliva ad linguam, & ad totum os. Collum autem habet duas glandulas in quibus generatur humiditas. Sed ex duabus glandulis que sunt in collo, non proveniunt vene in quibus currit humor, sicut proveniunt ex duabus glandulis lingua. (*x*) de Laryng. l. 3. c. 1. ubi transmissionem humoris thyroidæarum, ait, non fieri glandularum more qua lingue adjacent, à quibus due vene ad linguam vergunt humiditatem salivalem sursum percolantes, sed omnino omnino venis distinctas &c. (*y*) Annotation. Anatom. Duo fontes saliva, in quibus stylus intrat, sunt manifestè appropinquantes juxta linguam: & ibi sunt carnes glandulæ. (*z*) Ibid. Urea, cujus foramen est p-pilla, aperitur in medietate luminis, excessivo constringitur in suo foramine. (*a*) de Ocul. P. 3. c. 6.

modò esse, arbitratus est. Nec verò ex iis Anatomicis qui post Placentinum claruere, quemquam memini legisse qui in thyroidæa peculiarem ductum demonstraverit, etsi aliquot legi qui de ejusdem usus ita scribunt, quasi eam intra laryngem ductum promittere, constaret. Novissimè tamen Cl. Sodalis noster Nouefius in ea epistola quam ad alterum ex nostra Academia Præstantissimum Virum Dominicum Gulielminum quartam (b) dedit, non levem spem facit, peculiarem ductum in ea glandula à se compertum, cum aliis rebus anatomicis aliquando iri demonstratum. Interea autem dum vobiscum exercitissimi hominis promissa expecto, atque desidero, ea non pigebit communicare quæ observanti mihi in thyroidæa glandula se se obtulerunt. Igitur cum eam glandulam tumefactam, & renitentem; quo quidem vitii genere sæpe admodum solet tentari; cultro anatomico pluries subjecerim, vidi illam quasi ex subrotundis vesiculis varia magnitudine, subflavoque, & lento liquore imbutis ex omni parte coagmentatam. Eæ vesiculæ nativi ipsi glandulæ acini esse videbantur, remorantis humoris vi in eam magnitudinem dilatati. Namque ipsa glandula, in sanissimo quoque corpore inspecta, ex innumeris constare frustulis, sive acinis invenitur: qui in bobus, isthmo glandulæ, aut extrema loborum crepidine luci obversa, subrotundorum specie corporum, nullo negotio conspiciuntur. Num verò ab acinis secretus liquor in lymphatica vasa, an potius in peculiarem ductum confluat, cum neque ipsa morbi vi distenta glandula, neque ingentia boum corpora, ut in quibus illa cæterarum partium amplitudini minimè respondet, nihil adhuc mihi satis, ut cuperem, explorati, & certi præbuerint, non videtur hic pro re comperta esse ponendum. Relinquitur, ut quid conjecturâ assequi, possim, aliis productis observationibus videamus. Illud itaque certum est, de thyroidæa glandula & in boum, & in hominum cadaveribus mollemquendam, & obliniendo, lubricandoque idoneum succum communi isti amygdalarum oleo longè confimilem (quo succo ea plerumque multo imbuatur) dissectâ, compressâque eadem, exprimi posse. Præterea animadverto, eam ipsam glandulam his quatuor musculis qui à sterni jugulique regione in os hyoide, thyroideumque cartilaginem protendantur, item supernis coracohyoidum ventribus subjectam esse sic uti nequeant hi muscoli in vociferandi, edendique motibus ad suos, qui retro nempe siti sunt, immobiles terminos omnino contrahi, quin continuò, prominens glandula, obnitentibus imprimis retropositis cartilaginibus, comprimatur. Ea cum se ita habeant, si porro ad notum respiciamus Divini Opificis institutum in

Vid. Adv.
V. An. 45.

E 2

fali-

(b) Lettres de G. Desbois, &c.

salivalibus, in mucosis urethræ, aliisque glandulis prope, aut subter musculos ipsis quæ humectandæ sunt, partibus subliervientes, opportunissimè collocandis, nonne, Sodales, sic videtur, faciliè à thyroidæa ductum aliquem promitti aut in pharyngem, atque œsophagum, quos nempe ab lateribus illa attingit, aut potius in summam asperam arteriam, cui revera ad primæ cartilaginis, atque cricoidis latera artissimè annexa est?

De Muscu-
lis Cora-
cohyoidis.

T. 1. Lit.
T. V. x. Y.

27. *Coracohyoides Musculos*, quos paulò ante memorabam, multi, gravesque Anatomici & nuperi, & antiqui, quanquam nuperi magis, sed tamen & nuperi, & antiqui à coracoidæ scapularum processu nasci, posuerunt. Contra alii, & in his Galenus (c), Vesalius (d), Valverduus (e), Fuchsius (f), ut reliquos nunc omittam, non à processu coracoidæ, sed ab eo scapularum latere quod costam superiorem vocant, eisdem musculos deduxerunt; ut minimè scriptum ab Riolo (g) oportuerit, omnes *Anatomicos* perperam in processu coracoidæ illorum originem statuisse. Ego verò etsi posse fieri, non negabo, ut pars utraque Anatomicorum verè id quod posuit, aliquando observaverit, nunquam tamen memini, eos musculos coracoidi insertos, sed ei semper quod dicebam, scapularum lateri, conspexisse: Vosque idem mecum & aliàs, & cum nuper publicè, pro Cl. Professore Valsalva Parmam accersito, humanum corpus dissecare jussus sum, plures observastis. Nempe inter processum coracoidem, eumque locum unde is musculus initium capit, ea saltem ampla fissura interest quam rectè Vesalius (h), & Fuchsius (i) finem quandam instar semicirculi appellant, Laurentius autem (k), Bauhinus (l), aliique præterea, Iconismis sæpe propositis, memorare non omitunt. Quæ adjicere hic volui, cum ab Auctore præstantissimo dubitarum sciam, an quisquam omnium de hac fissura mentionem fecerit.

De Muscu-
lis Laryn-
gis Pro-
pria.

De La-
ryng. P. 1.
c. 3. &
alib.

28. Etiam in pluribus ex iis Musculis qui laryngis cartilaginibus sunt attributi, occurrere multa video de quibus non convenit inter Anatomicos Professores. Namque ut dicere prætermittam de gemino Epiglottidis Levatore, qui nempe musculi à gravissimis Anatomicis, permultis aliis, & meritò quidem, reclamantibus, in nobis non minùs, quàm in bobus, ovibusque, positi sunt; at certè de duobus aliis musculis quos Fabricius eidem cartilagini deprimentæ addixit, non videtur reticendum. Igitur cum musculus Thyroarytenoidæ esse in

[c] De anat. admin. l. 4. c. 10. & de vocal. instr. dissect. l. 4. c. 10. & alib. [d] De hum. corp. fabr. l. 2. c. 18. [e] Anatom. corp. hum. l. 3. c. 12. [f] De hist. hum. corp. l. 2. c. 11. [g] Anthropogr. l. 5. c. 16. & Schol. Anat. &c. [h] De human. corp. fabr. l. 1. c. 21. [i] De hist. hum. corp. l. 1. c. 25. [k] Hist. Anat. l. 2. c. 30. [l] Theatr. Anat. Vid. Explic. Tab. 16. lib. 2. Fig. 7. &c.

In plures videantur divisi, Fabricius supremas eorum partes pro Epiglottidis Depressoribus accepit, ut quas hujus cartilaginis radici insertas esse, contendebat. Contra Placentinus huic sententiæ posse accedere se, negat, propterea quòd nullæ omnino musculorum eorum fibræ epiglottidis radicem attingant. Mihi verò etsi admodum sæpe accidit, ut in bobus summas eorundem musculorum fibras infimæ epiglottidi infixas compererim, easque præterea ceu in peculiarem, & extantem muscolum & in iisdem animantibus, & in nostro genere conjunctas viderim, placet tamen potius ut Casserii judicium sequar. Namque animadverto, non immobili epiglottidis parti, qualis ipsius radix est, fibras hasce inferendas fuisse, si id Natura spectasset, ut earum ope illa cartilago inflecteretur; neque accideret; ut eadem fibræ modò radici epiglottidis, modò verò summæ thyroïdi infixæ omnes reperirentur: quod ultimum in canis, itemque in vervecis larynge nuper mihi observatum est. De illo autem musculorum Pari cui Cricoarytænoidæo Posteriori nomen est, hic mihi aliquid dicendum esse, non existimo. Quamvis enim Professores nobilissimi universas eorum fibras & à cricoidis basi enasci, & rectà sursum ire, posuerint, & quipiam insuper, hac quoque ætate, longè aliter atque oportebat, easdem fibras delineaverint; quamvis etiam Auctores, minimum, quinque legam qui eosdem omnino musculos in suis descriptionibus prætermittunt; sunt tamen hi musculi inter proprios laryngis ferè maximi, tum verò facillimè in conspectum dantur, ut proclive admodum cuique sit, utrùm adsint, & qua tendentia, quibusque ex locis procedant, vel prima quaque inspectione cognoscere. Præstat ergo uti ad aliquid dicendum progrediar de aliis laryngis muscularibus fibris paulò indagatu difficilioribus, quas alii muscolum, alii musculorum Par, quidam transversum, nonnulla pars obliquè ascendens, alii denique Arytænoidæum, alii Cricoarytænoidæum Superius vocant: tot videlicet, & tantæ de divisione earum fibrarum, de tendentia, deque earum terminis sunt dissensiones. Quibus de rebus ita mihi observatum est. In bubulo quidem genere, itemque in ovillo eas inter fibras conspicuus tendo secundum laryngis longitudinem interjectus est: illo in duos musculos, seu potius in duos ventres partiuntur. Hinc Vesalius, ut quem publicis in Theatris non hominum, sed brutorum semper larynges dissectuisse, de Columbo oculo teste cognoscimus, eas fibras in geminos musculos bipartitas descriptione, atque iconismo proposuit: quem magna pars Anatomicorum secuta est. Sed ii quoque alii Anatomici qui duos musculos esse, negant, eum plerique tendinem in medio ponere non omittunt, eadem re, opinor, decepti, eò facilius,

De La-
ryng. l. 1.
c. 6. 17. 18.
& l. 3. c. 6.
Vid. Adv.
V. An. 35.

De hum.
corp. fab.
l. 2. c. 27.
De Re
Anat. l. 1.
c. 13. &
alii.

T. 3. F. 1.
Lit. k.

Vid. Adv.
VI. An. 89.

ciliis, quod etiam in nobis alba quædam lineola, ceu similis tendo, produci solet per earum fibrarum tergum, quæ tamen linea in superficie tantummodo hæret, penitusque integris & illæsis subjectis fibris, minimo negotio separatur. Porro in nobis quæ earum fibrarum anticæ, seu interiores sunt, hæ solent ab una ad alteram arytænoideam transversæ duci. Quæ verò post has locantur, sæpe in plures junctæ fasciculos, ab alterius arytænoidis basi, aut etiam à contigua cricoide exortæ, atque ad litteræ X similitudinem decussatæ, in oppositam arytænoideam insiguntur. Cæterum vidi etiam, neque admodum infrequenter, aut eas transversas fibras desiderari, aut esse unum modò obliquum fasciculum, aut denique eos fasciculos non decussari, sed hinc, atque hinc proclinasas fibras inter utramque arytænoideam, ad modum externi geniohyoidæi Paris concurrere, nisi quod nulla hic tendinosa linea interponebatur. Quæ nempe omnia minutè hic persequi non me piguit tum ne adèò mirum sit, tot extitisse super re hac Anatomicorum dissensiones, tum quò magis magisque constet, non esse una agendi norma admirabilem Naturæ vim circumscriptam, sed aliàs hanc, aliàs illam operandi rationem insistere, modò in una generatim re sibi constet, atque unum eundemque usum dispari structura consequatur. Quod cum in aliis præterea musculis, in spermaticorum, vasorumque aliorum origine, & distributione, multisque rebus ejuscemodi conspicuum sit, tum, meo judicio, in Osse Hyoide, iisque Sinibus quos appellant Pituitariis, longè est manifestissimum. Hyoide namque os teretibus aliàs ligamentis, aliàs membranis, aliàs verò cartilaginibus etiam, aut ossiculis longitudine, numero, figura diversis cum supernis cartilaginibus scutiformis processibus, imprimisque cum processibus styloïdibus colligatur. Pituitarii autem Sinus tot obnoxii varietatibus compleruntur, ut demirandum minùs sit, quod à pluribus ethmoidæi, à quibusdam verò mulò insigniores sphænoïdæi, & maxillares, ab aliquo demum præter frontales cæteri omnes, hac etiam tempestate, omittantur. Ut enim ego prætermittam, maxillares sinus, quod rarius est, nullos me in muliere quadam vidisse, certè ethmoidæos, qui sex omnino statuuntur, aliàs plures, aliàs verò pauciores numeravi. Sphænoïdæos non sub sella, sed ante ipsam non semel vidi, aliquando inter se admodum inæquales, sæpe etiam duorum loco quàm amplissimum unum inveni, nullos denique interdum comperi, quæ aliis quoque ante me accidisse, memoriz mandatum est. Frontales verò in quatuor nonnunquam partitos, aliàs duos quidem, & inter se æquales, aliquando dexterum majorem sinistro, at non rarò sinistrum majorem dextero observasse memini: quod item in High-

Highmori Tabulis expressum est; ut mirum planè videri possit, contra à Viro peritissimo dextrum semper præ sinistro majorem esse pronunciatum. Vidi etiam à dextris frontalem sinum desuisse, atque ut paucis cuncta complectar, rarò admodum contigit, ut illos sinus in uno atque in altero capite ad eundem modum adinvenirem. Quam porrò varietatem uti ab Natura in his, atque hujusmodi rebus servari video, ita à pluribus qui de iisdem, rebusve similibus scripserunt, dissimulandam non putassem, si quidem veram earum historiam nobis erant proposituri.

29. Jam verò ut ad celeberrimam controversiam veniamus, multa super *Hymene* ab Anatomicis disputari, notum est: de quo cum alii alia scripserint, tum inter cæteros laudari video qui contractum vaginæ initium, quive annulum peculiarem, aut qui demum myrtiformes qualdam carunculas hymenem esse, posuerunt. Quorum primis ita assentiendum esse, judico, ut eorum tamen quos altero loco memorabam, sententiam pariter comprobemus. Sic enim mihi in virginibus integerrimis observatum est. Præter infimæ vaginæ angustiam, interna hujus tunica, ita uti in valvularum structura accidit, duplicata ibidem, & nonnihil primum ex vaginæ ipsius substantia, mox nihil fermè nisi tenuissima complectens vascula, circumcirca insignis annuli specie assurgit: quæ alii aliter, at satis commodè Andreas Vesalius, ut mihi quidem videtur, exposuit. Nec rarò contingit, ut ea tunica quæ annulum hunc facit, iisdem confertissimis prominentiis, seu mavis papillis exasperetur quibus eandem in vagina inæqualem fieri, supra demonstratum est. Aliquando etiam eam annuli partem quæ urinæ meatui statim subest, lamellæ plures, aliz aliis antepositæ efficiunt. Atque interdum accidit, uti ab eadem summa parte ex ipsa prorsus hymenis substantiâ firma lamina parvæ institæ, aut columnæ modo deorsum rectâ demittatur, cumque annuli inferiore parte commissa, illud in duo spatium dividat quod medium intra annulum relictum est. Quod perrarò fieri, credidissem, nisi & mihi nuper observatum esset, & publicè Cl. Valsalva noster unum intra annum bis ostendisset: ut hinc intelligi jam possit, quare hymen interdum etiam *Virginea*, seu *Virginis Columna* ab eruditissimis hominibus sit appellatus. Porrò qui carunculas myrtiformes hymenem esse, constituerunt, hi mihi, intactas virgines aut dissecuisse, aut probè observasse non videntur. Carunculas namque istas nunquam ego nisi in mulieribus his comperi quas virum expertas esse, constabat. Quare ab Doctis Viris Riolano, atque Munnickio illud verissimè factum censeo, quòd eas carunculas non hymenem, sed dilacerati hymenis reliquias existimaverunt. Quod præterea ex for-

Corp.
hum. Dis-
quis. T. 16.
F. 4.

De Hyme-
ne.
T. 3. Lit.
G. G.

Vid. Adv.
IV. An. 23.
24.

De hum.
corp. la-
br. l. 1. c.
15. & alib.
num. 13.

Vid. Gasp.
à Reyes
Elys. &c.
qu. 39. &
Bauh. Th.
Anat. l. 1.
c. 39.
Anthrop.
l. 2. c. 35.
Anatom.
n. 31.

ma,

ma, substantiaque illarum cognoscitur, & ex eo quòd neque certus earum numerus est, sicut ne locus quidem. Neque tamen in his omnibus apparent mulieribus quæ virorum notitiam habuerint. Cum enim annulus aliàs angustior, aliàs lator, inque his valentior, in his infirmior, nec minore penis varietate in altero sexu reperiatur, id nimirum aliquando accidat, necesse est quod Hieronymus Mercurialis aiebat, ut paulatim placido, diuturnoque concubitu longè latèque sine ulla effractione dilatatus annulus obliteretur.

Var. Lect.
l. 6. c. 25.

30. Multræ in muliebribus mihi occurrunt Anatomicorum dissectiones: quarum plures, ne longum hodie nimis faciam, in aliud tempus rejicio. Quare aliàs quid circa clitoridis usum sentiam, opportunitus demonstrabitur: qua occasione ut in ovibus, & præcipuè in vaccis ea mirificè intorqueatur, & quæ in naturalibus utrarumque prope clitoridem, quæque in vaccis sub ipso urinæ meatu fovea occurrat; duos præterea oblongos musculos qui taurini genitalis utrumque latus stipantes, denique infra coronam latè inferuntur, aliaque hujusmodi proponemus. Sed de controversia celebratissima: rectène vivipararum animantium testes, & tubæ pro ovariis, atque oviductibus habeantur; quoniam aliis in utramque partem observatum est diligenter, & copiosè disputatum; nempe operæ pretium facturus non videor, si aut nunc agere constituam, aut aliàs acturum me,

Nonnulla
de Ovariis,
& Tubis
Fallopianis.

T. 3. Lit.
Q. Q.

Quoniam tamen per sæpe à me, Sodales atque Amici aliquot, postulastis, quid circa tubarum iter, & positum, quidque de testium constitutione observaverim, quæ res inter cæteras aliter ab aliis in ea controversia poni solent: ne quid obsequio, & necessitudini negasse videar, hæc modò obiter habeatis. Est Celeberrimus nostrorum temporum Anatomicus qui in suis Chirurg. Observationibus ita scripserit: nisi tot cadavera dissecuisset, nunquam fuisse se crediturum, tubas Falloppianas frequenter adeò in mulieribus obstructas esse. Ego verò, etsi tanti Hominis fides longè spectatissima mihi est, libensque fateor, meum hunc in re anatomica mediocrem usum nullo modo esse cum longa Viri exercitatione comparandum, eodem tamen veritatis studio affirmare non verebor, me sæpius tubas primo quidem tentamine, primaque inspectione alicubi, & præsertim ad uterum, occlusas existimasse, re tamen vera post accuratam perquisitionem, dissectionemque vix unquam clausas comperisse. Neque interim nego, id eas aliquando vitium tentare; at sæpe adeò & frequenter afficere, id verò fateor minimè mihi in cadaverum dissectionibus respondere. Quod autem ad tubarum positum, ac tendentiam attinet, etsi aliàs aliter inveni dispositas, longè tamen sæpius ita me mini comperisse, ut ab eo positu quem in Graafii Tabulis habere video,

Vid. Adv.
IV. An. 41.

De Mu-
lier. Org.

deo, maximopere discreparent. Postquam enim tubæ testium dorsum conscenderunt, velut à Cl. Viris Stenone, & Sbaraglio vestro observatum est; tum frequenter solent post testiculos se se demittere, infraque istos suis, aliàs deorsum, aliàs sursum spectantibus orificiis propendere. Denique non dici potest, quàm sæpe aliquid in testibus seu potius ovariis invenerim quod ab sana nativæque eorundem constitutione longè esset alienissimum. Namque ut omittam pure taboque plenas vesiculas quas incredibili prorsus numero in teste quodam ad magnitudinem pugni adaucto nuper cum Amicis conspexi, aut aliàs in alio teste repertas ceu vesiculas quasdam duas quarum altera ossecebat, altera jam ossea planè evaserat, aliaque ejusmodi, videlicet quæ non ita esse frequentia solent; certè intra testiculos quasdam cellulas sæpe invenio quarum alix prasina, alix cinerea, prope omnes verò etiam ferruginea & nigra tunica continentur, inque his nigrum quoddam, & molle corpus quod nisi concreti sanguinis grumus est, nihil tamen magis quàm grumus sanguinis esse videtur. Qua de re, aliisque præterea consimilibus cum fortasse olim in sectionibus morbosorum cadaverum sim dicturus, nunc eadem, cæterisque in quæ obiter incidi, jam dimissis, ad ulteriora properabo.

31. Ex omnibus Prosectorum dissidiis quæ in mulierum naturalibus adhuc supersunt, tria, non amplius, seligemus quæ circa totidem Fluidorum in iisdem partibus se se ostendentium scarurignes & fontes versantur: hæc tria cum legero, aliud hodie ex meis Adversariis Anatomicis non proponam. Igitur præter lacunas quæ circa extremum urinæ meatum desinunt, indeque, ut Alexandro Benedicto (a), aliisque præterea notum fuit, non prolificum muliebre semen ejaculant, Regnerus Graafius (b) in ea Tabula in qua vaginam à posteriori parte ostendit apertam, duo, vel tria inferius in ipso vaginæ orificio adjecit foramina, quæ nullà tamen peculiari descriptione, nullà explicatione exposuit, & ab latere tantum dextero collocavit. Hoc factò nuperi adeo, atque solertis Anatomici ea videri poterant in dubium vocari quæ ante ipsum Spigelius (c), Rolsincius (d), Bartholinus (e), qui quæ præterea ab hoc citantur, de hujus gene-

Apud
Svamer.
Mir. Nar.
De Vivip.
gen. Scæ-
pl. 2.

De Lacunis
Fossa mu-
liebris.

T. 3. Lit.
G. G.

F

115

(a) Hist. corp. hum. l. 2. c. 25. *Menstrua ex venis quoque duabus secundum os pubis intra urinæ exitum transiunt: ex ea parte & feminatum non prolificum semen in tota effunditur tanto in puerisque impetu, ut masculorum more longius exsilis.* (b) de Mulier. Organ. (c) De hum. corp. fabr. l. 8. c. 19. *Duo cæca foramina statim apparent diductis labiis, sed formæ tantum in vivis, cum admodum parva sint, in quibus serosus quidam humor non parva quantitate prodit qui maris pubem in coitu madefacit.* (d) Ordo, & method. generat. dicatar. part. 1. 2. c. 41. *Duo foramina ad latera vestibuli finis muliebri utrinque parva vix velut operculo testis occurrunt, &c.* (e) Anatom. quart. renov. l. 2. c. 32. *In fissa diductis labiis apparent duo foramina, sed serè tantum in vivis, imprimis post coitum, vel in graviditatis teste Plazzone apud Rhodum, cum admodum parva sint, in quibus serosus quidam humor non parva quantitate prodit qui maris pubem in*

ris foraminibus jam tradiderant. Hi namque bina foramina unde in concubitu serum quoddam profunderetur, unum utrinque ab lateribus fossæ, ceu res perpetuas, & exploratas, perspicue, & diligenter posuerant. Cui dubitationi etsi postea occurrit Cl. Casparus Bartholinus (f), sive, ut alii malunt (g), exercitissimus Verneyus, unam utrinque glandulam sub plexu retiformi inveniendò peculiari ductu, nimirum, ut ego existimo, bino eodem Spigelii, & cæterorum foramine, ad vaginæ initium pertinentem; quoniam tamen circa istas res aliquantò aliter observasse mihi videor, id omne vobiscum, qualecunque est, Sodales optimi, communicabo. Primum itaque illud compertum mihi est, præter lacunas ad glandosum urethræ corpus pertinentes, de quibus hoc quidem loco non agemus, Foramina cætera singularia quæ circum vaginæ initium statim ante hymenem, vel si hic laceratus est, ante carunculas myrtiformes, aut sedem earum disponuntur, haud rarò duobus plura inveniri. Aliis namque bina, modò terna, aliquando etiam quaterna in singulis utrinque lateribus numeravi. Præterea nonnunquam accidit, ut inferius prope in medio unum viderim. Nuper quoque unum sub ipsa fermè clitoridis glande suberat in quo brevis ductus in transversum positus desinebat: quali, opinor, ductu ea fortè matrona decepta est quæ sibi de clitoride semen profluere, cum Diemerbroeckio conquerebatur. Porro ea foramina quæ ab uno latere fossæ extant, neque ordine, neque loco, neque numero his quæ ex adverso posita sunt, magnopere solent respondere. Suntque item aliqua eorum quæ leviter prominent, alia quæ minimè: atque in propatulo interdum sunt, interdum verò carunculis antrorsum coincidentibus illorum aliquot operiuntur; ut hinc quoque factum videatur, ut complurium Anatomicorum perspicaces alioquin oculos subterfugerint. Cuicunque tamen eorum vel crassiorem setam immittere nihil prorsus negotii est. In singulis namque ductus crassitudinis modicæ terminatur, longitudinis autem, & tendentiæ disparis, sic ut alii fursum vergant, alii deorsum, alii apicem auricularis digiti transversif adæquent, alii excedant, contra alii infra hanc longitudinem sint. Ex his autem ductibus qui à lateribus medii sunt, unum ab utroque latere aliquoties vidi qui ad glandulam subrotundam pertingeret magnitudinis non contemnendæ, inque eo loco constitutam qui locus à Casparo Bartholino indicatus est. Erant intra glandulam, quasi recepta-

Anat. l. 1.
c. 26.

T. 3. ** &
Lit. H.

De Ovar.
Mulier.

coitu madefaci. Utrinque parva vasa velut operculo tella, notante Roeslinio. Quo tendens meatus, ignorat Lindannus. Non dubito, esse vasa excretoria, seu lymphatica ex glandulis fossæ serum profundius, veins in superioriùs ductus salivales. (f) De Ovar. Mulier. (g) Traité du Fœtus par M. Tauvry, & Anatomie Raisonnée. Vid. etiam Zodiac. Medic. Gallic. A. 1680. M. Mart. &c.

ceptaculi & pelvis loco, plures vesiculæ sive cellulæ altera in alteram apertæ quæ limpidò humore redundabant: ex his illi ductui initium erat. Sed neque vesiculas, neque ipsas potui glandulas in omni cadavere comperire. Et si verò nulla mihi glandula, nulla vesicula apparere solet unde ductus cæteri exoriantur, semel tamen inter infusam vaginam, & anum duas cellulas vidisse memini quibus de cellulis unus, atque alter inferiorum ductuum proveniebant. Solent ductuum eorum occasione duo vaccina vasa commemorari quorum bina pariter plerumque orificia, apertâ vaginâ, super ipsa extrema urethra conspiciuntur. Hæc mihi non in vaccis modò, verùm & in ovibus apparere: nec fortasse in aliis ejusmodi brutis desiderantur.

Vid. Adv.
IV. An. 35.

32. Sicuti verò inter dissectionum Magistrorum convenit, ex hisce ductibus qui ad vaginæ orificium sunt, salax illud serum quod perperam vocatum est semen mulierum, proflire, sic non immeritò inter eosdem dubitatur, num aliqua seri ejusdem portio ab ipsa quoque cervice uteri corrivetur. Cum ergo Hornius (a), itemque Graafius (b), & præterea qui utriusque auctoritatem sequuntur, pituitosum ejusmodi serum ex cervicis uteri foraminulis elici posse, proposuerint; contra alii, in quibus esse animadverto Verheyenium (c), atque Bergerum (d), glutinosum & viscidum succum ex iisdem porulis prodire, testantur; additque ille, credibile esse, hoc ipso, non alio, glutine in his omnibus quæ utero gerunt, internum, ut notum est, matricis osculum impediri. Sed rursus Profectores alii existunt qui, ut glutinosum ibidem succum agnoscant, huic tamen à cervice uteri destillare, non concedunt. Namque alterum memini legere qui ejusdem prorsus rationis mukum & in Falloppianis tubis, & in superiore utero inesse, tradat, ita uti ipsius origo multò altius repetenda videatur; alter (e) verò infra uteri orificium esse, ait, plexum glandulosum, & subrubentem, mucoque, ubi comprimitur, manantem: per hunc, quamvis fortasse non æquè semper conspicuum, eam viscidam lentamque mucilaginem separari. Neque hic videtur prætermittendum quod Cl. Sodalis Nouefius (f) ante hos quinque & viginti annos in uteri orificio observavit. Huic nimirum parva quædam peculiaris feminis inesse conceptacula, quod semen ei quidem quod in virilibus paratur testibus, colore, & consistentia respondeat, quodque ex subrotundis tuberculis, expressionis vi in exteriori ejusdem osculi membrana excitatis, per foraminula

De fontibus cuiusdam muci ad cervicem uteri occurrentis.

F 2 quæ-

(a) Prodrom. (b) De Mulier. Organ. c. 8. (c) Corp. hum. Anatom. tr. 2. c. 23. (d) Physiolog. Medic. l. 2. c. 1. (e) Cl. scilicet Joh. Jacobus Harderus in Apiar. obs. 58. in schol. & alibi. (f) Zodiac. Medicogall. 1687. M. Februar. & Lettres de G. Desnoues, &c. p. 79.

quædam prorumpat. Et hæc quidem omnia legenti mihi comperta sunt. Dissecanti autem ad hunc modum observatum est. Sive ego mulierum, seu vaccarum uteros secem, eadem mihi quæ innumeris quoque Prosectoribus, lenti muci, & limpidi, nisi quoddam ad flavum nonnihil vergit, in summa vagina, itemque in cervice copia occurrat. Qui autem succus in suprema cervicis parte est, reliquoque utero, quique est in tubis Falloppianis, is verò mihi satis dissimilis videri solet; ut illius propterea descripti muci scaturigines & fontes in ipsa cervice, osculoque uteri quærendos credam. Quos dum assidue perquiro, ecce quasdam vesiculas animadverto varia magnitudine, omnes verò subrotundas, aut ovales, internam prope totam cervicis faciem confertis agminibus obtinentes. Hæ non mihi primo observatæ sunt; namque eas ibidem sæpenumero comperiri, auctor olim fuit Graavius (g): quas postea Barlius (h), atque Orlobius (i) confirmavere, & Præstantissimus quoque Litrius (k) observavit. Attamen suspicatus interdum sum, easdemne isti quas ego, vesiculas consideraverint, cum plerique eorum hydatides esse, judicent, addatque Orlobius, eum qui inerat, humorem ab infusito iidem vulnere non sine salu prorupisse. Ut ut est, certè ego lentum semper istum humorem, seu potius mucum esse, observavi, quem ex iis vesiculis multum exprimo, quemque sicuti cum liquore hydatidum quæ circa testes, tubasque occurrebant, aliquando comparatum, magnopere inveni dissimilem, ita ejus muci qui in cervice, & summa vagina est, nunquam non simillimum animadveriti. Porro ex vesiculæ nunc plures, aliàs pauciores intimæ cervicis tunicæ sunt intertextæ, ita uti ex altera parte in cervicis cavitate promineant, ex altera intra ejus substantiam se se recondant. Et vesiculæ quidem in plurimis hæc sunt. Minus sæpe autem in suprema cervice, circumque uteri orificium inveni, etsi aliquando hoc ipsum vidi confertissimis earum agminibus exornatum. An autem in hisce partibus, inque tota etiam cervice, quando nempe in hac quoque desiderantur, multò ex vesiculæ sint minores, annè potius altè intus conditæ sint, meritò aliquis suspicetur. Ego quidem ex uteri osculo, nullis apparentibus exterius vesiculis, multos circumquaque globulos descripti muci aliquando expressi, vidique præterea vesicas aliquot intra cervicis ipsius substantiam penitus latentes: quas & Cl. Meryum (l) intra osculi uterini substantiam comperisse, non ignoro: suntque eadem faciliè ea seminis conceptacula quæ nimirum ex Sodalis exercitatissimi observatione paulò

T. 3. Lit.
L. L.
Vid. Adv.
IV. An. 39.
40.

[g] De Mulierum Organis c. 8. [h] Les Nouvelles Découvertes, &c. Tom. 3. l. 1. c. 2. [i] Hist. part. & æconom. &c. Dissert. 34. [k] Memoires de l'Acad. Roy. des Scienc. 1701. [l] Histoire de l'Acad. Roy. des Scienc. 1701.

paulò ante referebam. Quæ cum ita sint, vestræ est peritiæ, Academici, utrùm ex vesiculæ sint veræ hydatides, judicare. Ego sanè non multum ab eo absum, ut esse glandulas, concipiam, unde is lentus & glutinosus mucus destillet qui præter cæteras quas alibi at- num. 14.
tigimus, utilitates, hanc etiam præstet, ut in prægnantibus; sive ea concepti seminis vis sit, sive primò contractum, ut multi volunt, ipsius uteri orificium morari cogat, atque concreescere; certè longè densior & spissior factus, cum postea ulterioribus gestationis mensibus orificium id diducatur, subeuntis aeris injurias opportunissimè defendat. Cæterum an ad muci ejusdem separationem is quoque glandulosus plexus conducatur quem aliqui infra uteri orificium statuunt, me verò nunquam animadvertisse, confiteor; inprimis autem, an ex vesiculæ sint hydatides, ane sint glandulæ, vestrùm, ut dixi, judicium facio; ego in re hac nihil adhuc certi propono.

33. Super menstruo cruore qua is causa, & quo modo fluat, varia à Philosophis, & Medicis; unde verò prodeat, non minùs varia à Medicis, & Anatomicis disputantur. Sunt namque aliqui rem De Menstruorum
scaturigine.
profusè abditam, atque incertam esse, confitentes: quo in numero T. 3. Lit.
M. M. M.
sunt celebres Vir Taurvryus (*m*), & Medicus longè eruditissimus Hieronymus Mercurialis Municeps meus (*n*). Contra alii doctissimi homines, & in his Realdus Columbus (*o*), Carolus Piso (*p*), & præterea Rolincius (*q*), Cochburnius (*r*), Bohnius (*f*), Verducus (*s*), Ortlobius (*u*), & nuper quoque, ut modò cæteros prætermittam, Joh. Gothofredus Bergerus (*x*) eum cruorem non è fundo uteri, sed è vagina destillare, ceu exploratam rem comperitamque pronunciare. Et revera Piso, Bergerus, Verducus, Bohnius se se ipsos in earum cadaveribus quæ sanguine adhuc profluente decesserant, ita comperisse, testificantur. Additque præterea Bohnius, super Vesalium, atque Highmorum qui se vidisse oppositum tradunt, certè Professorum esse neminem qui luculentis observationibus istorum dicta confirmaverit. Tum eorum vim quæ iidem conspexerant, sicut est ingenio, & doctrina ornatissimus, contrariis rationum momentis elevare non prætermittit. Ex adverso tamen præter hos duos longè nobiles Anatomicos quos contra à Bohnio dictum est, Adrianus Spigelius (*y*), Regnerus Graafius (*z*), Petrus Dionisius (*a*), & quoniam perspicuæ observationes requiruntur;
Exer-

[*m*] Traité du Fœtus. [*n*] Prælection. Pisan. de hom. generat. [*o*] de Re anat. l. 6. & 11. [*p*] Observation. &c. [*q*] Ordo, & meth. generat. dicatar. part. P. 2. c. 25. [*r*] Oeconom. corp. anim. [*s*] Circul. Anat. Progymn. 16. [*t*] Traité de l'usage des parties, &c. Tom. 1. c. 16. [*u*] Hist. part. & æcon. &c. Dissert. 19. [*v*] Physiolog. Med. l. 1. c. 20. [*y*] De hum. corp. fabr. l. 2. c. 20. [*z*] De Mulier. Organ. c. 9. [*a*] Nouvelle Anatomie Demon. 4. sect. 2.

Vid. Adv.
IV. An. 27.

Exercitissimus Litrius (b) celebri non ita pridem allata sectione, aliisque aliquot indicatis, ab uteri ipsius parietibus cruorem menstruum prodire, arbitrantur. Cum quibus me quoque facere repetitæ observationes compellunt. Cum enim virginis quæ, menstruo sanguine profluente, interierat, itemque unius, & alterius mulieris quibus is fluxus paulò ante obitum aut fuisse, aut certè insitisse videbatur, genitalia, annexasque partes annis superioribus dissecuerim, postquam illum qui utero, vaginæque inerat, sanguinem, ichoremve sanguineum ablui, atque abstergi, jussissem, hæc sedulâ inspectione observavi. Neque in vagina, neque in cervice quidquam erat quod cruorem ex earum parietibus proditisse, significaret. Contra autem univèrsam uteri fundum in eâ cui sanguinem defluxisse, constabat, in reliquarum verò alterâ omne fundum, ejus supremâ parte exceptâ, in alterâ autem & totum fundum, & proxima cervicis pars sanguineis undique maculis distinguebantur. Ex quibus maculis vel mediocri expressione cruentas guttas elicere nihil prorsus negotii erat. Id cum in cervice, aut in vagina pari expressionis vi tentaretur, nihil omnino proficiebatur. Illud præterea adjiçendum est, me in plurium postea cadaveribus quibus fortasse non ita pridem sanguis menstruum profluxerat, non in vagina, non in cervice, sed in eodem uteri fundo similes, at multò dilutiores, maculas conspicatam, ex his subruentas guttulas eadem ratione prolucuisse; ut facillè intelligeres, ea loca scaturigines & fontes esse unde vis cruoris statim temporibus profunderetur. Neque tamen negabo, de ipsâ quoque interdum vagina cruorem menstruum depluere, ab Highmoro (c), Diemerbroeckio (d), Graafio (e) inductus quos sentire eadem, non ignoro, imprimis verò tantorum Hominum auctoritate & fide compulsus qui se quidem, ut ante docebam, sic observasse, testificantur.

34. Atque hæc, Sodales, in præsentiarum sufficiat ex meis Adversariis Anatomicis prælegisse. Jam enim omnia confecisse videor quæ ab initio exequi constitueram, ut quædam ab nemine adhuc propostita, ut quædam his temporibus ferè obsoleta, ut super quibusdam rebus de quibus aliter ab aliis traditum est, quid observatum mihi esset, cum Academia communicarem.

Adversariorum Anatomicorum I. Finis.

FL

(b) Memoires de l'Academ. Roy. des Sciences 1702. (c) Corp. hum. Disquis. anat. I. 1. P. 4. c. 4. (d) Anatom. I. 1. c. 25. (e) De Mulierum Organis c. 9.

FIGURARUM EXPLICATIO.

T A B U L A I

Xhibet laryngem, & tracheam, id est asperam, arteriam, unà cum œsophago, & lingua, thyroïdæ glandula, nonnullis musculis, atque altera omoplata, omnia ferè ab anteriore parte aspecta.

A. A. Cartilago scutiformis.

b. Altera ex ejus Prominentiis de quibus num. 6. Altera autem in Fig. I. Tab. II. ad lit. b. evidentius in conspectum datur.

C. Epiglottis.

d. Ligamentum ejusdem Medium.

e. Alterum ex ejus Ligamentis Lateralibus.

F. Arteria Trachea, & nonnulla bronchiorum pars secundum eorum longitudinem aperta, ut conspici possint interni eorundem longiores Lacertii, atque inter hos hiantia excretoria oscula earum glandularum quæ in Tab. II. Fig. I. ad lit. O. O. O. delineantur.

G. Oesophagi portio, cujus, ad liseram

h. Superior pars, sive Pharynx, quatenus necessarium est, indicatur.

i. Ossis hyoidis cornu alterum.

K. Lingua, & glandulosa expansio ejus radici superinducta, ad cujus expansionis anticos limites occurrit frequenter

l. Foramen de quo num. 8. quemadmodum fuit in eo cadavere unde hæc Tabula descripta est. Cætera autem quæ in lingua hac exhibui, cum nihil ad hæc Adversaria spectent, hic propterea non explicantur. Quod & de partibus nonnullis subiectæ scapula, aliisque similibus, si qua fortè & in ulterioribus occurrunt Tabulis, prædictum volo.

M. Thyroïdæ glandula alter Lobus; namque alter tribus explicandis musculis non est, consultò, denudatus.

N. Isthmus, ut vocant, ejusdem glandulæ.

o. Appendix ipsius glandulæ sursum producta, veluti erat in hoc cadavere.

p. p. Musculi cricothyroides, seu majoris thyrocricoides.

q. q. q. Musculi Sternothyroides, quorum dexteri maxima pars consultò amputata est.

r. Alter ex Hyothyroidibus Musculis.

S. Alter ex Musculis Sternohyroidibus.

T. Alter quoque Coracohyoides Musculus, sic Anatomicis vocitatus, quan-

- quamquam non inseritur in ullam partem ejus scapula processus quæ
 V. Coracoides appellatur; sed trans hiatum ejusdem scapula qui à Vescalio, aliisque
 x. Sinus instar semicirculi vocatus est, infigitur in
 Y. Scapula ejusdem costa superiore.

T A B U L A II.

FIGURA I. ostendit laryngem, nonnullosque ipsius musculos, musculos quoque sternohyoides, atque item tracheam arteriam, ac prima bronchia, glandulasque, & fibras istorum quasdam, & omnia quidem à tergo spectata.

- A. A. Cartilago scutiformis.
 b. Altera ex Prominentiis ipsius, quarum altera in Tab. precedente ad lit. b. indicata est.
 C. Cricoides cartilago.
 d. d. Summitates processuum superiorum utriusque arytenoidis cartilaginis.
 e. e. Utriusque glandula Arytenoidæ summa pars.
 F. Epiglottis cartilago.
 g. Summitas alterius Ventriculi laryngis, veluti erat in hoc cadavere; sunt enim Ventriculorum Appendices aliæ majores, aliæ minores; ut hinc quoque fieri videatur, ut natura alii graviore, alii acutiore voce sint, juxta ea quæ num. 16. sunt proposita.
 h. Alter ex musculis thyroarytenoidæ, ejusdem Ventriculi infimam regionem amplectens, qui ablato cricoarytenoidæ laterali, ex parte in conspectum venit.
 i. i. Musculi cricoarytenoidæ postici.
 k. Arytenoidæarum fibrarum posteriores, sive exteriores, sicut in cadavere hoc inveni.
 l. l. Os hyoide.
 M. M. Musculi sternohyoides.
 n. n. Eorundem tendineæ Inscriptiones, sive Aponeuroses.
 O. O. O. Trachea Arteria, & primorum in qua hac diducitur, bronchiorum magnum quæ annuli cessant, interstitium exterioe tunica detracta, ut subiecta statim Glandula, quales fuerunt in hoc homine, appareant, vasis sanguineis irrigata. Harum verò excretoria oscula in l. Tabula sunt descripta sub lit. F. Separata autem est in summa arteria, & deorsum ducta illa, ut sic loquar, tunica, cui glandula proposita intertextuntur; ut interiores
 p. Fibra carnea transversa conspici queant.

FIGU-

FIGURA II. proponit laryngem secundum ejus longitudinem posterius sectum, atque expanlum, quod multa intus conspicienda apparere possint.

A. A. *Scutiformis cartilago.*

B. B. *Cartilago cricoides, in cujus sectionibus cellula, sicut in hoc homine occurrere, in conspectum dantur.*

C. *Epiglottis cartilago.*

D. D. *Arytanoides cartilaginee.*

E. E. *Glandularum Arytanoidearum Crura longiora; breviora enim latens sub Ligamentis superioribus statim explicandis.*

f. f. g. g. *Ligamenta quibus arytanoides, & thyroides inter se connectuntur, superiora, atque inferiora.*

h. h. *Ventriculorum laryngis orificia.*

I. I. *Prima trachea arteria cartilago ea figura, & latitudine qua mihi sapius inventa est. Conspicua autem sunt in tunica & hanc cartilagineam, & sequentem, itemque cricoidem, epiglottidem, &c. obvelante excretoria subjectarum glandularum foramina.*

FIGURA III. pars est præcedentis Figuræ antrorsum inclinatæ; epiglottide deorsum vi tractâ & reflexâ, ut eâ ratione orificiis Ventriculorum dilatatis, initia Appendicum eorundem a. a. in conspectum veniant.

FIGURA IV. Ventriculi sinistri laryngis, sicut in cadavere isto occurrit, magnitudinem, & figuram proponit.

FIGURA V. demonstrat epiglottidem per medium ferme secundum longitudinem ejus dissectam, eâ ratione ut omnia quæ num. 3. de cartilagine eadem traduntur, hac inspectâ sectione conspici queant.

a. *Epiglottidis facies concava, qua & posterior, sive interior, foraminibus excretoriis pertusa.*

b. *Cartilaginis ejusdem substantia illis foraminulis, seu parvis tubulis, & majoribus præterea hiatibus pervia, illisque etiam foveis in utraque facie excavata, & veluti corrosa qua præd. num. 3. memorantur.*

c. c. *Epiglottidis glandula per utramque illius superficiem extensa, eisque foveis excepta, atque illis hiatibus in utramque partem transmissa de quibus modo indicatum est.*

FIGURA VI. exponit Articulationem unam cricoidis cum arytenoide, hujus item cavitates, glandulam quoque unam Arytenoideam, &c.

- a. *Cricoidis ab anteriore parte despecta, & per medium secundum altitudinem ejus discissa portio dextera.*
- b. *Dextera quoque Arytenoides, qua cò usque extrorsum retrorsum inclinata est, ut possit*
- c. *Ejus Sinus conspici per quem, &*
- d. *Capitulum in cricoide extuberans, Articulatio efficitur. Ea verò tenuis lacinia qua capitulum hoc interius ambitur, illa nempe est qua mihi ex mucilaginosi constare glandulis reputatur.*
- e. *Arytenoidis processus superior.*
- f. *Ejusdem processus inferior.*
- g. *Una ex cavitatibus anteriori arytenoidis faciei insculptis, quibus parte sua posteriore alie excipitur*
- h. *Arytenoidæ glandula, quam extractam hic propono.*
- i. *Glandula Arytenoidæ Crus brevius.*
- k. *Crus ejusdem longius.*
- l. *Columella intrinsecus secundum hujus cruris longitudinem ducta.*

T A B U L A III.

Ostendit muliebres partes generationi inservientes per medium posterius secundum longitudinem earum discissas, atque explicatas.

- A. A. *Pudendi Labia deorsum extensa.*
- b. *Glans clitoridis.*
- c. *Ejus præputium.*
- d. *Summa pars Suspensorii clitoridis, & labiorum ligamenti quod ea parte, ossi pubis innestebatur qua ex parte d. littera posita est.*
- e. e. *Nympha propriis Sebaceis glandulis obsita naturalibus vix aliquantò evidentioribus.*
- f. *Meatus urinaris circa quem oscula occurrunt earum lacunarum qua ad glandosum corpus pertinent quo urethra ambitur. Hujus autem corporis prominentia, seu protuberantia de qua num. 13. rectè supra meatum conspicua est.*
- G. G. *In eadem fere linea in qua meatus urinaris, sive in ipso vagina orificio explicatus Hymen ostenditur, & ante hunc alia oscula, lacunarum scilicet Fossa muliebris, sicut in cadavere hoc inveni, quarum unum vel alterum ductum delineatione subindicavi. Porro*

** Ex.

** Extrema sunt ductuum earum Prostatarum quæ Casp. Bartholini appellantur.

H. Earundem una extracta, & cum inclusis vesiculis adaptatis, continuatoque ductu seorsum ostensa.

I. I. Vagina, in qua ruga non quidem circulares, sed certis in locis cessantes: eademque exiguis prominentiis crenata quas papillas diceres & in hac, & in aliis minùs attritis, scilicet magis maturalibus, Vaginis conspicuas.

k. Uteri osculum.

L. L. Cervix Uteri, & in ipsa Vesicula de quibus num. 32. persape occurrentes; Valvula item de quibus num. 14. in hac atque in aliis integrioribus uteri cervicibus obvia, & deorsum quidem conversa.

M. M. M. Fundum Uteri, & in eo macula, ut licuit, subinducata, quales in virgine, fluente adhuc menstruo sanguine, ex capitis sctû demorsua, aliàs mihi conspecta sunt.

n. n. Tubarum Falloppii illa extrema quibus in angulis Uteri supernis hiant.

o. o. Testiculorum ligamenta, quibus Tubarum partes Utero proxima, ut qua anteriùs subsistebant, necessariò in hac Figura obducta sunt.

p. p. Testes, sive Ovaria: quorum dorsum postquam Tuba conscenderunt, deorsum post ipsos se se demittunt, infraque eos orificiis propendunt aliàs sursum, scilicet eosdem versùs testes, aliàs verò deorsum spectantibus; ut in hac, aliisque mulieribus observatum mihi frequentius est.

Q. Q. Tuba eo positu delineata quem modo frequentius mihi observatum dicebam.

Ligamenta autem Uteri rotunda, & lata ex his rebus sunt qua hîc indicare nihil attinet. Qua de re, & majoris etiam perspicuitatis Figura causa latorum ligamentorum pars multò maxima amputata est.

T A B U L A IV.

FIGURA I. demonstrat palpebras oculi dextri à posteriore sive interiore parte aspectas, glandulasque earundem à Meibomio propositas, à me verò inter Sebaceas recensitas, carunculam præterea, punctaque lacrymalia, meatusque quibus hæc ad nasum pertingunt.

a. a. a. Palpebrarum interior tunica.

b. Cilia.

c. Tarsus superior, & in hoc ejus glandula Sebacea quaque in proprium foraminulum ad limbum palpebra desinentes.

d. Tar.

- d. Tarsus inferior, & in hoc pariter ea glandula.
 e. e. Puncta Lacrymalia, singula in peculiari prominentia insculpta, & in suos Meatus producta.
 f. Major Ductus in quem duo illi Meatus conflunt. Porro oblongum illud tuberculum, quod inter Meatum utrumque proponitur, Caruncula Lacrymalis dicta est, retrorsum, atque extrorsum revoluta, iis tuberculis minimis instrata unde tenuissimi, brevissime prominent piluli de quibus num. 12. & 22.
 g. Ductus ejusdem Majoris extremum, in nasi cavitate, cujus tunica portiuncula circum relicta est, apertum.

FIGURA II. Muliebris mammæ papillam, circumpositamque areolam repræsentat, per quam ea tubercula, sive ex glandulæ Sebaceæ disseminantur de quibus num. 12.

FIGURA III. Aortæ initium exponit, vase secundum ejus longitudinem secto, atque explicato, quod valvulæ ejusdem, & in his corpuscula quædam, & fibræ conspiciantur, de quibus num. 19.

- a. a. a. Corpuscula quæ qualia in cadavere hoc erant, singula in singularum valvularum occurrunt limbo, fibra tendinea firmata.
 b. b. b. Valvularum fibra carnea quarum aliquos ad Corpuscula pertinent.
 c. c. c. Arteriarum coronariorum initia.

FIGURA IV. demonstrat penem paulò interiùs à corpore abscissum, & sermè resupinatum, ut in apertâ urethrâ hujus Foramina, seu excretoria peculiarium canaliculorum oscula, aliaque hujusmodi conspici queant: Suspensorium quoque ejusdem penis ligamentum, continuatamque huic tunicam, nec non Sebaceas coronæ glandulas repræsentat.

- A. A. Spongiosum urethra corpus secundum ejus longitudinem inferiùs cum tota urethra per medium discissum, & ad latera utrinque ductum; ut conspici interna urethra facies possit, & in hac primum ab littera
 B. usque ad
 C. Majora quædam peculiaria Foramina in media superiore urethra parte in eadem recta linea secundum longitudinem ejus disposita eo loco, numero, figura, ac magnitudine qua in hoc cadavere conspecta sunt. Ut verò unus saltem ex Canaliculis qui singulis Foraminibus

nibus continuantur, ejusque interioris faciei parva foraminula conspici queant; ex adverso littera

- D. Eorundem Canaliculorum ferè maximus per longum apertus est, & diductus. Erat autem istius osculum, sive Foramen contra eandem litteram D. Porro conspicua etiam sunt præter ea majora Foramina, Foraminula alia minora, passim per eandem urethra faciem occurrentia; quorum nonnulla quòd à retenta materia surgent, subrotundorum corpusculorum alicubi speciem præbent.
- E. Suspensorium penis ligamentum, quod ossi pubis ea sui parte innestebatur à qua parte E. littera apposita est.
- f.f. Tunica penem succingens ab eodem ligamento producta, sive eadem continuata.
- g. Hujus pars tunica à superficie corporum penis nervosorum separata, & deorsum retracta.
- H. Præputii retrorsum ducti pars. In hac autem conspicuum est i. Frenum, & nonnulla glandula statim explicanda, etiam super ipso freno & in hoc cadavere, & in aliis à me conspecta.
- K. Corona penis, ejusque glandula Sebacea (appello namque juxta observationem Cl. Litrii qui has primus, quod sciam, descripsit: quanquam alius ex Academia nostra Anatomicus se multò antea novisse, confirmat) sicut in hujus penis corona disponebantur.

F I N I S.

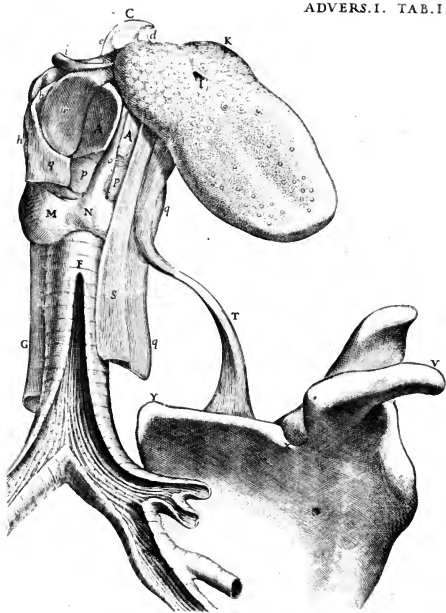
H

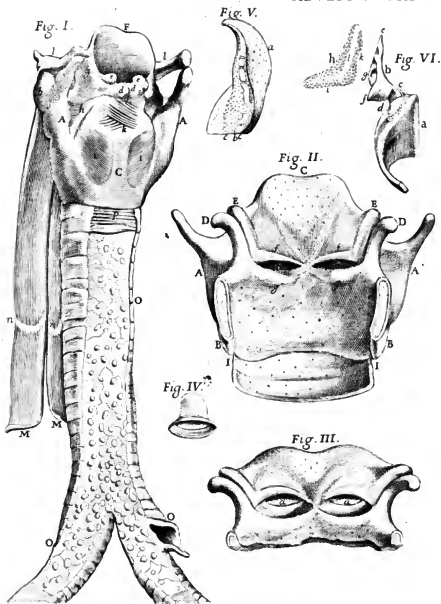
P A T A V I I. C I D I D C C X I X.
E X C U D E B A T J O S E P H U S C O M I N U S.

ADVERS.I. TAB.I.

ADVERS. I. TAB. II.

ADVERS. I. TAB. III.

